

BIG BAZAAR
Grocery, Sweets & Catering
*Fresh Vegetables Every Thursday
*Book your catering now.
Baljinder S. Ben
Ph: 317-640-2400
Like our Facebook page:
BigBazaarIndianGrocery
5425 E. Thompson Rd., Indianapolis IN 46237

Mela
INDIAN RESTAURANT • PUB
ਮੇਲਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦਾ ਖਾਣਾ ਇਕ ਵਾਰ ਖਾਓਗੇ, ਵਾਰ ਵਾਰ ਆਓਗੇ
Baljinder S. Ben
Ph: 317-869-2400

You dont marry the person you can live with
You marry the person you can't live without
ROKA USA.com
Coming Soon

Buying/Selling in Michigan
All types of Residential & Commercial properties. Gas Stations, Liquor Stores, Hotels, Plazas, Truck Terminals etc.
Raj S. Shergill
Broker
5820 N Canton Center Rd, Suite 145
734-751-4455 (Cell)
Raishshergill@Yahoo.com
CANTON REALTY

Twenty-Fourth Year of Publication ਮਿਡਵੈਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ Price 50¢
ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ
Email: punjabtimes1@gmail.com
www.punjabtimesusa.com
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
Punjab Times, Vol 24, Issue 01, January 7, 2023 20451 N. Plum Grove Rd., Palatine, IL 60074 Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ 'ਚ ਦਖਲ ਵਧਾਇਆ

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਭਖਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਭਖਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਰਾ ਅੱਡਣਸ਼ਾਹੀ, ਸੰਤਪੁਰਾ (ਯਮੁਨਾਨਗਰ) ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਨ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾ ਰਹੇ ਆਗੂ ਜਿਥੇ ਡਾਢੇ ਖਫਾ ਹਨ, ਉਥੇ ਸੂਬਾ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਉਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਉਠ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੀਂਡਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਪੁੱਜ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ 41 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸੂਚੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ 'ਤੇ ਸੌਂਪੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਧਰ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ 2014 'ਚ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਰਤ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸੋਧ ਕਰੇ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਣੇ ਕਈ ਸਿੱਖ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੱਥਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਚਾਲ ਹੈ ਜੋ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਥਾਂ ਕੂਕੁਕਸ਼ੇਤਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਜੋ ਸਿੱਖ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪੱਥਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ

ਐਕਟ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਖਾਸੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਹਰ ਸਮੇਂ ਅੱਗੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ

ਵੱਧ ਸਰਗਰਮੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਨੇ ਦਿਖਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾਦੂਵਾਲ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਐਨ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਬਾਬਾ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਖੱਟਰ ਦੇ ਇੰਨੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਾਦੂਵਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਪਿੱਛੋਂ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਤਰਕ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਖਿਲਾਫ ਪੰਜਾਬ

ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੋਏ ਹਰ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਦਾਦੂਵਾਲ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਮੁਆਫੀ ਖਿਲਾਫ ਦਾਦੂਵਾਲ ਡਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਦੀ

ਸਣੇ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਨੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਆਗੂ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚਰਚਾ

ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਫਰ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕਈ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੱਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹਰਮੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੌਠਾ ਅਤੇ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੂਰਜੇਵਾਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਦੋ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਬੈਠਕਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਬਾਬਤ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। 26 ਜੁਲਾਈ 2014 ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਅਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੀਂਡਾ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਸਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਖਿਲਾਫ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ (ਪ੍ਰਬੰਧਕ) ਐਕਟ 2014 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਲੰਮੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸੁਣਾਇਆ।

ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹਮਾਇਤ ਹੈ ਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਦੀ ਘੁਰੀ ਪਿੱਛੋਂ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਾਦੂਵਾਲ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਇੰਨੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਖਬਰਦਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਮਸਲਾ ਮਿਲ-ਬੈਠ ਕੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਦਾਦੂਵਾਲ

ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਗਵਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੌਮੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬਾਈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਰਮਿਆਨ ਪਾੜਾ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਾਲ 2022 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਆਧਾਰ ਪਰਖਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਸ ਮੁਤਾਬਕ ਸਫਲਤਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਲਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵਾ ਧਿਰ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਹੈ ਤੇ ਇਥੇ ਇੰਨੀ ਛੇਤੀ 'ਦਾਲ ਗਲਣ' ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਪੱਖੋਂ ਕਾਫੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਰਹੇਗੀ। ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਵੀਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਠਨ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੀਂਡਾ ਕਿਤੇ ਵੀ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੇ ਸਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੂਰੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੀਂਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ

ਉਝ, ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਤਿਆਉਣ ਦੇ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਵਜੋਂ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਵਿਚ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਿੱਛੋਂ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਸੱਦ ਕੇ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸਿਲਸਿਲਾ ਵੀ ਸਵਾਲ ਬਣਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਝ, ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਤਿਆਉਣ ਦੇ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਵਜੋਂ ਵੀ ਮੰਨਿਆ

India Palace Restaurant
And Banquet Hall
Restaurant-Fine Indian Cuisine
4213 Lafayette Road, Indianapolis, IN
(Ph:317-298-0773)
Banquet Hall Available Up to 550 People
Amber Indian Restaurant
Restaurant-Fine Indian Cuisine
12510 N. Meridian St., Carmel, IN
Ph: 317-580-0828
We do private party's & catering at your home or business.
Call, **Lakhvir S. Johal**
Ph: 317-709-7800
www.indianpalaceindy.com
www.AmberIndianRestaurantCarmel.com

Singh Auto Group
3983 ST RD 38E
Lafayette, IN 47905
Ph: 765-607-1300
www.singhautosgroup.com
Best Buy Motors
1805 Elmwood, Lafayette, IN 47904
Ph: 765-449-0490
www.bestbuymotorsin.com
University Motors
3312 Klondike Rd, West Lafayette, IN 47906
Ph: 765-497-1100
www.universitymotors1.com
Serving Indian American community over 30 years in Midwest for their auto needs.
ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਡੀ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:
Jaspal S. Ghotra: 765-337-5151

Buying Or Selling Home In Chicagoland And Suburbs?
Caldwell Banker is a leading real estate brokerage that helps families and individuals find their perfect home.
We Can Help You With
Buying Selling
Investing Managing
Call For More Info:
+1 847-322-5832
www.pradeepsinghrealtor.com
ishowhomes@yahoo.com
20 S Roselle Rd Schaumburg IL 60193
Pradeep Singh
Realtor (14 Years of Experience)

RAJVEER GILL
847-907-1525
Regal Jewels
NEW SPECIALS EVERY MONTH
22KT GOLD & DIAMONDS
MISO COLLECTION
KAJAL COLLECTION
ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਲੋਗ, ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਆਪਣਾ ਸਟੋਰ
2625 W. DEVON AVE. CHICAGO, IL 60659
773-262-4377 773-517-0574
www.RegalJewels.com

ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਕਲੱਬ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ

ਨਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਖੇਡਿਆਂ ਨੂੰ, ਹਰ ਮੁਸਕਾਨ ਮਿਲੇ ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ।

ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਕੇ ਦਾਤੇ, ਭਗਤੀ ਅਤੇ
ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਗਮ
ਬਾਦਸ਼ਾਹ-ਏ-ਦਰਵੇਸ਼
ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ
ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਅਤੇ ਨਵੇਂ
ਵਰ੍ਹੇ 2023 ਦੀ ਕੁਲ
ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ

ਕੋਟਨਿ ਕੋਟ
ਵਧਾਈ

ਦੀਪਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਹਨੀ ਖੰਗੂੜਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ: ਬਲਜੀਤ ਟਿਵਾਣਾ, ਕਾਬਲ ਭੁੱਲਰ, ਜਿੰਦਰ ਬੈਨੀਪਾਲ

ਮੈਂਬਰ:- ਜਿੰਦੀ ਖੰਗੂੜਾ, ਜੱਸੀ ਗਿੱਲ, ਵਿੱਕੀ ਸੰਮੀਪੁਰੀਆ, ਗੋਲਡੀ ਲਾਲੀ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਮਰਾ, ਕਮਲਜੀਤ ਘੁਮਾਣ, ਪਿੰਦੀ ਛੀਨਾ, ਗਗਨ ਬਾਜਵਾ, ਸੁਖਰਾਜ ਤੱਖਰ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਜਸਵਾਲ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਗਿੱਲ, ਹਰਬੰਤ ਗਰੇਵਾਲ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਰੰਧਾਵਾ, ਜਗਜੀਤ ਨਾਹਲ, ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਮਠਾੜੂ, ਸੋਨੂੰ ਸਹੋਤਾ, ਨੰਨਾ ਸਹੋਤਾ, ਓਂਕਾਰ ਸਹੋਤਾ, ਜੋਤੀ ਸਹੋਤਾ, ਜੱਸੀ ਸਹੋਤਾ, ਜਗਦੀਸ਼ ਸੰਧੂ, ਸੁਖਵੀਰ ਉਪਲ, ਲੱਖਾ ਬਿਹਾਰੀਪੁਰ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਮੋਹਨ ਭੱਠਲ, ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਭੱਟੀ, ਹਰਕਮਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਜੀਤ ਸੰਧੂ, ਗੁਰਪਾਲ ਸੰਧੂ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੇਰਾ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਸੀ., ਬੰਟੀ ਕਨੋਸ਼ਾ, ਜਗਦੀਪ ਬਰਿਆਣਾ, ਮਨਦੀਪ ਨਿੱਝਰ, ਪਾਲੀ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਗੋਖੀ ਸੇਖੋਂ, ਗੋਗਾ ਘੁਮਾਣ, ਮਿੰਦਰ ਭੱਠਲ

Shere Punjab Sports & Cultural Club, Chicago

Matrimonials

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Ravidasia Sikh family looking for a suitable match for their April 25, 1989 born, 5'2" daughter, working as a nurse in India. The boy must be USA citizen, well settled, with family values. Caste no bar. Serious enquiries only. Please Contact us at: 209 596 3193

48-51

Looking for a suitable Ramgarhia Sikh Dhiman match for our beautiful daughter (green card holder), 29 years, 5' 7", MSC - Physics (India), and licensed paraprofessional educator, residing in Chicago area. Please contact: manpreets1211@gmail.com

46-49

Jatt Sikh family looking for a Jatt Sikh match for their 34 years, 5' 4" daughter. Master of Business Administration, Marketing, Food media. Permanent Resident of Canada. Mother retired govt. Principal, Brother Sarpanch of village & now preparing for MLA Election, urban and rural property. Boy wanted from jatt sikh family only. Contact us at: +1 4373328422 or E-mail at: puneetasra17october@gmail.com

40-43

Khatri sikh family looking for a US citizen, Green card, H1 or work permit match for their Oct' 84 MS, divorcee issueless US Citizen daughter working in New York upstate. Contact us at +91-7888508778 (WhatsApp No.)

40-43

Jatt Sikh family looking for a well-settled Jatt Sikh boy for their 29/5'6", RN, BSN, USA citizen daughter. A boy on study visa or H1B visa holder can also be considered. Please contact us at: Whatapp (1)-224-361-1456

37-40

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Khatri Sikh family residing in USA looking for a compatible Sikh match from USA or Canada for their US citizen Turbaned son, 1984 born, 5'10", never married, BS & MS (USA), working as an Engineer with a pharmaceutical company in Pennsylvania. Caste no bar. Serious enquiries only. Please contact us with complete details and picture at WhatsApp +1-331-280-7906 or E-mail at sanjogmatri27@gmail.com

1-4

Looking for suitable, educated match for Jatt Sikh boy, born in 1995, 5'10, well settled in USA, own business, back home from moga, Punjab. Prefer girl in USA or Canada. Please send biodata and most recent pictures to whatsapp 17345482767 or Email- satnambhullar1966@gmail.com

1-4

Looking for a suitable match for our USA green card holder, 5'7" 1987 born Sikh Tonk Kshatriya son. All family members are settled in the USA. Educational level includes business management and currently works in transportation. Serious inquiries please contact @ 314-309-4408 or E-mail at: santokhkainth53@gmail.com.

1-4

Suitable Jatt Sikh match for US born Jatt Sikh Gill boy 30, 5'8.5" and is of healthier build. Only sibling belonging to a well to do family with land and property in India and US. Currently manages the family owned Gas station. Call 269-506-0599 and/or email gill9256@gmail.com

1-4

Jatt Sikh family looking for a suitable Jatt Sikh girl for their US born 27 years, 5'11", Mechanical Engineer son. Boy is well established and doing a federal job. Girl must be Engineer or Doctor. Serious enquiries only. Please contact us at 678-448-2202.

53-3

Khatri Sikh family looking for a beautiful educated Sikh girl from USA, Canada, or India for their USA citizen son, born in 1987, 5'11", mechanical engineer working in automotive company. Upper cast, no bar. Please contact us at 1-586-604-6191 or email at maninderoberoi1@gmail.com

51-54

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਬੇਪਾਰਾਏ 29 ਸਾਲ, 5'10" ਰੰਗ ਗੋਰਾ ਜੀਓਫਿਜ਼ਿਕਸ ਗਰੈਜੂਏਟ (ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੰਨੀਪੈੱਗ ਕੈਨੇਡਾ) ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ, ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਸਿਟੀਜ਼ਨ/ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਹੋਲਡਰ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਹਨ। ਚਾਹਵਾਨ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ: 734-968-1195 or e-mail: kaurgurvinder1965@yahoo.com

50-53

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪੱਗੜੀਧਾਰੀ (Trim Beard) ਯੂ.ਐੱਸ.ਏ. ਸਿਟੀਜ਼ਨ, 28 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'11" Teetotaler, CPA ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਯੂ.ਐੱਸ.ਏ. ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਜਾਂ H1B ਵੀਜ਼ਾ ਹੋਲਡਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚਾਹਵਾਨ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ: 415-518-0418

50-53

Ramgharia Sikh family looking for a suitable match for their US citizen, 1990 born, 6 feet son, Working as an Engineer in Michigan. Please contact us @ 734-419-3292.

49-52

Looking for a suitable Ramgarhia Sikh Dhiman match for our well-settled boy (U.S Citizen), 29 years, 5' 11", residing in Chicago area. Please contact: manpreetrupal24@gmail.com

49-52

ਯੂ.ਐੱਸ.ਏ. ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਰਾਜਪੂਤ ਕਲੀਨਿਸ਼ੇਵ ਉਮਰ 35 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5-11 ਮੈਡੀਸਨ ਵਿਸ਼ਕਾਨਸਿਨ ਰਹਿੰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਸੌਹਣੀ-ਸੁਨੱਖੀ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ। ਚਾਹਵਾਨ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ: 510-241-7694

49-52

Jatt, Gursikh, family living in USA, seeks an eligible, Gursikh, Educated, Family-oriented, bride from USA, Canada, or India for their American citizen son, 42 years, Gursikh, well settled, divorced, works as an engineer in a top financial company. Please send the biodata and family information of the girl via e-mail or WhatsApp in USA: AmritNaam2022@gmail.com or +1-480-906-5614.

46-49

ਜੱਟ ਸਿੱਖ, ਯੂ ਐਸ ਏ ਸਿਟੀਜ਼ਨ 31 ਸਾਲ, ਕੱਦ 6', ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਨਾਨ ਡਰਿੰਕਰ, ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ, ਬੈਚਲਰ ਆਫ ਸਾਇੰਸ, ਫਾਰਮੋਸੀਟੇਕ ਲੈਬਟੈਕ, ਲੜਕੇ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। H1B ਵੀਜ਼ਾ ਹੋਲਡਰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ (ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਕੋਈ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ)। ਲੜਕੇ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਬੇਅ ਏਰੀਆ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਚਾਹਵਾਨ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ: 510-871-0324, 510-200-1715

41-48

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਵਿਖੇ ਕਾਰ-ਸੇਵਾ ਸਬੰਧੀ ਮੀਟਿੰਗ 15 ਨੂੰ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਵਿਖੇ ਪਿਛਲੇ 14 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼, ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ, ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕਾਰਸੇਵਕਾਂ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕਾਰਸੇਵਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੱਲਦੀ ਹੀ ਰਹੇਗੀ।

ਕਾਰਸੇਵਕ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮੂਹ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕਾਰਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸਭ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ, 1050 DA, Commuinity's Center ਵਿਖੇ ਮਿਤੀ 15

ਜਨਵਰੀ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12:30 ਤੋਂ 1:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਆਧਾਰਤ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕਾਰਸੇਵਾ ਦੇ ਫਲਸਫੇ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕਾਰਸੇਵਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੰਨ 2018 ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕਾਰਸੇਵਾ ਦੇ ਵ੍ਰਟਸਐਪ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨ ਵਾਸਤੇ ਗਾਈਡ-ਲਾਈਨਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀਆਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਾਸਤੇ ਹਮ ਹੁਮਾ ਕੇ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ।

SUPER TRAVEL

847-676-9090, 773-465-5566

E-mail: supertravel2003@live.com

Lowest Fares With Excellent Service

United Airlines
British Airways

Etihad, Air India,
KLM, Lufthansa,
Delta, Qatar Airlines.

For Emergency
Call anytime at
847-673-3825

EARLY BIRD SALE!!!!

Domestic fares
available

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:

847-359-0746

Visit us on the web: www.punjabtimesusa.com

ਕਿਸਾਨ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ 2022 ਵਰ੍ਹਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਚੱਲੇ ਕਿਸਾਨ ਘੋਲ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸਿਖਰਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ 2022 ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਛਵੀ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਖੇਰਾ ਲੱਗਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਮੋਰਚੇ 'ਚ ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਏਕਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਮਿਸਾਲ ਬਣਿਆ ਸੀ ਪਰ 2022 ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਉਤਰਨ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਐਨ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਕਰੀਬ ਡੇਢ ਦਰਜਨ ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਰਾਜੇਵਾਲ ਨੇ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਉਤਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਮਗਰੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰ ਕੇ ਕਈ ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ ਵੱਖ ਹੋਈਆਂ। ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਹਾਰ ਪਿੱਛੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਪੈਂਠ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਲੱਗਿਆ। ਕਿਸਾਨ ਨੇਤਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਵਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਅੰਦੋਲਨ 'ਚ ਕੌਮੀ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਉਭਰੇ ਸਨ, ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਖੇਰਾ ਲੱਗਾ। ਦਿੱਲੀ ਅੰਦੋਲਨ 'ਚੋਂ ਵਾਪਸ ਆਈਆਂ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਅਲਾਪ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਮੱਧਮ ਪੈਂਦਾ ਨਜ਼ਰ

ਆਇਆ। ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਕਾਇਆ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਫੌਰੀ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਪਾਸਾ ਵੱਟ ਲਿਆ। ਇਸੇ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਵਾਲ ਨੇ ਪੰਜ ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਵੱਖਰਾ ਮੋਰਚਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਤਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜੁਟਿਆ ਰਿਹਾ। ਮੁੱਲਾਪੁਰ ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ।

ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਨੇ ਪਾਟੋਧਾਤ ਹੋਈਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਅਤੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਵਾਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਹੀ ਰਹੇ। ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗੈਰ ਸਿਆਸੀ) ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਡੱਲੇਵਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਰੀਬ 16 ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੁਣ ਜ਼ੀਰਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਨਸੂਰਵਾਲਾ ਵਿਚਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਫੈਕਟਰੀ

ਘੱਗਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨਅਤਾਂ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਾਂਗੇ: ਰੁਲਦੂ ਸਿੰਘ

ਮਾਨਸਾ: ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੁਲਦੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘੱਗਰ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨਅਤਾਂ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ੀਰਾ ਸ਼ਰਾਬ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਤਰਜ 'ਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ, ਨਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਡਰੇਨਾਂ ਵਿਚ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਸੁੱਟ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਲੜਾਈ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਲੜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ਼ਹੀਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ 31.70 ਕਰੋੜ ਜਾਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ 634 ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੁੱਲ 31 ਕਰੋੜ 70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ 326 ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, 98 ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਦਕਿ 210 ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਖਿਲਾਫ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਅੰਦੋਲਨ ਬਣਿਆ ਹੈ। 24 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝਾ ਮੋਰਚਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ ਹਟਾਉਣ ਲਈ 18 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ 45 ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਉੱਠੀ ਉੱਗਲ ਜ਼ੀਰਾ ਅੰਦੋਲਨ ਨੇ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜ਼ੀਰਾ ਅੰਦੋਲਨ ਹੀ ਹੁਣ ਕਿਸਾਨ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ।

ਅਧਿਆਪਕ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਵਫ਼ਦ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਟੀਚਰਜ਼ ਫਰੰਟ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਿਗਵਿਜੈਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪੈਨਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਹੋਈ।

ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਕੱਚੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਕੱਚੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਜਨਵਰੀ 2023 ਵਿਚ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਰੈਗੂਲਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਲਾਭਾਂ ਸਮੇਤ ਮਰਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਤੇ ਐਨ.ਐਸ.ਕਿਊ.ਐਫ. ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕਾਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਾਗੀ ਤਰੱਕੀਆਂ ਸਮਾਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ

ਵੱਲੋਂ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮਰਸ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਦੀਆਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਕੇ ਭਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਤੋਂ ਮਾਸਟਰ ਕਾਡਰ ਦੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀਆਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ ਜਲਦ ਭਰੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ।

ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਆਪਕ ਆਗੂਆਂ ਬਲਬੀਰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਦਾਤਾ ਸਿੰਘ ਨਮੱਲ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਪਸ਼ੋਰੀਆ, ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਭਵਾਲ ਤੇ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਧੂਰੀ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਟੌਲ ਪਲਾਜ਼ਿਆਂ ਉਤੇ ਡਟੇ ਕਿਸਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ 18 ਟੌਲ ਪਲਾਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਧਰਨੇ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਮੌਕੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ 15 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚਲੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਰਗਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਧਰਨੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ ਮਾਨਾਂਵਾਲਾ, ਕੰਥੂਨੰਗਲ, ਅਟਾਰੀ, ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਿਚ ਮੰਨਣ, ਸੇਰੋਂ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ, ਗਿੱਦੜਪਿੰਡੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਮੁਕੇਰੀਆਂ, ਚੌਲਾਂਗ, ਮਾਨਸਰ, ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ, ਚੱਬੇਵਾਲ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿੱਚ ਬੇਹ ਕਲੰਧਰ, ਮਾਹਮੂਜ਼ੋਈਆਂ, ਮੋਗਾ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘਾਂ ਵਾਲਾ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਕਾਂਵਾ ਵਾਲਾ ਪੱਤਣ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲਵਾਂ, ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਚ ਲਾਟਪਲਾਵਾ ਦੀਨਾਨਗਰ ਆਦਿ ਟੌਲ ਪਲਾਜ਼ੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਟੌਲ ਪਲਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ

ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਟੌਲ ਪਲਾਜ਼ੇ ਗ਼ੈਰਕਨੂੰਨੀ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਗ਼ੈਰਕਨੂੰਨੀ ਲੁੱਟ ਤੁਰਤ ਬੰਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ

ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਸਮੂਹ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਟੌਲ ਪਲਾਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਧਰਨੇ ਲਾ ਕੇ ਪਰਚੀਆਂ ਕੱਟਣੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰਾਉਣ।

ਕਣਕ ਦੀ ਬਿਜਾਦ ਹੇਠਲਾ ਰਕਬਾ ਐਤਕੀਂ 3.59 ਫੀਸਦੀ ਵਧਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਹਾੜੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਫਸਲ ਕਣਕ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਹੇਠਲਾ ਰਕਬਾ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ 3.59 ਫੀਸਦੀ ਵੱਧ ਕੇ 325.10 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2022-

23 ਦੇ ਫਸਲੀ ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ 30 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ 325.10 ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ 'ਚ ਕਣਕ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਹ ਰਕਬਾ 313.81 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਸੀ।

ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ (3.59 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ)

ਰਕਬੇ 'ਚ ਕਣਕ ਦੀ ਬਿਜਾਦ ਹੋਈ ਹੈ ਜਦਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ 2.52 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ,

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ 1.89 ਲੱਖ, ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ 1.10 ਲੱਖ, ਬਿਹਾਰ 'ਚ 0.87 ਲੱਖ, ਅਸਾਮ 'ਚ 0.02

ਲੱਖ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ 'ਚ 0.03 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ 'ਚ ਕਣਕ ਦੀ ਬਿਜਾਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਚੰਗੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੌਸਮ ਠੀਕ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਕਣਕ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਲਵਿਦਾ 2022: ਕਈ ਕੱਦਵਾਰ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਡੂੰਗੇ ਫੱਟ ਦੇ ਗਿਆ ਬੀਤਿਆ ਵਰ੍ਹਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਮਾਝੇ ਦੇ ਕੱਦਵਾਰ ਆਗੂ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਤੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਲ 2022 ਵੱਡੇ ਉਤਾਰ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਵਰ੍ਹਾ ਨਾ ਭੁੱਲਣਯੋਗ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚੋਣ ਹਾਰੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਵੀ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਲਈ ਵੀ ਸਾਲ 2022 ਵੱਡੇ ਉਤਾਰ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ। ਸ੍ਰੀ ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਦੇ ਹਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਿਆ ਪਰ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੂਰਬੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਹਾਰ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 2007, 2012 ਅਤੇ 2017 ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਮਜੀਠਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਜਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਦਾਲਤੀ ਕੇਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਜੀਵਨ 2004 ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ 2007, 2009 ਅਤੇ 2014 ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਜੇਤੂ ਰਹੇ। 2017 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜੀ ਤੇ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜੇਤੂ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਓਪੀ ਸੋਨੀ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਸਾਲ ਇਹੋ-ਜਿਹਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ

ਕਦੇ ਵੀ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1997, 2002, 2007, 2012 ਅਤੇ 2017 ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਸੋਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਜ਼ੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਲ ਅਹਿਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਮੈਂਬ 'ਤੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਝਟਕੇ ਲੱਗੇ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬ 'ਤੇ ਵੀ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਸਹਿਣਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਨੇ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਧਾਈਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜਾਂਚ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਜਾਂਚ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਮਿਲੀ ਇਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜਾਂਚ ਦਾ ਕੰਮ ਏ. ਆਈ. ਜੀ. ਫਲਾਇੰਗ ਸਕੁਐਡ ਮਨਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਰਾਜਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਭਾਗੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ 6 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੱਥੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 2021 ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ 'ਦਾਸਤਾਨ-ਏ-ਸ਼ਹਾਦਤ' ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਪਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ

ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਗਮ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਖਰਚ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਹੋਏ ਖਰਚ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਦਾਸਤਾਨ-ਏ-ਸ਼ਹਾਦਤ' ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਖਰਚ ਦੌਰਾਨ 1.47 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਪਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਕੰਮ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਟੈਂਡਰਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹਰ ਥਾਂ ਕਬਿਤ ਘਪਲੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਗਮ 'ਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਨਾਲੋਂ 20 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਵੱਡੀ ਵਿੱਤੀ ਬੇਨਿਯਮੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਜੀ ਸਟੇਜ 'ਤੇ 97 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਚਾਹ ਦੇ ਕੱਪ ਦਾ ਖਰਚ 2 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੱਪ ਤੱਕ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ

ਹੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਚਾਹ ਦੇ ਕੱਪ ਦੀ ਕੀਮਤ 12 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੱਪ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਖਾਣੇ ਦੀ ਪਲੇਟ 'ਤੇ ਵੀ 2 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਖਰਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਪਲੇਟ ਦਾ ਖਰਚ 250 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪਲੇਟ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਕੀਮਤ 25 ਰੁਪਏ ਪਲੇਟ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਤਾਬਕ ਟੈਂਟ ਦੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ, ਮੇਜ਼ ਆਦਿ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਵੀ ਲੋੜੋਂ ਵੱਧ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਜਾ ਰਹੀ: ਚੰਨੀ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਣ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੜਤਾਲਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ 'ਦਾਸਤਾਨ-ਏ-ਸ਼ਹਾਦਤ' ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਖਾਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਟੀਆ ਹਰਕਤ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 2021 ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੱਦੀਓਂ ਲਾਹ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਸੀ। ਸੋਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਵਿਭਾਗ ਸ੍ਰੀ ਚੰਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਚੰਨੀ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਹੀ ਵਤਨ ਪਰਤੇ ਹਨ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ

ਵਿਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਚੰਨੀ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਹੋਰਨਾਂ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵੱਡੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤੀ ਬਾਰੇ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਸ਼ੋਪੰਜ 'ਚ ਉਲਝੀ ਸਰਕਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਸ਼ੋਪੰਜ 'ਚ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਈ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਾਮਲਾ ਬਿਜਲੀ ਸੈਕਟਰ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਬਿੱਠੀ 'ਚ ਹੈ।

ਪਾਵਰਕੌਮ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਮ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ 21 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਨ ਆਖਰੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡੇ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਵਰਕੌਮ 'ਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਐਡਮਨ) ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਵੀ ਖਾਲੀ ਪਿਆ ਹੈ। ਪਾਵਰਕੌਮ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਵੰਡ) ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ) ਦੀ

ਮਿਆਦ 11 ਜੂਨ 2022 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੜ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੀ 11 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਟਰਾਂਸਕੋ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਰੀਬ 12 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਰੈਗੂਲਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਆਈ. ਏ. ਐਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਟਰਾਂਸਕੋ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਰਾਂਸਕੋ ਵਿਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਐਡਮਨ) ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਖਾਲੀ ਪਿਆ ਹੈ।

ਟਰਾਂਸਕੋ ਵਿਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਟੈਕਨੀਕਲ) ਦੀ ਮਿਆਦ 3 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਵਾਧਾ, ਫਿਰ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ

ਦਾ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ੀਰੋ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹਾ ਵੀ ਖੱਟ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ

'ਤੇ ਸਬਸਿਡੀ ਦਾ ਬੋਝ ਵੀ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਮਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ

ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਾਵਰਕੌਮ ਵਿਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਵੰਡ) ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ) ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵੀ 7 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਵੀ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਖਾਲੀ ਪਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਉ ਪੈਨਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਲਟਕਣ ਕਰਕੇ ਮੈਡੀਕਲ 'ਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਝਾਕ ਛੱਡ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਡਟਣ ਲੱਗੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ

ਸੰਦੌੜ: ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਸ ਛੱਡ ਕੇ ਲੋਕ ਖੁਦ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਫਰਵਾਲੀ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕਲੱਬ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਲੋਕਾਂ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਣ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਤਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੂਝਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ

ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਵਿਚਲੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ

ਉੱਪਰ 10 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੰਬਾਕੂ, ਬੀੜੀ, ਸਿਗਰਟ ਸਣੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੇ ਵੇਚਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਬ, ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ, ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਪਰ ਤੰਬਾਕੂ, ਸਿਗਰਟ, ਬੀੜੀ ਅਤੇ ਸਰਾਬ ਪੀਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਸ਼ੇ ਵੇਚਦਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਕਰਵਾਏਗੀ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਵੱਲੋਂ ਸਰਵੋਤਮ ਪੁਸਤਕ ਐਵਾਰਡਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਨੇ ਸਾਲ 2020 ਤੋਂ 2021 ਲਈ ਸਰਵੋਤਮ ਪੁਸਤਕ ਐਵਾਰਡਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਵਾਰਡ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਉਰਦੂ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਐਵਾਰਡ ਲਈ ਚੁਣੀ ਗਈ ਹਰ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਗਦ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਧਵ ਕੌਸ਼ਿਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ 2020 ਐਵਾਰਡ ਲਈ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ, ਬਿਹਤਰ ਅਨੁਵਾਦ 2021 ਲਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਬਾਂਸਲ, 2021 ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਲਈ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਨੂੰ, 2021 ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਲਈ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦਕਿ ਉਰਦੂ ਕਵਿਤਾ 2021 ਲਈ ਚਮਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 2020 ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਲਈ ਕੁਮਾਰ ਹਰਸ਼, 2021 ਦੇ ਨਾਵਲ ਲਈ ਮੰਜੂ ਜੈਦਕਾ, ਕਵਿਤਾ ਲਈ ਲਿਲੀ ਸਵਰਨ, ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਸੁਲੇਖਾ ਸ਼ਰਮਾ ਜਦਕਿ ਹਿੰਦੀ 2020 ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਕਿਰਨ ਕਾਲੀਆ, ਕਵਿਤਾ ਲਈ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਨਾਵਲ ਲਈ ਵਿਜੈ ਸੋਦਾਈ, ਅਨੁਵਾਦ ਲਈ ਪ੍ਰੇਮਿਲਾ ਰਾਣੀ ਗੁਪਤਾ, 2021 ਕਹਾਣੀ ਲਈ ਸ਼ੈਲਜਾ ਕੌਸ਼ਲ ਕੌਛੜ, ਕਵਿਤਾ ਲਈ ਅਨੀਤਾ ਸੁਰਭੀ ਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਲਈ ਰਿਤੁ ਭਨੋਟ ਨੂੰ ਐਵਾਰਡ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ

ਮੋਗਾ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਪਾਣੀ ਕਾਰਨ ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਨਾ-ਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲਪੇਟ 'ਚ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਮਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਹਗਾ ਤੇ ਹੁਸੈਨੀਵਾਲਾ ਬਾਰਡਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਮੂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ 'ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ' ਸਮੇਤ ਉਥੇ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਖੁਰਦ-ਬੁਰਦ ਹੋਣ ਦਾ

ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਬੁਝਾਰਤ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੂਬਾ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਮਾਹਰ (ਐਮਡੀ ਮੈਡੀਸਨ) ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰੀਬ 127 ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹਨ। ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿਲਣੀ ਸਮਾਗਮਾਂ 'ਚ ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ. ਜ਼. ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਮੁਫ਼ਤ 'ਚ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਖੱਟਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਲਈ ਨਸ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਝਾਕ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

Punjab Times
Established in 2000
22nd Year in Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018
Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388
Email:punjabtimes1@gmail.com
www.punjabtimesusa.com

Founder Editor:
Amolak Singh Jammu
Astt. Editors:
Jaspreet Kaur
Amrit Pal Kaur

Photographer
Kamaljit Singh Virdi
Ph. 847-502-2703

Our Columnists
Gurbakhsh Singh Bhandal
Buta Singh
Tarlochan Singh Dupalpur
Correspondents
Indiana/MI
Harkirat Singh Ahluwalia
Detroit, MI
Rajinder Syan
734-261-0936
New York
Iqbal S. Jabowalia
917-375-6395

Postmaster: Please send
address changes to Punjab Times,
20451 N. Plum Grove Rd., Palatine,
IL 60074

Distributed in:
California, Illinois, Indiana, Ohio,
Michigan, Wisconsin, Mississippi,
Iowa, Arkansas, Massachusetts,
Texas, Virginia, Nevada, Washington,
Oregon, Arizona, Georgia, Florida,
New York, New Jersey, Connecticut,
Oklahoma, Pennsylvania, Missouri,
Kentucky, Kansas.

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 115 ਡਾਲਰ
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 475 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ
ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ
ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਛਾਪੇ
ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋਣ
ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ
ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ
ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ
ਹੋਵੇ। ਪਾਠਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇ
ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਪ ਕਰ ਲੈਣ।

Disclaimer

The views expressed in the
articles published in the columns
of Punjab Times are that of
their writers, and it is not
implied that Punjab Times
endorses them.

Sameway Punjab Times
does not necessarily endorse
the claims made in the
advertisements published in
Punjab Times.

**All disputes subject to
Chicago jurisdiction.**

ਸ਼ਰਾਬ ਫੈਕਟਰੀ ਮਾਮਲਾ: ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਤਿੱਖਾ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ: ਮਾਲਬਰੋਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਮੋਰਚਾ ਜ਼ੀਰਾ ਨੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਫੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਰੌਅ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਕੇ ਆਏ ਆਪਣੇ 44 ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ੀ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਨਾ ਜਾਣ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਦੋ ਨੰਬਰ ਗੇਟ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਨੌਂ

ਕਮਰਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੇਟ ਰਾਹੀਂ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਫੜਿਆ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਕਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਫੈਕਟਰੀ

ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਗੱਡੀ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਖਰੀਦਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ

ਓਟਵਾ: ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ

ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਣ ਪਿੱਛੇ ਉਹ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਘਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਖਰੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਘਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਮੁਨਾਫ਼ੇਖੋਰਾਂ, ਅਮੀਰਾਂ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਘਰ ਖਾਲੀ ਪਏ ਹਨ ਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਕਾਰਨ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਸਮਾਨੀ ਪੁੱਜੀਆਂ ਹਨ। ਘਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਲਈ।'

ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਸਿੱਖ ਮਸਲਿਆਂ 'ਚ ਦਖਲ ਵਧਾਇਆ

(ਸਫ਼ਾ ਇਕ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਇਸ ਨੂੰ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਤਖ਼ਤ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਏ ਹਨ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ 14 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਣੀ।

ਪਾਕਿ ਯਾਤਰਾ: ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਤੋਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਮੰਗੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ (ਵਿਸਾਖੀ) ਮੌਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਉੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਸ਼ਰਧਾਲੂ 11 ਜਨਵਰੀ 2023 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਤਰੀਕ 31 ਦਸੰਬਰ 2022 ਮਿਥੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਾਬਕਾ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕੱਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ

ਮੁਹਾਲੀ: ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤੀ ਸਿੰਘੂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕੱਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਜੀਤੀ ਸਿੰਘੂ ਦੀ ਕੌਂਸਲਰ ਵਜੋਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮੇਅਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਹੁਣ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘੂ ਖਿਲਾਫ਼ ਵੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਿੰਘੂ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਮੁਹਾਲੀ ਅਤੇ ਰੂਪਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਹੁ-ਕਰੋੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੱਤਾ

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਠੰਢ ਨੇ ਜਕੜਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਾਰਾ ਮਨਫ਼ੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਠੰਢ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਕੜ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਾਰਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਡਿੱਗਿਆ। ਸਵੇਰੇ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ ਛਾਈ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਦਿਸ਼ਾ ਹੱਦ ਘੱਟ ਗਈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 0.4 ਡਿਗਰੀ ਤਾਪਮਾਨ ਨਾਲ ਬਠਿੰਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਠੰਢਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮਾਂਡਕੋਲਾ ਵਿਚ ਮਨਫ਼ੀ 1.3 ਡਿਗਰੀ ਤਾਪਮਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ 3.4 ਡਿਗਰੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ 4.1, ਪਟਿਆਲਾ 5.8, ਪਠਾਨਕੋਟ 3.4, ਫਰੀਦਕੋਟ 2.2, ਮੋਗਾ 1.1 ਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ 4 ਡਿਗਰੀ ਰਿਹਾ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਫਤਿਹਾਬਾਦ ਵਿਚ ਹੇਠਲਾ ਤਾਪਮਾਨ 3.2 ਡਿਗਰੀ, ਹਿਸਾਰ 4.5, ਨਾਰਨੌਲ 4.2, ਭਿਵਾਨੀ 6.2, ਸਿਰਸਾ 3.4 ਤੇ ਝੱਜਰ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ 6.1 ਡਿਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ 6.5 ਡਿਗਰੀ ਰਿਹਾ। ਉਧਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਵੀ ਠੰਢ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਵਿਚ ਪਾਰਾ ਜਮਾਊ ਦਰਜੇ ਤੋਂ ਪੰਜ ਡਿਗਰੀ ਹੇਠਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ

ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ: ਪਿੰਡ ਚੰਦੇਲੀ ਤੋਂ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਗਹਿਰੇ ਸਦਮੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਨਾਥ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਓਟਾਵਾ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਪੀਆਰ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਗੱਲਬਾਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੋਹਿਤ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮੋਹਿਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿਵਾਦ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨਕਾਰੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਬਣਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਰੋਕਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤ੍ਰਿਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ

ਜੇਕਰ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਜਮੀਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਗੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਬਣਾਉਣ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਜੀਦਾ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਸੁਧਾਵਾਂ ਹੱਲ ਹੋ

ਸਕੇ। ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ-1925 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅੰਗੀਕਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਕਾਲਸਰ ਮਸਤੂਆਣਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7(3) ਤਹਿਤ 4 ਸਤੰਬਰ 1964 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

(ਡਾ.) ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ
ਬਲਵਿੰਦਰ (ਨਿੱਕੀ) ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ
ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ
ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ

ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ
ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ
ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ
ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਜੱਸੀ) ਗਿੱਲ

ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ
ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ
ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਨ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ
ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ
ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਪਰਿੰਗਫੀਲਡ
ਗੁਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

‘ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ’ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ

ਆਦਮਪੁਰ: ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਆਦਮਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲੀ ਆਰੀਆਂ ਵਿਚ ‘ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ’ 360

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ‘ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ’ 360 ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ‘ਫਰੈਂਡਜ਼ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ’

ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ 9 ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ

ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ 80 ਤੋਂ ਉਪਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਹੁਮ-ਹੁਮਾ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋ ਬੈਚਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਸ ਸਥਾਨਾਂ ‘ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਨਾਮਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉੱਝ, ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਨੌਵਾਂ ਸਮਾਗਮ ਸੀ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਐਸ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ਖਸ

ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਗਮ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫੋਨ ਨੰਬਰ 630-802-2179 ‘ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ

ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ

ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਾਬਤਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ।

To Advertise with Punjab Times Call: 847-359-0746
e-mail: punjabtimes1@gmail.com
Visit us on the web: www.punjabtimesusa.com

Singh Tax & Accounting Services LLC.
Individual & Business Taxes, Accounting, Payroll & Financial Consulting Services.

Services: Individual & Small Businesses Tax Filing, Tax Planning, Set up of new Businesses, IRS Audit representation & Amended Tax Returns

ਫਾਰਮ ਭਰਨ, ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ, ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ, ਓ. ਸੀ. ਆਈ., ਰਿਨਿਊਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਮਦਦ

ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਟਰਾਂਸਲੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
Ph: 248-982-2036

Office Locations
Michigan: 36167 Ford Rd. Westland, MI 48185
Minnesota: 6043 Hudson Rd, Suite#399A Woodbury, Minnesota 55125

Mohan Singh
Master in Taxation.
IRS Enrolled agent,
Notary Public

Email : jhand_mohan@yahoo.com; www.SinghTaxServices.com

ਜੇਹਾ ਚੀਰੀ ਲਿਖਿਆ ਤੇਹਾ ਹੁਕਮੁ ਕਮਾਹਿ॥
ਘੱਲੇ ਆਵਹਿ ਨਾਨਕਾ, ਸਦੇ ਉਠੀ ਜਾਹਿ॥

ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ

ਸਰਦਾਰਨੀ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਅਟਵਾਲ

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਬੜੇ ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮਾਤਾ ਜੀ ਸਰਦਾਰਨੀ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਅਟਵਾਲ ਮਿਤੀ 28 ਦਸੰਬਰ 2022 ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕਰੀਬ 94 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਮਿਤੀ 6 ਜਨਵਰੀ 2023 ਦਿਨ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ ਤੋਂ 3 ਵਜੇ ਤੱਕ ਡੈਵਨਪੋਰਟ ਫਿਊਨਰਲ ਹੋਮ ਲੋਕ ਜ਼ਿਊਚਕ, (941 ਓਲਡ ਰੈਂਡ ਰੋਡ -60047) ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਰੱਖੇ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਵਿਖੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਤੋਂ 5 ਵਜੇ ਤਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨੀ ਜੀ।

ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ:
ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ (ਸਪੁੱਤਰ), ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ (ਨੂੰਹ) ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਫੋਨ ਨੰਬਰ 510-673-2771
ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ (ਸਪੁੱਤਰ), ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ (ਨੂੰਹ) ਇੰਡੀਆ
ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ (ਸਪੁੱਤਰ), ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ (ਨੂੰਹ) ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਫੋਨ ਨੰਬਰ 773-934-1544
ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ (ਸਪੁੱਤਰ), ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ (ਨੂੰਹ) ਜਰਮਨੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ (ਸਪੁੱਤਰ), ਜਗਜੀਤ ਕੌਰ (ਨੂੰਹ) ਆਸਟਰੀਆ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ (ਸਪੁੱਤਰ), ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ (ਨੂੰਹ) ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਫੋਨ ਨੰਬਰ 630-709-8125
ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ (ਸਪੁੱਤਰੀ), ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ (ਜਵਾਈ) ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ (ਸਪੁੱਤਰੀ), ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੋਤਾ (ਜਵਾਈ) ਅਤੇ ਪੋਤਰੇ-ਪੋਤਰੀਆਂ, ਦੋਹਤੇ-ਦੋਹਤਰੀਆਂ, ਪੜਪੋਤੇ-ਪੜਪੋਤਰੀਆਂ

Sistar Mortgage

Minimizing Cost, Maximizing Investment
www.SistarMortgage.com

Balbir (Bill) Grewal, Loan Officer (NMLS 353442)
Residential & Commercial Loans

(734) 330-8859 Mobile
(586) 802-7385 Fax
Balbir.Grewal@SistarMortgage.com

Loans Available In Most States!

*Refinance up to 125% value of the house.

- Residential Loans (Purchase, Refinance & Cash Out Refinance).
- Self Employed and H1 Visa
- Jumbo loans
- Commercial Property With Business or Business Only.
- Business Equity Line of Credit.
- Multi Unit Investment Property.

GoldenKey LENDING

ਗੋਲਡਨ ਕੀਅ ਲੈਂਡਿੰਗ
ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਘਰ ਲੈਣ 'ਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਸਸਤੇ HOUSE LOAN ਲੈਣ 'ਚ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

HOME LOANS MADE SIMPLE

The feeling of attachment, togetherness
We understand what a home means

Manny Singh Nagra
Principal Broker
Star Alliance Brokerage, INC

Contact Us at
☎ 317-620-4100
☎ 317-750-1900

REAL ESTATE | RESIDENTIAL & COMMERCIAL
325 S. College Avenue, Indianapolis, Indiana 46202
NMLS 147421
www.goldenkeylending.com

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਵਿਖੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ

ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਕੈਂਪ ਵੀ ਲਾਇਆ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਬਿਊਰੋ): ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਵੱਲੋਂ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜੇ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਐਤਵਾਰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਗਏ। ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ।

ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ ਨੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜੇ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। 23 ਤੋਂ 25 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅਤਿ ਦੀ ਠੰਢ ਤੇ ਧੁੰਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਚਿੱਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵੀ ਲਾਈ ਗਈ। ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੈਕਟਰੀ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਕੈਂਪ ਵੀ ਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ 60 ਦੇ ਕਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਕਿਲੋ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ 8 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਘੇਰੇ,

ਸਰਹਿੰਦ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ 'ਚ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਚਿਣੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਕੱਚੀ ਗੜ੍ਹੀ

ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ

ਅਨੰਦਪੁਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ, ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਯੁੱਧ, ਸਰਸਾ ਕਿਨਾਰੇ ਹੀ ਕਲਗੀਧਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪਏ ਵਿਛੋੜੇ, ਗੁਰੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੇ ਤਿੰਨ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ 'ਚ ਵੰਡੇ ਜਾਣ, ਧਨ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਗੰਗੂ ਰਸੋਈਏ ਵਲੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਨੂੰ ਫਤਾਉਣ ਲਈ ਮੁਖਬਰੀ ਕਰਨ, ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਤੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਹਿੰਦ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣ, ਠੰਢੇ ਬੁਰਜ 'ਚ ਕੈਦ ਕਰਨ,

'ਚ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ, ਤਿੰਨ ਪਿਆਰਿਆਂ ਤੇ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘਾਂ ਵਲੋਂ ਦਸ ਲੱਖ ਫੌਜ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ

ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਭਿਲਾਖੀਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ। ਕੈਂਪ ਦੇ ਇਕ ਬੱਚੇ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ।

ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਗੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਗ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀ, ਸੁਖ ਆਸਨ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਤਕਾ ਅਖਾੜਿਆਂ ਵਿਚ ਗਤਕਾ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਗਤਕੇ ਦੇ ਜੰਗਜੂ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਉਂਦਿਆਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ 'ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ' ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਤੇ ਕਥਨੀ ਦੇ ਸੂਰੇ ਬਣਨ, ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਰਬ ਸਾਂਝੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਸਾਰਥਕ ਯਤਨ ਕਰਨ, ਕਦੇ ਹਾਰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਗਿਆ। ਮਾਤਾ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜੂਮ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਵਿਚਰਨ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ।

ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ ਸਵਿੰਦਰ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਰੇ ਕੈਂਪ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਤੇ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦਾ ਕੈਂਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੌਂਸਲੇਟ ਜਨਰਲ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਨੇ 'ਵੀਰ ਬਾਲ ਦਿਵਸ' ਮਨਾਇਆ

ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ ਆਫ ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ

ਓਕ ਕਰੀਕ: ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ ਆਫ ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ ਵਿਖੇ ਲੰਬੇ ਦਿਨੀਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ

ਗੁਜਰੀ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਠੰਢ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸੰਗਤਾਂ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੌਂਸਲੇਟ ਜਨਰਲ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ

ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਵੀਰ ਬਾਲ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ 'ਤੇ ਐਤਕੀ 26 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ

ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਅਣਖ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ

ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਰਾਗੀ ਜਥੇ ਨੇ ਵੈਰਾਗਮਈ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੰਗਤ ਨੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ

ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਈਆਂ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਾਏ ਗਏ।

ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਨ ਲਈ 26 ਦਸੰਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਕੌਂਸਲੇਟ ਵਿਖੇ 'ਵੀਰ ਬਾਲ ਦਿਵਸ' ਮਨਾਇਆ। ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ 150 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦਿਹਾੜੇ 9 ਜਨਵਰੀ, 2022 ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 26 ਦਸੰਬਰ, 2022 ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਇਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ- ਬਾਬਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ

ਪਹਿਲਾ 'ਵੀਰ ਬਾਲ ਦਿਵਸ' ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਵੀਰ ਬਾਲ ਦਿਵਸ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਮਰ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ, ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਕੌਂਸਲੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਬਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਰੇਖਾਕਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ

ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦਫਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਸੌਂਪਣਾ ਹੈ। ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਜਿੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਗੋ, ਧਨੂ ਅਕੈਡਮੀ ਐਵਾਰਡ ਜੇਤੂ ਡਾ. ਆਤਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੂਰਨਿਮਾ ਨਾਥ, ਸ੍ਰੀ ਬਲਿਹਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸਮਾਗਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਵੀਰ ਬਾਲ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵੀ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਕੌਂਸਲੇਟ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਹੱਕ ਹੱਕ ਆਗਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥
ਸ਼ਾਹੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥
ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ॥

‘ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ’ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਵਾਲੀ ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ

ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ

ਲਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੁੱਲਤ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਲਾ

ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ

ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਆਮਦੀਦ ਆਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁਲ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ

ਸਾਲ 2023 ਮੁਬਾਰਕ

From: Lovedeep Singh Dullat, Gurmeet Singh Bhola, Yadwinder Singh Grewal and their families.

ਜੋ ਉਪਜਿਓ ਸੋ ਬਿਨਸਿ ਹੈ ਪਰੋ ਆਜ ਕੈ ਕਾਲਿ॥
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇ ਲੇ ਛਾਡਿ ਸਗਲ ਜੰਜਾਲ॥

ਸ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੂਰ
(12/3/1968-12/24/2022)

ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰੀਕਨ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਜੋ ਲੰਘੀ 24 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਸਦਾ ਲਈ ਸਾਡਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ, ਦੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਲੱਬ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਸਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।
ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰੀਕਨ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੇਗਾ।

S. Harinder Singh Toor's devotion and passion towards the community till the very end of his life journey shall always continue to inspire us.

ਵਲੋਂ: ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰੀਕਨ ਯੂਥ ਕਲੱਬ, ਇੰਡੀਆਨਾ

ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਤੇ ਰਾਜਾ ਵਤਿੰਗ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿਆਸੀ ਧੜੇਬੰਦੀ ਸਿਖਰਾਂ ਵੱਲ ਵਧੀ

ਬਠਿੰਡਾ: ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਤਿੰਗ ਦੇ ਧੜੇ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਰੀਕੇਬਾਜ਼ੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਿਖਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਖਾਸਕਰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁੱਜ ਰਹੀ 'ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ' ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਧੜੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜੈਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ ਉਰਫ ਜੋਜੋ ਨੇ ਇੰਨੀ ਦਿਨੀਂ ਵਤਿੰਗ ਸਮੇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੜੇ ਖਿਲਾਫ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਰ ਕੱਸ ਰੱਖੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਜਿੱਥੇ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੇਅਰ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਕੌਸਲਰਾਂ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਰਾਜਾ ਵਤਿੰਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ

ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ 'ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ' ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਜੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਵਿਜੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕੱਢੀ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਧੜਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਇਬ ਰਿਹਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਵਤਿੰਗ ਤੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਆਸੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਲੰਘੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਖੂਬ ਜੱਗ-ਜਾਹਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਵਾਂਗਡੋਰ ਵਤਿੰਗ ਦੇ ਹੱਥ ਆਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਤੇ ਜੋਜੋ ਵਿਰੁੱਧ ਭੜਾਸ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਤਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਏ ਪਰ ਜੋਜੋ ਡੱਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ: ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸਰਹੱਦ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈ ਰਹੀ ਸੰਘਣੀ ਹੁੰਦ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਾਸੇ ਤਸਕਰਾਂ ਤੇ ਘੁਸਪੈਠੀਆਂ ਦੀ ਹਲਚਲ ਵਿਚ ਤੇਜੀ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ 425 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮੀ ਸਾਂਝੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਡਰੋਨ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਵਿਚ 2022 ਦੌਰਾਨ 250 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡਰੋਨ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ-ਰਾਜਸਥਾਨ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਦਰਜ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ/ਸਮਗਲਿੰਗ ਲਈ ਡਰੋਨਾਂ ਦੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਬਾਰਡਰ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਫੋਰਸ

(ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ.) ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਡਰੋਨਾਂ ਉਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਰਹਿਤ ਹਵਾਈ ਵਾਹਨਾਂ (ਯੂ.ਏ.ਵੀਜ਼.) ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਨੂੰ ਹੀ ਫੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਦੌਰਾਨ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਆਰ-ਪਾਰ ਡਰੋਨ ਸਰਗਰਮੀ ਵਿਚ ਤੇਜ ਵਾਧਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਸੰਘਣੀ ਹੁੰਦ ਛਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਰ ਤਕ ਦੇਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਧਾਈ ਗਈ ਚੌਕਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀ ਡਰੋਨ ਸਰਗਰਮੀ ਤੋਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਜਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਗਲਰ ਆਪਣੀ ਅਤੀ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਹਨ ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚੋਂ ਹੁੰਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਲਦੀ ਰੁਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿਚ ਮੌਤਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਸਿੱਟਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿਚ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ 'ਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਰ 10 ਕਾਰ ਸਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 8 ਨੇ ਸੀਟ ਬੈਲਟਾਂ ਨਹੀਂ ਲੀ ਲਈਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਜਿਹੜੇ ਦੋਪਹੀਆ ਵਾਹਨ ਸਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਤਿੰਨ 'ਚੋਂ ਦੋ ਨੇ ਹੈਲਮਟ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਸੜਕ ਆਵਾਜਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀਟ ਬੈਲਟਾਂ ਤੇ ਹੈਲਮਟਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨੀ ਜਾਨਾਂ ਦੇ ਰਾਖੇ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਮੁਤਾਬਕ ਸੀਟ ਬੈਲਟਾਂ ਨਾਲ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਤੇ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਅੱਧਾ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਤੇ ਪੂਰੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਢਕਣ ਵਾਲੇ ਹੈਲਮਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ 64 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਤੇ ਸਿਰ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ 74 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿਚ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅੱਧੀ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਟੀਚੇ ਨਾਲ 2015 ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬ੍ਰਜ਼ੀਲੀਆ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਹੋਏ 'ਬ੍ਰਜ਼ੀਲੀਆ ਐਲਾਨਾਮੇਂਟ' ਉੱਤੇ ਸਹੀ ਪਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 2019 ਤੱਕ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 3 ਫੀਸਦੀ ਵਧ ਗਈ। ਮੁਲਕ ਭਰ ਵਿਚ 2021 ਦੌਰਾਨ 4.12 ਲੱਖ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਦਰਜ ਹੋਏ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 1.53 ਲੱਖ ਜਾਨਾਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਜੋ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅੰਕੜਾ ਹੈ। 2019 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 8.1 ਫੀਸਦੀ ਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 14.8 ਫੀਸਦੀ ਘਟ ਗਈ ਪਰ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਦਰ ਵਿਚ 1.9 ਫੀਸਦੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਕਰੋਨਾ ਦੀ ਆਲਾਮੀ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਲੱਗੀਆਂ ਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ 2020 ਦੌਰਾਨ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ, ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਤੇ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਦਰ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ

'ਪੰਜਾਬ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਅਤੇ ਟਰੈਫਿਕ-2021' ਅਨੁਸਾਰ 2021 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 4589 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਭਾਵ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 13 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 70 ਫੀਸਦੀ 18-45 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਨ। ਲਗਭਗ 21 ਫੀਸਦੀ ਹਾਦਸੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 6 ਵਜੇ ਤੋਂ 9 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 2021 ਵਿਚ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ (2020) ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ 17.7 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ।

ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਜੂਨੀਅਰ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਕੋਚ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਤੇ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੈਚ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੱਸਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਉਤੇ ਲਗਾਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਧਰ, ਪੀਤਤ ਮਹਿਲਾ ਕੋਚ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਨਿਲ ਵਿੰਜ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੀਤਤ ਮਹਿਲਾ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ। ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਓਲੰਪੀਅਨ ਤੇ ਕੁਕੁਕਸ਼ੇਤਰ ਦੇ ਪਿਹੋਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਵਿਭਾਗ ਵੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ

ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਨੇ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੋਚ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿਲਾ ਕੋਚ ਨੇ ਮੇਰੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਸੌਂਪ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਦੀਪ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਮਹਿਲਾ ਕੋਚ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਉਤੇ ਲਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ।

ਲਤੀਫਪੁਰਾ ਉਜਾੜਾ: ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਜਲੰਧਰ: ਲਤੀਫਪੁਰਾ ਦੇ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਉਜਾੜੇ ਜਾਣ ਖਿਲਾਫ ਪੀ.ਏ.ਪੀ. ਚੌਕ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਵਾਈ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ 'ਤੇ ਚੌਕਾ ਜਾਮ ਕੀਤਾ। ਠੰਢ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਜੜੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਧਰਨੇ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ।

ਲਤੀਫਪੁਰਾ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਮੋਰਚਾ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਜਾੜੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਤੀਫਪੁਰਾ ਵਿਚ ਮੁੜ ਵਸਾਉਣ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ 16 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਜਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੌਮੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੌਕਾ ਜਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀਤਤ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁੱਜਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੌਮੀ ਮਾਰਗ ਜਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ

12 ਤੋਂ 2 ਵਜੇ ਤੱਕ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਾਰਨ ਇਹ ਜਾਮ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ। ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਜਾਮ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੁੱਖ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਉਜਾੜੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਜਾਮ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡਾ ਦੱਸਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੌਮੀ ਮਾਰਗ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਟਾਂ 'ਤੇ ਲੰਘਾਉਣ

ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਾਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਥਾਂ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਣਜਾਣ ਰਾਹਾਂ ਵੱਲ ਮੋੜਦੇ ਰਹੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਡਾਢੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਏ। ਧਰਨਾਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਿੰਡ ਤੱਲਣ ਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਰਨੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵੇਲੇ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਇੰਮਰੁਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਹੋਰ ਥਾਂ ਫਲੈਟ ਦੇਣ ਦੀ ਦਿੱਤੀ

ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਨੁਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਜਾੜੇ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਪਰ ਹੀ ਪੀਤਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਨਾ ਕੀਤਾ, ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਧੀਕੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀ.ਸੀ.ਪੀ. ਜਸਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਾ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਧੰਨੋਵਾਲੀ ਨੇੜੇ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਲਈ ਕੌਮੀ ਮਾਰਗ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਮ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

Moving to Indiana?

Contact Ray Dhaliwal @ 317-993-4987

Listing and Selling Homes in Indianapolis Area.

Good relations with all the well reputed leading Builders in the Area.

Specialized in Pre-Sale homes for Investment and Residential purposes.

Helpful in Easy and Accessible Home Loans at best Interest Rates.

Ray Dhaliwal
Real Estate Broker

CENTURY 21 SCHEETZ

RAYD@C21Scheetz.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 7 ਜਨਵਰੀ 2023

ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ

ਖਾਸ ਏਜੰਡੇ ਤਹਿਤ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹੁਣ ਦੇ ਕਦਮ ਹੋਰ ਅਗਾਂਹ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਲਕ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ 8 ਨਵੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ 4-1 ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ। ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਤਨਾ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਨੋਟਬੰਦੀ ਕਰ ਕੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1000 ਤੋਂ 500 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਾਰ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਘੱਟ ਸਾਧਨਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲਣੀ ਪਈ। ਬੈਂਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਈਨਾਂ 'ਚ ਖੜ੍ਹੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵੀ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਤਿੱਖਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਪਿਛਲੇ 16 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਵੰਬਰ 2022 ਵਿਚ ਇਹ ਦਰ 8 ਫੀਸਦੀ ਸੀ ਜੋ ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਵਧ ਕੇ 8.3 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਗਈ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਿਕਰਾਲ ਰੂਪ ਧਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਸੀਮਤ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ। ਭਾਰਤ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਪਛੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦਰਾਮਦ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੰਤੁਲਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਮਸਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਵੱਡੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਤਾਂ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨਅਤਾਂ ਲਗਾਉਣ ਪਾਸੇ ਹੀ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਦੂਜੇ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਟੀਚਿਆਂ ਲਈ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਵੀ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟਬੰਦੀ ਨਾਲ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਲੋਕ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਲਈ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮਾੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਵੇ ਤਾਂ ਬਥੇਰੇ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਹੇਠ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ; ਇਸ ਕਾਰਜ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਰਾਜ ਦਾ ਦਰਜਾ ਖੋਹ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਾਇਆ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਪਰ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਠੱਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੀਆਂ। ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਸਰਹੰਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਰਾਜੌਰੀ ਵਿਚ ਚਾਰ ਜਾਨਾਂ ਲੈ ਲਈਆਂ। ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਹੋਏ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਿਚ ਦੋ ਬੱਚੇ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ 2019 ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 370 ਰੱਦ ਕਰ ਕੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਦੋ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ- ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਲੱਦਾਖ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਅਮਨ ਬਾਰੇ ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਵਕਤ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੱਕ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਖੋਹ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬੇਚੈਨੀ ਵਧੀ ਹੈ। ਇਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੋਂ ਏ.ਕੇ.-47 ਖੋਹ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਇਸ ਬੇਚੈਨੀ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਰ ਫੈਸਲਾ ਇਕ ਖਾਸ ਏਜੰਡੇ ਤਹਿਤ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਏਜੰਡਾ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਏਜੰਡੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਰ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਇਕ-ਇਕ ਕਰ ਕੇ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਰੱਜ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨੋਟਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਿਤ-ਚੇਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਕੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਕਰਵਾ ਲਵੇਗੀ। ਕਹਿੰਦੇ-ਕਹਾਉਂਦੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਅਸਰ ਪਿਆ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰਖ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮਾੜੇ ਅਸਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਫ਼ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ 2024 ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਤਭੇਦ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਪਿੜ ਵਿਚੋਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ

ਭਾਜਪਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦਿਆਂ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸਟੈਂਡ ਨਹੀਂ। ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਭਾਵੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੂਜੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਂਝ ਵੀ, ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਜੁੜਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ 'ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ' ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਈ ਜਮਹੂਰੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਖਸ ਵੀ ਪੱਥਾਂ ਭਾਰ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਰਚਿਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਜਾਨਣੀ ਅਹਿਮ ਹੈ।

ਕੰਨਿਆਕੁਮਾਰੀ ਤੋਂ 7 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ 'ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ' ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਕੇਰਲ, ਕਰਨਾਟਕ, ਤਿੱਲਗਾਨਾ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਹਰਿਆਣਾ, ਦਿੱਲੀ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕੇ.ਸੀ. ਵੇਨੂਗੋਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ

ਨਵਕਿਰਨ ਸਿੰਘ ਪੱਤੀ
ਈਮੇਲ: n4navkiran@gmail.com

ਦੌਰਾਨ 24 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਨਵਰੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਰਹੀ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਕਸਰ 'ਸੱਤਾ' ਤੋਂ ਬਾਗੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਮੋਈ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਲੱਖ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣਾ ਫਿਰਕੂ ਪੱਤਾ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਚਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਬਦਲਾਉ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਲਵਾਈਆਂ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਹੀਂ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ 'ਉੱਤਰ ਕਾਟੇ ਮੇਰੀ ਵਾਰੀ' ਦੀ ਖੇਡ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅੱਕ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵੀ 'ਬਦਲ' ਜਿੱਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰਤਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਲੰਘੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਕਾਂਗਰਸ, ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਅੱਕ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 'ਆਪ' ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ। ਹੁਣ ਲੋਕ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਕ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਮੂੜ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅ ਲੱਗ ਜਾਵੇ। 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਫੈਲਾਅ, ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਜਿਹੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਮੁੜ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤਲਾਸ਼ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲ ਕਾਂਗਰਸ ਜਾਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵਿਚੋਂ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਪਰ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਵਾਂਗੇ ਵਿਚ ਆਖਿਰ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ./ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖੋਜਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਜਾਂ ਇਕੱਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਵਰਗੇ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਫੈਲਣ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਰਿਹਾਇਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਵਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ 2000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜੁਅਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ 1984 ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਲੀ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਾਉਣ ਵਿਚ ਨਿਭਾਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦਿਆਂ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਕੇ 'ਸੱਤਾ' ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸਟੈਂਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਬਾਕੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਸੱਤਾ ਲਈ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਵੇਖ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਆਗੂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਵੇਰਕਾ ਆਦਿ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਜੇ ਮਾੜੇ ਜਿਹੇ ਰੋਸੇ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਲੜ ਫੜ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਬਦਲ ਬਣਨ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਰਗੀ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਫਿਰਕੂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਭਾਰ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਖਾਸ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਭਾਵੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੂਜੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ 'ਕਾਂਗਰਸ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ' ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਨਾਅਰਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਵਧਾ ਲਾਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਹ ਨਾਅਰਾ 'ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਖਾਈ ਦੇਣ

ਲੱਗਾ ਹੈ। ਈ.ਡੀ., ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ., ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਵਰਗੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤਹਿਤ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਬਦਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਜੁੜਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਬਚੀ-ਖੁਚੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਈ ਗੁੱਟ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਠਿੱਠੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸੱਤਾ ਧਿਰ ਨਾਲ ਘੱਟ ਉਲਝ ਰਹੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੁੱਝ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਲਝ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਇਸ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਟੀ-ਸ਼ਰਟ, ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਖ 'ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਿੱਜੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕੀਆਂ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਮੋੜਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਬਾਰੇ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਚਰਚਾ ਮਜ਼ਾਕੀਆਂ ਹੀ ਬਣੀ ਰਹੇ।

ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਅੰਬਾਨੀ-ਅਡਾਨੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਲੈਂਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸੱਤਾ ਸਮੇਂ ਇਹਨਾਂ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ, ਉਦਾਰੀਕਰਨ, ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਇਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦੇਣ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨੇ ਮੋਦੀ ਹਕੂਮਤ ਪਿਛਲੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਵਗਦੀ ਗੰਗਾ ਵਿਚ ਹੱਥ ਧੋਣ ਵਾਂਗ ਮਾਹੌਲ ਵੇਖ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਕੁਝ ਚੁਣਵੇਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਪਿਲਾਫ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਹੋਏ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਕਈ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਤਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵੀ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਉਹੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਮੋਹਰੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਲੰਘੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਉਭਾਰਿਆ ਸੀ ਪਰ ਚੋਣਾਂ ਨਿਬੜਦੇ ਹੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਗਏ ਤੇ 7 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਤੀਤ ਕਰ ਕੇ ਹੁਣ ਪਰਤੇ ਹਨ। ਚੰਨੀ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕਈ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਪਿਲਾਫ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਭਾਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੰਗਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸੰਜੀਦਾ ਹਨ।

ਮਹਿੰਗਾਈ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਗਰੀਬੀ, ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਤੀ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਮਾਹੌਲ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਿਊਣਾ ਮੁਹਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਜਮਹੂਰੀ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਕੀਕੀ ਬਦਲਾਉ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਬਦਲਾਉ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਾਉ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ।

★ **ਠਾਹ-ਸੋਟਾ** -ਚਾਚਾ ਬੋਲਿਹਾਜ਼ ★

ਕਰੋਨੇ ਦੀ ਕਰਾਮਾਤ ?

ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਕਪਟ ਕਰਕੇ, ਵੰਗ ਵਰਤ ਕੇ 'ਨਵਾਂ' ਕੋਈ ਠੱਗਦਾ ਏ। ਦਾਅ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਲੱਗੇਉਹ ਲਾ ਲੈਂਦੇ, ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਇਉਂ ਹੀ ਘਪਦਾ ਏ। 'ਮਿਸ਼ਨ' ਗੁਪਤ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੋਢੀ ਜਾਣੇ, ਦੀਵਾ ਗਿਆਨ ਦਾ ਜਿਹਦੇ ਸਿਰ ਜਗਦਾ ਏ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਕਰੋਨੇ ਦੀ ਲਹਿਰ ਵੇਲੇ, ਜੋ ਜੋ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਤਾ ਹੁਣ ਲੱਗਦਾ ਏ। ਪੰਜਾ ਕਮਲ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ 'ਅਗਲਿਆਂ' ਘੋਖਣੀ ਏ। ਹੁਣ ਦੀ ਵਾਰ ਕਰੋਨੇ ਨੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, 'ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ' ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਰੋਕਣੀ ਏ!

ਧਰਮ-ਬਦਲੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ

ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.-ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਜੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਇਸਾਈ ਹਨ। ਇਸਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰੀ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਹਿੰਸਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਕਾਂਡ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਾਈਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਦਾ ਇਕ ਬੇਹੱਦ ਘਿਨਾਉਣਾ ਕਾਰਾ 22 ਜਨਵਰੀ 1999 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਤੀਸਾ ਦੇ ਕਿੱਛੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇਸਾਈ ਪਾਦਰੀ ਡਾ. ਗ੍ਰਾਹਮ ਸਟੇਨਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਨਾਬਾਲਿਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਜ਼ਰੰਗ ਦਲ ਦੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸਾੜ ਦੇਣਾ

ਸ਼ਾਤਰਾਨਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਸੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਦੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਟਕਰਾਓ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਸਾਈ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਜਾੜਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕੱਲਾ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰਾ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸਾਈ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਤਾਕਤਾਂ ਇਸ ਧਰਮ-ਬਦਲੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇਕ ਤੱਥ ਖੋਜ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 9 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 18 ਦਸੰਬਰ 2022 ਤੱਕ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨਰਾਇਣਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 18 ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਕੋਂਡਾਗਾਓਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 15 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ 'ਹਿੰਦੂ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ' ਵੱਲੋਂ ਇਸਾਈ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਉੱਪਰ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਇਸਾਈ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚੋਂ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉੱਘੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਇਰਫ਼ਾਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਜੋ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਸਟੱਡੀ ਆਫ਼ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਸੈਕੂਲਰਿਜ਼ਮ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਪੀਪਲਜ਼ ਫੋਰਮ ਦੀ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਇਕਾਈ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਬ੍ਰਿਜੇਂਦਰ ਤਿਵਾੜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਤੱਥ ਖੋਜ ਟੀਮ ਨੇ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ ਅਤੇ 30 ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਸਮੇਤ ਗੈਰ-ਇਸਾਈ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਪੱਖ ਸੁਣ ਕੇ ਸਚਾਈ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। ਟੀਮ ਵਿਚ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਲਾਇਬਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਫੋਰਮ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ।

ਰਿਪੋਰਟ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਜਾੜੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸਾਈ ਅਕੀਦੇ ਤਿਆਗ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਸਾਈ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੰਡਿਆਂ, ਟਾਇਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਡਾਂ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਦਰਜਨ ਫੱਟਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਏ। ਮਤਮਨਾਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੰਗਲੂ ਕੋਤਮ ਨੇ ਟੀਮ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ 21 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਪੁਜਾਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਜਲ ਛਿੜਕਿਆ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਤਿਦਗਾਓਂ ਪਿੰਡ ਦੇ 18, ਫੁਲਹਤਗਾਓਂ ਦੇ 3 ਅਤੇ ਪੁਤਨਚੰਦਗਾਓਂ ਦੇ 3 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ

ਪੱਤਾ ਤੋੜ ਕੇ, ਮਰੂਏ ਦੇ ਫੁੱਲ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਕੇ, ਮੱਛੀਆਂ ਫੜ ਕੇ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜੋਤਾਂ ਵਾਹ-ਬੀਜ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਧੇ-ਸਾਧੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਬੂਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਧਾਰਮਿਕ ਝਗੜੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਚਲਕਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 17 ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 'ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਬਣ ਜਾਣਾ ਬਣਿਆ ਹੈ। 2015 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਈਸਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਈਸਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਗਈ। ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਅ 'ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਹਨ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਆਪਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਕਾਇਦਾ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਚਰਚ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਸਾਈ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੋਲ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਇਸਾਈ ਧਰਮ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਚ ਦਰਜ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਇਸਾਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਤਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਰਵਾਇਤੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ਟੀਮ ਨੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਰੂ ਪੀਣੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੈਸੇ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਣ 'ਤੇ ਖਰਚਦੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਚਰਚ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਮਤਹਿੰਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਦਰੀ ਬਕਾਇਦਾ ਸਿਖਲਾਈਸ਼ੁਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਚਰਚ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜਿਸ ਪਹਿਲੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਚਰਚ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਐਸਾ ਬੰਦਾ ਬਾਕੀ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਅੱਗੇ ਡੱਟਣ ਦਾ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜੁਟਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਚਰਚ ਦਾ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਹੋਰ ਆਦਿਵਾਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਖ਼ਫ਼ਾ ਹਨ ਜੋ ਖੁਦ ਨੂੰ ਗੋਂਡਵਾਨਾ ਸਮਾਜ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦਰਅਸਲ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਹਿੰਦੂਤਵ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਘੁਸਪੈਠ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਚਲਕਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਆਦਿਵਾਸੀ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਇਕ ਸੌ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਘਰੀਂ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਬਦਲ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਬਣ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਈਸਾ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਕੇ ਧਮਕਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਜਾਓ ਜਾਂ ਮਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਹੀ ਦਮ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜ ਕੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਤਾਂ ਲੈ ਗਿਆ ਪਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦੇਣ 'ਤੇ ਉਹ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਤ 'ਤੇ ਛੱਡ ਕੇ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜਨ ਲਈ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ 'ਹਿੰਦੂ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ' ਨੇ ਇਸਾਈਆਂ ਨੂੰ 40 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਜਾੜ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਚਰਚਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਰਅਸਲ, ਰਾਜਤੰਤਰ ਆਦਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ 'ਚ ਪਾਟਕ ਪਾਉਣ ਲਈ ਐਸੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗਲਾਂ-ਪਹਾੜਾਂ 'ਚੋਂ ਸੌਂਧਿਆਂ ਉਜਾੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ
ਫੋਨ: +91-94634-74342

ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਇਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹਾਲਤ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜੋ ਧੀਮੀ ਸੂਰ ਵਾਲੀ ਹਿੰਸਾ ਰੋਜ਼ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 2014 'ਚ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀ ਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਖਾਸ ਤੇਜ਼ੀ ਆਈ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਗਰੋਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸਾਈ ਚਰਚਾਂ ਦੀ ਭੰਨਤੋੜ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ 'ਚ ਖ਼ਲਲ ਇਸੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਆਦਿਵਾਸੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਧਰਮ-ਬਦਲੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਸੰਤਾਪੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਲੈਣ ਲਈ ਰਵਾਇਤੀ ਕਬਾਇਲੀ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸਾਈ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਇਸਾਈ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ; ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਦੇ ਕਾਰਿੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਚਾ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿਚ 'ਘਰ ਵਾਪਸੀ' ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰ-ਤੋੜ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਉਹ ਇਸਾਈ ਧਰਮ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਆਇਆ ਧਰਮ ਦੱਸ ਕੇ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫ਼ਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਕਾ ਹੱਥੋਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦੇ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾ ਕੇ ਅਤੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਇਸਾਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਜ਼ਰੰਗ ਦਲ ਵਰਗੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਗਰੁੱਪ ਇਸਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਕਰ ਕੇ ਭਜਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਕੀ ਪੁਸ਼ਤ-ਪਨਾਹੀ ਨਾਲ ਸ਼ਰੇਆਮ ਹਿੰਸਕ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਦਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪਾਟਕ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਬਨਾਮ ਇਸਾਈ ਦਾ ਟਕਰਾਓ ਬਹੁਤ ਹੀ

ਮੋਦੀ ਦੀ ਸੁੱਤੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਸਵਾਲ

ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਖਤ 'ਚ ਖੁਲਾਸਾ: ਤੁਹਾਡੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਆਲੂ ਹੋਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ...

ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਭਾਰਤ।
ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਉੱਪਰ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ। 2017 ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਦਾ ਲਈ ਵਿਛੜ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਚੇਤੇ ਕਰ ਕੇ ਅਕਸਰ ਹੀ ਮੈਂ ਬੇਹੱਦ ਉਦਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਔਖਾ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਹਿਜ ਹੋ ਜਾਓਗੇ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਜਿਸ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹਮਾਇਤੀ ਅਕਸਰ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਨੇ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਮੈਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਾਲੋ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਈ ਮੁੱਖ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਬਹੁਤ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਬਹੁਤ ਦਿਆਲੂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਜਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਸਾਫ਼ ਦਿਲ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਪਲ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਮੱਤਭੇਦਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਬੇਕਿਰਕ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਹਮਦਰਦ ਬਣ ਕੇ ਦਿਖਾਏ। ਯਾਦ ਕਰੋ, ਕਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਪਾਹਜ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜੀ.ਐਨ. ਸਾਈਬਾਬਾ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਮਰਨ ਕਿਨਾਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਤਰਸ ਰਹੇ ਸਨ। ਵੀਲਚੇਅਰ ਦੇ ਮੁਥਾਜ ਸਾਈਬਾਬਾ ਜੋ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ

'ਤੇ ਧੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਬਦਲੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਸਾੜਨਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ, ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਖਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਣੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2002 ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੀ, ਇਕ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤ ਬਿਲਕੀਸ ਬਾਨੋ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਕ ਐਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹੋ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਇਕ ਨੇਤਾ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ 'ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਕਸਾਈ' ਕਿਹਾ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਮਰੀਅਲ ਜਿਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੀ; ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਆਗੂ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ 'ਮੌਤ ਦਾ ਵਣਜਾਰਾ' ਕਿਹਾ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਗੁਆਂਢੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਉਗਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਆਗੂ ਅਖੌਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬਚਾਓ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਾਖੰਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜੀ.ਐਨ. ਸਾਈਬਾਬਾ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਕਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਕਾਰਨ ਗੁੱਸੇ ਜਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਵੋ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਉੱਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ, "ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹਿੰਮਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਦੀ ਰਹੇਗੀ।" ਦਰਅਸਲ, ਮੈਂ ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਾਲਮ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਚਿੱਠੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣਾ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਜਾਬਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੱਜ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਹੀਲੇ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵਗਿਸ਼ਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਉਠਾਉਣੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਉਕਸਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ ਜਿੰਨਾ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਉੱਪਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਓਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਪਰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਦਿਆਲੂ ਬਣੋ।

-ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ
ਫਰੀਲਾਂਸ ਪੱਤਰਕਾਰ ਕੈਨੇਡਾ।

ਨੇਸ਼ਨ ਸਟੇਟ' ਦੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਸਨਾਤਨੀ ਹਿੰਦੂ

ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਨੂੰ ਇਕ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਕਹਿਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਈ ਵੈਦਿਕ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਿੰਦੂ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ 'ਭਾਰਤ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰ' ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਫਸ ਗਏ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਮੇਤ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਨੂੰ 'ਅਖੰਡ ਭਾਰਤ' ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਇਕ-ਜੁਟ ਕਰਨਾ ਲੋਚਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 'ਹਿੰਦੀ-ਹਿੰਦੂ-ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਸੂਬਿਆਂ ਤਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦੁਵਿਧਾ ਦੀ ਜੜ੍ਹ 'ਨੇਸ਼ਨ ਸਟੇਟ' ਦੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ ਪਈ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਤਰਜ਼ ਉੱਤੇ 'ਹਿੰਦੀ-ਹਿੰਦੂ-ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ' ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀਆਂ ਨੇ ਦ੍ਰਿੜ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਪੰਜਾਬ' ਅੰਦਰ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋਈ ਜਨ ਸੰਘ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: +91-98156-98451

ਵਿਚ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲੋਕ-ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਜਮਾਉਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਬਜਾਇ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜ਼ੋਰ ਫੜਦੀ ਗਈ। ਇਸ ਬਹੁਗਿਣਤੀ-ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਦੀ ਸੋਚ ਨੇ ਹਰੇਕ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਫਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੁਸ਼ਟ ਚੱਕਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰਲੇ ਤਿੰਨਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਕੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਵੰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਲਿਖਵਾਉਣਾ, ਪ੍ਰਚਾਰਨਾ ਤੇ ਇਸ ਵੰਡ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਹਿ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆ ਕੇ ਤਿੰਨਾਂ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਦੁਫੇੜ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਝੂਠੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਹੁਣ ਤਕ ਤੁਰੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਪਾਏ ਗਏ ਕਿ ਜੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਉੱਤੇ ਤੇਲ ਮਲ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਾਉਣ ਤੇ ਬਾਂਹ ਨੂੰ ਚਿੱਬੜੇ ਹੋਏ ਤਿਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿੰਨੀਆਂ ਸੌਂਗਾਂ ਵੀ ਚੁੱਕਣ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਇਤਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਝੂਠੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ-ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਹਿਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੂਬ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਭਰੀ ਗਈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜੀ ਬੜੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਖਤਰਨਾਕ ਬੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਰੰਗਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪੇ ਹੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਠਬ ਡਬਲਿਊ ਜੋਨਸ ਨੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ 'ਹਮ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ - ਆਰੀਆ ਸਿੱਖ ਰਿਸ਼ਤੇ' ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, "ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਸ ਦੌਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ (ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ) ਵਿਚਕਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਬੜੀ ਨਾਟਕੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਇਕ ਨਵੀਂ, ਆਧੁਨਿਕ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰਤ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਸਿਰਜਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤਕ ਸੀਮਤ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰਲੇ ਬਾਕੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ - ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਵਕਤ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰ- ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਚਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਲੰਧਰ ਵੱਸਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਮਸਲੇ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਚੀਰ-ਫਾੜ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹਿੰਦੂ ਵਰਗ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਇਹ ਵਰਗ ਮੁੱਖ (ਸਨਾਤਨੀ) ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਉੱਤੇ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਰਗ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਨਵਾਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸੋਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਰਜਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਮੰਤਵ ਬੀਤੇ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਨਵਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਿਰਜਣਾ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਿਆਖਿਆ, ਵਿਸਥਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਸਮੂਹਿਕ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ, ਉਥੇ ਇਸ ਵਰਗ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਹੋਂਦ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੇ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਦੂਰੀ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਮੁੜ-ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਉਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਐਸੀ ਹਲਚਲ ਮਚਾਈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਵਧੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਟਕਰਾਅ ਨੇ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਬਹਿਸਾਂ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਭਖਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਿੰਦੂਆਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅੰਦਰਲੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ। ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸੁਆਲ-ਜੁਆਬ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿਚਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਥਾਈ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਇਹ ਵਾਪਰੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਮੂਹਾਂ ਅੰਦਰਲੇ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।

(ਹਵਾਲਾ, 'ਹਮ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ' ਆਰੀਆ ਸਿੱਖ ਰਿਸ਼ਤੇ, 1877-1905, ਕੇਠਬ ਡਬਲਿਊ ਜੋਨਸ, ਜਰਨਲ ਆਫ ਏਸ਼ੀਅਨ ਸਟੱਡੀਜ਼, ਜਿਲਦ 32, ਅੰਕ 3, ਮਈ 1973, ਸਫਾ 457)

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਤੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਆਰਥਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਅਮੀਰ ਬਣੇ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹਿੰਦੂ ਵਰਗ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਬ੍ਰਹਮੋ ਸਮਾਜ ਤੇ ਫਿਰ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋਈ। ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਮਦ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ-ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੁਫਰਕਾ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਲਾਂਭੇ ਛੱਡਦੇ ਹੋਏ ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਪੱਛਮੀ ਨੇਸ਼ਨ ਸਟੇਟ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਉੱਤੇ ਉਥਰੇ 'ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ।

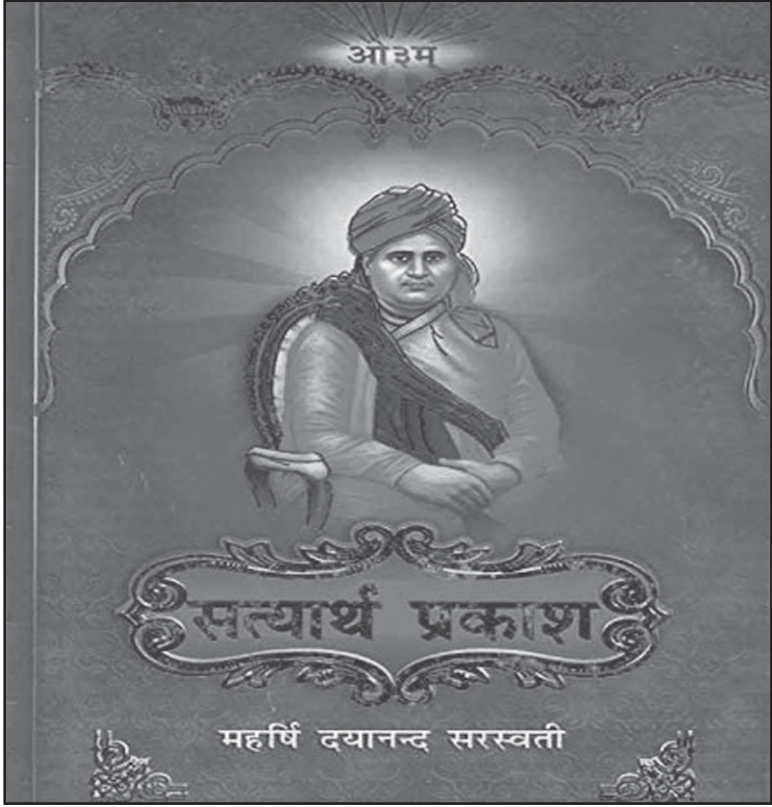
ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, "ਏਧਰ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਇਆ। ਸਵਾਮੀ ਦਯਾ ਨੰਦ ਸਰਸਵਤੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਰਸ਼ ਵਿਚ ਹਿੰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਵ ਰੱਖਿਆ। ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦਾ ਇਕ ਅੰਗ ਬਣ ਗਈ। ਧਾਰਮਿਕ ਅੰਗ ਬਣ ਜਾਣ ਦਾ ਇਕ ਲਾਭ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀਆਂ ਦੀ ਕੱਟੜਤਾ ਨਾਲ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲਈ।" ... "ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਅਤਾ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਾਟ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਅਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਅਰਬੀ ਲਿਪੀ ਤੇ ਫਾਰਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਹਿੰਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।" ... "ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੁਖ ਸੁਆਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।" ... "ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਸ ਆਦਰਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ, ਇਕ ਲਿਪੀ, ਇਕ ਸਾਹਿਤ, ਇਕ ਆਦਰਸ਼

ਤੇ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਰ ਸਾਰੀਆਂ ਏਕਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।"

(ਹਵਾਲਾ : ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ, ਸੰਪਾਦਕ (ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਣਜੇ) ਪ੍ਰੋ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ)

ਇਹ ਸੀ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਸੋਚ ਦਾ ਤੱਤ : ਇਕ ਭਾਸ਼ਾ, ਇਕ ਲਿਪੀ, ਇਕ ਸਾਹਿਤ, ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਤੇ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰ। ਇਸ ਸੋਚ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਤਾਂ ਨਕਾਰੀ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ ਹੀ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ 'ਹਿੰਦੀ-ਹਿੰਦੂ-ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ' ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕੀਤਾ। ਇਹ

ਸਵਾਮੀ ਦਇਆ ਨੰਦ ਰਚਿਤ 'ਸਤਿਆਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੈਦਿਕ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮਨੁੱਖਵਾਦ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਸੋਚ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਟਿੱਚ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸਤਿਆਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ, ਇਸਲਾਮ ਤੇ ਇਸਾਈਅਤ ਦੀ ਮੰਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਾਮਰਾਜੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੇ ਇਸੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਸੋਚ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਧਰਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਭਰੀ। ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇਸੇ

ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਸੋਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਦੇ ਸਮਾਜੀ ਪਿੜ ਵਿਚ ਗੱਡਿਆ ਸੋਹ ਦਾ ਤਕਲਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਜੋਕੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਂ ਜਨ ਸੰਘ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਢ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀਆਂ ਨੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦਾ ਜਨਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਾ ਬੰਗਾਲ ਸੀ। ਪਰ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇਣ ਪੱਖੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀਆਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਸੋਚ ਨੇ ਹਿੰਦੂ-ਪਾਕਿ ਵੰਡ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਲੱਖਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਹਿੰਦੂ-ਪਾਕਿ ਵੰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭੁਗਤਿਆ। ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀਆਂ ਦਾ ਇਹੀ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੁਣ ਮੋਦੀਕਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਖਿੱਤੇ ਲਈ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਸਲ ਮਸਲਾ ਵੇਦਾਂ ਵਿਚਲੇ ਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਅਜੋਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਨਵਿਆਉਣ ਤੇ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਹੈ। ਵੈਦਿਕ ਫਿਲਾਸਫੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਭਰਮਾਊ ਰਲਿਆ

ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦਾ ਤੱਤ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਰਮਾਊ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਮ ਗੁਰਮਤਿ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਇਸ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵੈਦਿਕ ਫਿਲਾਸਫੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ : ਸਾਰੇ ਜਨ ਸੁਖੀ ਵਸਣ। ਗੁਰਮਤਿ ਨੇ ਇਸੇ ਵੈਦਿਕ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਰਬਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ ਹੈ। 'ਵਾਸੁਦੇਵਾ ਕੁਟੁੰਬਕਮ' ਭਾਵ ਸਾਰਾ ਵਿਸ਼ਵ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ। ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਵਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਵੈਦਿਕ ਫਿਲਾਸਫੀ ਤੇ ਇਸਲਾਮ ਵਿਚਕਾਰ ਪੁਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਧਰਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਆਰਾ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚਲੀ ਕਾਣ ਮੋਟਣ ਵਾਲੇ ਧਰਮ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂਦੇ ਸ਼ਬਦ ਰਿਲੀਜ਼ਨ ਤੇ ਪੂਰਬ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਬਦ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਵੈਦਿਕ ਫਿਲਾਸਫੀ ਤੇ ਬੁੱਧ ਮਤਿ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਧਰਮ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਆਖਿਆ ਗੁਰਮਤਿ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਧਰਮ ਦਾ ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਹਿੰਦੂਆਂ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਰਾਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਹੁਣ ਤਕ ਪੱਛਮੀ ਤਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੇਸ਼ਨ ਸਟੇਟਾਂ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਲੁੱਟ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਮਨਮਾਨੀ ਕਰਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚੋਂ ਗਰੀਬੀ, ਬਿਮਾਰੀ ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਖਤਮ ਕਰ ਕੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਏ ਨਾਅਰਿਆਂ ਦੀ ਹੁਣ ਫੁਕ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਢਾਂਚਾ ਜਾਂ ਖਿੱਤਾ ਪੱਛਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਹੈ, ਉਥੇ ਗਰੀਬੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦੇ ਕਦੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਵੇਲਾ ਵਿਹਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਮ ਲੋਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਬੋਝ ਹੇਠ ਵੀ ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਪੱਛਮੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਕੇਵਲ ਉਹ ਲੋਕ ਹੀ ਬਚੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀ ਰਵਾਇਤੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਛਮੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣੇ। ਕੁਦਰਤੀ ਪਛਾਣਾਂ ਵਾਲੀ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਬਣੀ ਸੰਸਾਰ ਸਾਂਝ ਹੀ ਹੁਣ ਸਦੀਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਧੁਨਿਕ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਖਿੱਤੇ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਸੰਸਾਰ ਮੰਡੀ ਤੇ ਨੇਸ਼ਨ ਸਟੇਟ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਿਖਾਈ ਤੋਂ ਦੂਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਮਝ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਾਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਜਿਹੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਹਨੇਰਾ ਚਾਣਨ

ਹਰ ਚਾਣਣ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਨਾ ਹਰ ਬੁਰਾ ਹਨੇਰਾ।
ਉਹੀਓ ਚੰਗਾ ਹੱਕ ਸੱਚ ਦੇ
ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤੇ ਜਿਹੜਾ।
ਬੰਦ ਕਰੋ ਇਹ ਟੈਅ ਟੈਅ ਸ਼ਾਇਰੀ
ਜੋ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਗਾਉਂਦੇ,
ਹਰ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਰਾ ਜੰਮਦਾ
ਚਾਣਣ ਸਦਾ ਚੰਗੇਰਾ।
ਭੱਠ ਪਵੇ ਚਾਣਣ ਜੋ ਭਾਗੋ
ਦੇ ਮਹਿਲ ਰੁਸ਼ਨਾਏ,
ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਤਾਈਂ ਮਿਲਾਵੇ ਨੁਰਾ
ਉਸ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਕਿਹੜਾ।
ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨੁਰੇ ਕੋਲੋਂ
ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਖਤਰਾ,
ਸੱਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਹੁੰਦਾ
ਬੰਦ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਨੁਰਾ।
ਇਸ ਨੁਰੇ 'ਚੇ ਡੁੱਬ ਕੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ

ਬੰਦੇ ਦਾ ਮਰ ਜਾਂਦਾ,
ਜਿਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਉਠਾਈ ਜਿੰਦਗੀ
ਗਾਹਵੇ ਪੰਧ ਲੰਮੇਰਾ।
ਬੰਦ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਨੁਰਾ ਬੰਦਾ
ਹਿੜ੍ਹ ਹਿੜ੍ਹ ਕਰ ਜਰ ਜਾਂਦਾ,
ਸਾਰਿਆਂ ਜੇਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਵਧ ਕੇ
ਖਤਰਨਾਕ ਇਹ ਜੇਰਾ।
ਨੁਰੇ ਦੀ ਅੱਖ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖੇ
ਜੋ ਚਾਣਣ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ,
ਚਾਣਣ ਦੀ ਅੱਖ ਹੋ ਜਦੋ
ਛਾਣਣ ਲੱਗੀ ਨੁਰਾ।
ਐ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸ਼ਾਇਰੇ ਗਾਇਕੋ
ਏਸ ਸੱਚ ਦੀ ਲੋਏ,
ਦੱਸੋ ਕਿਹੜਾ ਵੱਧ ਗਿਆਨੀ
ਚਾਣਣ ਹਾਂ ਅੰਧੇਰਾ।
ਸੁੱਧ ਚੰਗੇ ਤੇ ਸੁੱਧ ਬੁਰੇ ਦਾ
ਕੂੜਾ ਸੱਭ ਫਲਸਫਾ,
ਅਸੁੱਧੀ ਕੁੱਖੋਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਜੰਮਿਆ
ਜਿੰਦਗੀ ਪੰਧ ਲੰਬੇਰਾ।

-ਪਰਮਾ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ॥

ਚੁ ਕਾਰ ਅਜ਼ ਹਮਹ ਹੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ॥
ਹਲਾਲ ਅਸਤ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ ਦਸਤ॥

ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ
ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ
ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ,
ਖੇਡੇ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇ। ਸਫਲਤਾ ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮੇ ਤੇ
ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਮੁਰਾਦ ਪੂਰੀ ਕਰੇ।

ਵਲੋਂ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ (ਇੰਡੀਆਨਾ) ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਵਹ ਪ੍ਰਗਟਿਉ ਮਰਦ ਅਗੰਮੜਾ ਵਰਿਆਮ ਅਕੇਲਾ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਖੇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ ॥

Parkash Divas Sri Guru Gobind Singh ji

Parkash Divas Evening Diwan

Thursday January 5th, 2023 6:00 pm-8:00 pm
followed by guru ka langar

Akhand Paath

Arambh: Friday January 6th, 2023 9:30am

Bhog: Sunday January 8th, 2023 9:30am

Parkarma & Nishan Sahib Seva

Sunday January 8th, 2023
9:30am-10:30am

Kirtan Diwan

Sunday January 8th, 2023
10:30 am - 1:00 pm

Sikh Temple of North Texas

506 Gatewood Drive Garland, TX 75043 (972) 240 - 5348

ਚੁ ਕਾਰ ਅਜ਼ ਹਮਹ ਹੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ॥
ਹਲਾਲ ਅਸਤੁ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਦਸਤ॥

ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ

ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ

ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਆਮਦੀਦ ਆਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਿਆਂ
ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਵੱਸਦੀ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ
ਸਾਲ 2023 ਮੁਬਾਰਕ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ (ਸਟਰਲਿੰਗ ਹਾਈਟਸ)

33340 Dequindre Dr., Sterling Heights, MI 48310-5966 (Ph: 248-547-0927)

ਹੱਕ ਹੱਕ ਆਗਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ॥ ਸ਼ਾਹੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ॥

ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ
ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2023 ਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਕੈਂਟਨ (ਮਿਸ਼ੀਗਨ) ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ
ਵਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਕੋਟਾਨਿ ਕੋਟਿ ਵਧਾਈ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਅਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਪਾਠ

6 ਜਨਵਰੀ, 2023 ਦਿਨ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ

ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ

ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਪਾਠ

8 ਜਨਵਰੀ, 2023 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ

ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਾ
ਕੀਰਤਨ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਢਾਡੀ ਜਥਾ ਢਾਡੀ ਵਾਰਾਂ ਨਾਲ
ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰੇਗਾ

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਾਵਨ ਦਿਹਾੜੇ
'ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਦਾ
ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰ ਕੇ
ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰਨ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਕੈਂਟਨ (ਮਿਸ਼ੀਗਨ)

3310 (S) CANTON CENTER RD, CANTON MI 48188

ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ: ਚੰਨਣ ਰੁੱਖ

‘ਚੰਨਣ ਰੁੱਖ’ ਸਾਡੀ ਸਮਰੱਥਾਵਾਨ ਨਾਵਲਕਾਰਾ ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ ਚਹਿਲ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਾਵਲ ਹੈ। ਨਾਵਲ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ‘ਚੰਨਣ ਰੁੱਖ’ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ‘ਤੇ ਝਾਤ ਪੁਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੰਦੇ ਦਾ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਕਰਮ ਸਥਾਨ ਜਦੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਵਿੱਥਾਂ ਪੈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰਕੀਰਤ ਦਾ ਇਹ ਨਾਵਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪਹੁੰਚੀ ਮੁਟਿਆਰ ਚੰਨੀ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਚੰਨੀ ਨਾਵਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰਾਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ

ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੀ ਲਿਖਾਰੀ ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ ਚਹਿਲ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਾਵਲ 'ਚੰਨਣ ਰੁੱਖ' ਦਾ ਮੁਖੜਾ।

ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ ਚਹਿਲ

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ

ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਵੱਸਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੀ ਭੂਆ ਦੇ ਬੇ ਦੇ ਕਹਿਣ ‘ਤੇ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਔਲਾਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੇ ਮੁੰਡੇ ਜੇਸਨ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨਾਵਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰੇ ਤੁਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਤੋਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਚੰਨੀ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੁੰਦੇਹਲ ਮੁਟਿਆਰ ਹੈ, ਸੁਚੱਜੀ ਹੈ ਤੇ ਸੋਹਣੀ ਵੀ; ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚੰਨੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਹੈ ਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਬਚਿਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ‘ਚ ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਜੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਮਨ ਅੰਦਰ ਇਹ ਖਾਹਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਚੰਨੀ ਵਿਆਹ ਮਗਰੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲੀ ਜਾਏ ਅਤੇ ਉਹ ਔਲਾਦ ਦੇ ਸੁੱਖ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਜਾਣ। ਭੂਆ ਦੇ ਬੇ ਦਾ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਚਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਚੰਨੀ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਥੋਂ ਤਕ ਨਾਵਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬੜੀ ਸਾਧਾਰਨ ਹੈ ਤੇ ਬੜੀ ਠਰੁੱਮੇ ਨਾਲ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਝਲਕ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ। ਤਣਾਉ ਉਦੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਧਰੇ ਵਿਰੋਧ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਬਾਹਰੋਂ ਆਇਆ ਜੇਸਨ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਮਰਜੀਤ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਵੀ ਬੜਾ ਸਾਧਾਰਨ ਹੈ। ਮਾਂ ਪੁੱਤ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰ ਕੇ ਹਫਤੇ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਜੇਸਨ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿੱਥ ਵਧਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਆਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਉਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਪਤੀ ਵਾਲਾ ਸਾਥ ਦੇਵੇ ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਜੰਮਿਆ ਪਲਿਆ ਜੇਸਨ ਪਤਨੀ ਵਲੋਂ ਅਵੇਸਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਚੰਨੀ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਭਾਵਾਤਮਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਦਾ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੰਨੀ ਦੀ ਸੱਸ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੀ।

ਚੰਨੀ ਦੇ ਜੋੜੇ ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਮੰਦਬੁੱਧੀ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਦੂਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੰਨੀ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਧਰਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ‘ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ

ਦੇਵਾਂ ਦੇ ਸੰਜੋਗ ‘ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਚੰਨਣ ਰੁੱਖ ਇਸ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ। ਉੱਝ ਜੇਸਨ-ਚੰਨੀ-ਵਿਕਟਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪਰਤਾਂ ਉਧੜਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਦੋ ਕੁ ਹੋਰ ਵੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਆਹਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਠੱਕੇ ਵਸੀਲੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ‘ਚੋਂ ਇਕ ਘਟਨਾ ਹਰਿੰਦਰ ਨਾਂ ਦੇ ਨੌਜੁਆਨ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਰ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਪੱਕਾ ਵਸਨੀਕ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਵਿਹਲਤ ਹੈ, ਨਸ਼ੋਈ ਹੈ। ਘਰ ਦੇ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿਓ ਸੁਧਰ ਜਾਏਗਾ। ਉਸ ਲਈ ਕੁਝੀ ਪੰਜਾਬ ‘ਚੋਂ ਲੱਭੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਮਨ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਮੁਟਿਆਰ ਹੈ, ਵਿਆਹ ਪਿਛੋਂ ਹਰਿੰਦਰ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹਰਿੰਦਰ ਦਾ ਅਸਲੀ ਰੰਗ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਅੱਕ ਕੇ ਉਹ ਹਰਿੰਦਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੀਪ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਯੋਗ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।

ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬਿੱਕਰ ਹੈ ਜੋ ਕਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਲਈ ਐਲੀ ਨਾਂ ਦੀ ਮੁਟਿਆਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪੱਕੀ ਵਸਨੀਕ ਹੈ। ਬਿੱਕਰ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਹਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਪਿਛੋਂ ਐਲੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਿੱਕਰ ਨੂੰ ਤਾਰੇ ਦਿਖਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਨਾਵਲ ਵਿਚਲੇ ਦੋ ਪਾਤਰ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਚਿਤ ਕੌਰ ਬੜੇ ਸਹਿਜ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸੁਖਮਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੰਢਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬਚਿਤ ਕੌਰ ਵੀ ਬੜੀ ਠਰੁੱਮੇ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਲੈਅ ਨਾਲ ਲੈਅ ਮਿਲਾ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੀਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲੇਖਕਾ ਨੇ ਕਮਾਲ ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨਾਵਲਕਾਰਾ ਦੀ ਲਿਖਣ ਸ਼ੈਲੀ ਬੜੀ ਟੁੰਬਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਾਵਲ ‘ਤੇਰੇ ਬਾਝੋ’, ‘ਬੋਹਰਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ’ ਅਤੇ ‘ਆਦਮ ਗੁਹਿਣ’ ਵੀ ਬੜੇ ਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਾਵਲ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਿਥਿਆ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਵੱਸਣ ਦੀ ਲਲਕ ਨੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੁਕਰਮ ਕਰਾਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਚੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕਰਾਏ ਗਏ ਝੂਠੇ ਵਿਆਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹਰਕੀਰਤ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਾਹ ਪਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਬੜੀ ਵਧੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਨਾਵਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੱਡੇ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਛੋਟੀ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ‘ਚ ਜਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਵੱਸਣਾ ਤੇ ਵਿਗਸਣਾ, ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਡੇ ਤਣਾਓ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੈਨੇਡਾ ‘ਚ ਪੱਕੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੇਖਕ ਹਰ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੇਖਣੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਏ। ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ ਚਹਿਲ ਦਾ ਨਾਵਲ ‘ਚੰਨਣ ਰੁੱਖ’ ਸ਼ਾਂਤ ਪਾਣੀਆਂ ਵਾਂਗ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਿੱਕੇ ਮੋਟੇ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣੇ ਪੱਥਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਬੜੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ

ਕਾਲਮ ‘ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ’ ਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹਲੂਣਿਆ ਹੈ। ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜੋ ਵਲਵਲੇ ਉਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤੌਰਾਂ ‘ਚਾਰ ਸਤਰਾਂ’ ‘ਚ ਸਾਨੂੰ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਭੇਜੋ। ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਫੋਟੋ ਨਾਲ ਕਾਵਿ ਟੋਟਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਕੈਪਸ਼ਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 14 ਜਨਵਰੀ 2022 ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-568

ਅਮਨਾਂ ਦੀਏ ਘੁੱਗੀਏ ਨੀਂ, ਦੱਸੀਂ ਕੀ ਹੈ ਹਾਲ,
ਅੰਗ ਅੰਗ ਨੁੜਿਆ ਹੈ ਨੀਂ, ਕੀਤਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ।
ਨਾ ਮਾਰ ਸਕੋ ਉਡਾਰੀ ਨੀਂ, ਨਾ ਤੂੰ ਕਰੋਂ ਸਵਾਲ,
ਫਿਰਕਿਆਂ ਤੇ ਮਜ਼੍ਹਬਾਂ ਨੀਂ, ਕੀਤਾ ਹੈ ਨਿਵਾਲ।

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-566

ਬੁੱਤਘਾੜੇ ਨੇ ਬੁੱਤ ਬਣਾਇਆ।
ਸਮਾਜਿਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ।
ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕੀ ਪੱਥਰ ਕਹਿੰਦੇ।
ਮੁੰਡਾ ਜੰਮਣ ‘ਤੇ ਭੰਗੜੇ ਪੈਂਦੇ।
ਨੰਨ੍ਹੀ ਜਿੰਦ ਰੋ ਰੋ ਤਰਲੇ ਪਾਉਂਦੀ।
ਮਾਂ ‘ਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਜਤਾਉਂਦੀ।
-ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢਪਾਲੀ
ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਨਗਰ ਬਠਿੰਡਾ।
ਫੋਨ: 94176-49275

ਮਨ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ ਕਲਾਕਾਰ ਨੇ
ਮਮਤਾ ਦੀ ਮੂਰਤ ਲਈ ਤਰਾਸ਼।
ਕੁੱਛੜ ਦੇ ਵਿਚ ਨਿੱਕਾ ਚੁੱਕਿਆ
ਨਿੱਕੀ ਹੋ ਗਈ ਕੁਝ ਨਿਰਾਸ
ਬੇ-ਬਸ ਜਾਪੇ ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ
ਧਰਵਾਸ ਦੀ ਨਾ ਕੋਈ ਆਸ।
-ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ
ਕਲਾਹੜ (ਲੁਧਿਆਣਾ)
ਫੋਨ : +91 98783-37222

ਕਮਾਲ ਹੈ ਬੁੱਤਘਾੜੇ ਦੀ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ
ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵਰਤਾਰਾ
ਜੋ ਆਮ ਹੈ ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ
ਲੈ ਲੱਕੜ ਦਾ ਤਣਾ
ਮਾਰ ਰੰਦੇ ‘ਤੇ ਰੰਦਾ
ਸੁਕਲ ਮਾਂ ਜਿਸ ਚੁੱਕਿਆ ਪੁੱਤ ਕੁੱਛੜ
ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਰੋਅਬ ਈਰਖਾ
ਚੱਕਦਾ ਹੱਥ ਹੋ ਲਾਲ ਪੀਲਾ
ਭੈਣ ਤੇਰੀ, ਜੋ ਰੋ ਰੋ
ਲੀਤੇ ਖਿੱਚ ਰਹੀ ਮਾਂ ਦੇ
ਮਾਂ ਵਰਾਉਂਦੀ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਮਝ
ਕਲਾਕਾਰ ਦਿਖਦ ਦਿੱਤੇ ਅਸਲੀ ਜੋਹਰ
ਜੋ ਜੰਮਦਿਆਂ ਹੀ
ਇਕੋ ਖੂਨ ਪਰ ਚਿਹਰੇ ਦੇ
ਮੈਂ ਮੈਂ ਅਤੇ ਤੂੰ ਤੂੰ ਦਾ
ਵਖਰੇਵਾਂ ਚੱਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।
-ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਲ ਦੋਸਾਂਝ

To Advertise with Punjab Times Call:
847-359-0746
E-mail:punjabtimes1@gmail.com

ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ

ਸ੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਨਿਵੇਕਲਾ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਸਮੇਤ 40 ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਅਦਭੁੱਤ, ਵਿਲੱਖਣ, ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਭਰੀ, ਲਾਸਾਨੀ ਅਤੇ ਅਸਾਵੀ ਜੰਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਸ ਸਥਾਨ ਲਈ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਮੋਹ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਨਹੀਂ, ਦੋ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਵਰਣਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤ 'ਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਜੋਤ ਮੇਲੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਨਤਮਸਤਕ

ਭਤਕਾਉਣ ਕਰ ਕੇ ਜੰਗ ਲੜਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਸੈਂਦ ਬੇਗ ਦੇ ਪਾਸਾ ਪਲਟਣ ਕਰ ਕੇ ਅਲਫ਼ ਖਾਂ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਲੜ ਨਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਫ਼ੌਜ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਉੱਧਰ ਸੈਂਦ ਬੇਗ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਹੀ ਠਹਿਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਲੜਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਮੁੜ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਆ ਗਏ।

ਅੱਠ ਪੋਹ ਸੰਮਤ 1761 ਦਾ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਮੁਗ਼ਲ ਸੈਨਾਵਾਂ ਟਿੱਡੀ ਦਲ ਵਾਂਗ ਗੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਚੁਫੇਰਿਓ ਘੇਰ ਕੇ ਮਾਰੋ-ਮਾਰ ਬੰਦੂਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਚਲਾਉਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਉੱਧਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਯੁੱਧ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਠ-ਅੱਠ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਤੀਰਾਂ, ਬੰਦੂਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰ ਗੜ੍ਹੀ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋ ਸਿੰਘ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ

ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜੂਝਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੋ ਜਥਿਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੋਵਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਜਾਂਦੇ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਂ ਦਾ ਅਗਲਾ ਜਥਾ ਜੂਝਣ ਲਈ ਜੰਗੇ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਮਰ 17 ਸਾਲ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਮਰ 15 ਸਾਲ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੈਰੀਆਂ ਦਾ ਦਲ ਮਾਰੋ-ਮਾਰ ਕਰਦਾ ਗੜ੍ਹੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ

ਜਿਉਣ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕਾਠਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ। ਰਾਤ ਪੈਣ 'ਤੇ ਗੜ੍ਹੀ ਦੇ ਚੁਫੇਰੇ ਮੀਲਾਂ ਤੱਕ ਮੁਗ਼ਲ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ 'ਚੋਂ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲਣਾ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੇ ਜਰਨੈਲ ਬੇਫ਼ਕਿਰ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੋਚਦੇ ਸਨ ਕਿ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਗਿਆਰਾਂ ਸਿੰਘ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਰਾਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਆਖ਼ਰੀ ਰਾਤ ਹੈ।

ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਗੜ੍ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਜੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਆਪ ਨੇ ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ। ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦੇ ਕੇ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਸਤਰ ਅਤੇ ਕਲਗੀ ਪਹਿਨਾ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣਾ ਧਨੁੱਖ, ਤੀਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਲੈ ਕੇ ਕਮਰਕੱਸਾ ਕਰ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਏ। ਗੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਬੋੜੀ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਤਾੜੀ ਮਾਰ ਕੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, "ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਨਿਕਲ ਚਲਿਆ ਜੇ।" ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਜੇ ਕੋਈ ਤੁਰਕ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਆਪ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਤਾਂ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੇ ਗੜ੍ਹੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਆਖ਼ਰੀ ਦਮ ਤੱਕ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ। ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੇਖ ਮੁਗ਼ਲ ਟਪਲਾ ਖਾ ਗਏ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਚਾਈ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਸੁਬਾ ਸਰਹਿੰਦ ਨੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਕੰਡਿਆਲੀਆਂ ਝਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪਿੰਡ ਚੂਹੜਵਾਲ ਨੇੜੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਸੰਘਣੇ ਝਾੜਾਂ ਦੀ ਓਟ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਪਲ ਆਰਾਮ ਲਈ ਲੇਟ ਗਏ। ਉੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਝਾੜ ਸਾਹਿਬ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹੈ।

ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ
ਫੋਨ: +91-98764-52223

ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ ਇਉਂ ਹੈ:

ਸ੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜੰਗ ਜਦੋਂ 1700 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਨਿਰਮੋਹਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਖਾ ਕੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜੇ ਕੁਝ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢਿਆ। ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਨ 1703 ਦੇ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੇ ਮੇਲੇ 'ਤੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਗਏ। ਇਸ ਮੇਲੇ 'ਤੇ ਅਜਮੇਰ ਚੰਦ ਕਈ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਸਮੇਤ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਰੋਪੜ (ਹੁਣ ਰੂਪਨਗਰ) ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਕੁ ਮੀਲ ਦੂਰ ਚਮਕੌਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਫ਼ੌਜਦਾਰ ਅਲਫ਼ ਖਾਂ ਅਤੇ ਸੈਂਦ ਬੇਗ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਜਮੇਰ ਚੰਦ ਨੇ ਚੰਗਾ ਮੌਕਾ ਦੇਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਿਰੁੱਧ ਭਤਕਾਇਆ ਅਤੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਹੱਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ; ਇਸ ਬਦਲੇ ਚੰਗਾ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੇ ਸਮਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਉਪਰ ਚਮਕੌਰ ਵਿਖੇ ਹੱਲਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਸੈਂਦ ਬੇਗ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਾਰੇ ਬੜਾ ਕੁਝ ਸੁਣ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅਮਨ-ਚੈਨ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਸਿੰਘਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਠੀਕ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਸਗੋਂ ਉਹ ਵਿਰੋਧ ਛੱਡ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ। ਲੜਾਈ ਸਮੇਂ ਸੈਂਦ ਬੇਗ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਜਾ ਰਲਿਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਭੀਮ ਚੰਦ ਦੇ

ਸਰਸਾ ਨਦੀ ਰੋਪੜ ਤੋਂ 11 ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਸਰਸਾ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਰੋਪੜੀਏ ਪਠਾਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਸਤਾ ਘੇਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਰੋਪੜ ਤੋਂ ਦੋਵੇਂ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਅਤੇ 40 ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਚਮਕੌਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਚਮਕੌਰ ਰੋਪੜ ਤੋਂ 15 ਮੀਲ ਦੂਰ ਲਹਿੰਦੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਹਿਰ ਚਮਕੌਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਸੂਹ ਮਿਲੀ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਦਸ ਲੱਖ ਮੁਗ਼ਲ ਸੈਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚਮਕੌਰ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਚਮਕੌਰ ਵਿਖੇ ਹੀ ਰੁਕਣ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈ। ਦੂਜਾ, ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਭੁੱਖੇ ਭਾਣੇ ਅਤੇ ਥੱਕ-ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਆਰਾਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵੀ ਸੀ।

ਚਮਕੌਰ ਵਿਖੇ ਠਾਹਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਉੱਚੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਣੀ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਬੁੱਧੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਡੇਰੇ ਲਗਾਏ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੁਣ ਕੇ ਲੰਗਰ-ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਪਰ 7 ਪੋਹ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁਗ਼ਲ ਸੈਨਾ ਨੇ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕੱਚੀ ਗੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਦੱਸਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੜ੍ਹੀ ਕੋਈ ਕਿਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਵੱਡੀ ਹਵੇਲੀ ਹੀ ਸੀ।

ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਗੜ੍ਹੀ ਦੀ ਮਮਤੀ 'ਤੇ ਮੋਰਚਾ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਬੜੀ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਸਭ ਕੁਝ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਘੱਟ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਬੋੜੀ ਗਿਣਤੀ ਸੁਣ ਮੁਗ਼ਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਹੌਲੇ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਗੜ੍ਹੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਮੀਂਹ ਵਾਂਗ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਦੇਖ ਨੇੜੇ ਢੁੱਕਣ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਨਾ ਕਰਦੇ। ਗੜ੍ਹੀ ਦੀ ਓਟ ਵਿਚ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗਹਿਰੋਂਚ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਨਾਹਰ ਖਾਨ, ਗੈਰਤ ਖਾਨ ਅਤੇ ਖਵਾਜਾ ਮੁਹੰਮਦ ਮਰਦੂਦ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਤਿੰਨਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਨਾਲ ਨਾਹਰ ਖਾਨ ਅਤੇ ਗੈਰਤ ਖਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਪਰ ਮੁਹੰਮਦ ਮਰਦੂਦ ਗੜ੍ਹੀ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈ ਕੇ ਬਚ ਨਿਕਲਿਆ। ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੇ ਪੌੜੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਹਵੇਲੀ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਮੁਗ਼ਲ ਸੂਰਮਾ ਪੌੜੀ ਉੱਤੇ ਸਿਰ ਕੱਢਦਾ, ਤੀਰ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਆਖ਼ਰ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਠਾਣੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਬਣਾ ਕੇ ਰਣ-

ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨਾਲ ਜੈਕਾਰੇ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਜੰਗੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਨੇਕਾਂ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਉਪਰੰਤ ਆਪ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਾਮ ਪੀ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਅਸੀਸ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜਥੇ ਨਾਲ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਲੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਰੀਬ ਦੱਬੀ ਕੁਚਲੀ ਜਨਤਾ ਖਾਤਰ ਆਪਣੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਟੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਜੂਝਦੇ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ।

ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸ ਕੇਵਲ ਗਿਆਰਾਂ ਸਿੰਘ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਂ ਸਨ: ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਦੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ

ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਅੰਦਰ ਉਹ ਰਹਿਬਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਸਰਬੰਸ ਧਰਮ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਰ ਕੇ ਵੀ ਕੋਈ ਗਿਲਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਹੀ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਹੀ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਸੀ; ਹਰ ਧਰਮ, ਹਰ ਵਰਗ, ਹਰ ਫਿਰਕੇ

ਰੱਖਣਾ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ 9 ਸਾਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣ ਲਈ ਤੋਰਿਆ, ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ, ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੇਕਾਂ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਲੜੇ ਅਤੇ ਸਾਹ-ਸਤਹੀਣ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਲੋਕਾਈ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਫੂਕੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਦਲੇਰੀ ਭਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਨਗਾਰੇ 'ਤੇ ਚੋਟਾਂ ਲਗਵਾਈਆਂ, ਕੇਸਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਝੁਲਾਏ, ਘੋੜ-ਸਵਾਰੀ ਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਬਹਾਦਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੀਰ-ਰਸੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸਵਾ ਸਵਾ ਲੱਖ ਨਾਲ ਇਕੱਲੇ ਲੜ ਗਏ।

ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲੜਾਏ, ਗੁਲਾਮੀ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਜੀਅ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਬਣਾ ਕੇ ਅਰਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਖਾਲਸਾ ਸਾਜ ਕੇ ਆਪ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਤੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਦੇ

ਜਾਂ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਮਾਣ ਕੇਵਲ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦਾ ਆਰੰਭ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਮਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਵੈਮਾਣ, ਅਣਖ, ਦਲੇਰੀ, ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਬੀਰਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਰਚੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਸੁਚੱਜੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਘਾਤ ਘੜਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਪਾਖੰਡ ਤੇ ਕਰਮਕਾੰਡਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਉੱਤਮ ਜੀਵਨ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਨੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ, ਬੁੱਤ ਪੂਜਾ, ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਜਾਂ ਸਮਾਧੀਆਂ ਨਾਲ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜੀਵਨ ਅਹਿਮ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਦੇ ਕਰਮਕਾੰਡਾਂ ਤੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ। ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਤਾਂ ਸਹਿਜ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਮਾਰਗ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਮਝ ਵਾਲੇ ਹੀ ਉਸ 'ਚ ਅਭੇਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਹੈ: ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਦੋਉ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦ ਕੈ ਬੈਠਿ ਰਹਿਓ ਬਕ ਧਿਆਨ ਲਗਾਇਓ॥

ਨੂਤ ਫਿਰਿਓ ਲੀਏ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਿਨਿ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਇਓ॥ ਬਾਸ ਕੀਓ ਬਿਧਿਆਨ ਸੋ ਬੈਠ ਕੈ ਐਸੇ ਹੀ

ਐਸੇ ਸੁ ਬੈਸ ਬਿਤਾਇਓ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੋ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਜਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਓ ਤਿਨ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਇਓ॥

ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸੁਖੀ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋਚਾ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਜੰਗ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਲਈ ਤੋਰਿਆ। ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਆਪ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਜੀਵਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਅਗਿਆਨਤਾ ਰੂਪੀ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਸਲ ਸਚਾਈ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਕੀਤਾ। ਧਰਮ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਕਸ਼ਟ ਝੱਲੇ। ਜੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਸੁਖੀ ਜੀਵਨ ਜੀਅ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਦੋਲਤ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ 'ਤੇ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ ਦੇ ਪਾਠੀ ਵੀ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਸਰਬ-ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਪੈਗਾਮ ਨੂੰ ਤਦ ਹੀ ਲਿਆ ਸਕਾਂਗੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਾਠੇ ਪੂਰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹੋਏ ਕਥਨੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਦੇ ਸੂਰੇ ਬਣਾਂਗੇ। ਸੋ ਆਓ! ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ੀ ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਛਕ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਬੜੀਤ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਸਾਵੇਂ ਸੁਖਾਵੇਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਰਹੀਏ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ

ਲਈ ਇਕਸਾਰ। ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਸਾਡੇ ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਬਿਆਨੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ, ਸਬਰ ਤੇ ਸਿਦਕ ਭਰਪੂਰ ਅਦੁੱਤੀ ਜੀਵਨ ਗਾਥਾ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅੰਦਰ ਹੱਕ-ਸੱਚ ਲਈ ਜੂਝਣ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਭਰਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਉਭਾਰ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਧਰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਤੇ ਜਬਰ-ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ 'ਬਚਿੜ੍ਹ ਨਾਟਕ' ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਆਰੰਭ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ

ਸੂਤਰ ਵਿਚ ਪਰੇ ਲੈਣ ਦਾ ਅਦੁੱਤੀ ਤੇ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਲ ਕਰ ਕੇ ਉਚ ਨੀਚ ਦਾ ਫਰਕ ਸਦਾ ਲਈ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਫਿਰ ਆਪ ਵੀ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਵਿਲੱਖਣ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਉਦਾਹਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਦੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦਾ ਦਰਜਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਉਪਕਾਰ

ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼, ਹੱਕ-ਸੱਚ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਰਾਖੇ, ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ, ਸਾਹਿਬ-ਏ-ਕਮਾਲ, ਮਹਾਨ ਬਾਣੀਕਾਰ, ਨਿਡਰ ਯੋਧੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਿਰਮਲ ਜੋਤ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ, ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ 1666 ਈ. ਵਿਚ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਕ੍ਰੁੱਖੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਧਾਰਿਆ। ਇਸ ਬਾਬਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੀ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀ 'ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ' ਵਿਚ

ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਫੋਨ: 87278-00372

ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ:
ਤਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹਮਾਰਾ ਭਯੋ॥ ਪਟਨਾ ਸਹਰ ਬਿਖੈ ਭਵ ਲਯੋ॥
ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ-ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਹ ਮਿਸਾਲਮਈ ਕਾਰਜ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ 42 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਗਤ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਦਿੱਬੜਾ ਜਾਂ ਦੈਵੀ ਅਨੁਭਵ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ, ਸਗੋਂ ਜਨ-ਸਾਧਾਰਨ ਅੰਦਰ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲਿਆਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਕੇ, ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਕਰ ਕੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਦੱਬੀ-ਕੁਚਲੀ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰੀਂ ਖੜੋ ਹੋਣਾ ਸਿਖਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਹ ਉਪਕਾਰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨੌਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਲੀਹ 'ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕਤਾ ਵਿਚ ਮੋੜਨ ਦਾ ਮਹਾਨ ਉਪਕਾਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ

ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪਿਤਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਲੀਹੋ ਚਾੜ੍ਹਿਆ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਕੇਵਲ 33 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਆਯੂ ਵਿਚ ਸੰਨ 1699 ਈ. ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੇਵਲ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਮਾਮ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਰਾਜ ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਲੂਮ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਹੱਕ-ਸੱਚ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬੋਧ ਕੇ, ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਜੂਲੇ ਹੇਠੋਂ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ।
ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ 'ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ' ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕ ਕੇਵਲ ਹਕੂਮਤਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜ-ਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਸਵੈ-ਸੁਆਰਥ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਚੰਦ ਕੁ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਿੱਤੇ, ਧਰਮ, ਜਾਤ, ਨਸਲ ਦਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਮਾਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।
ਅੰਰੰਗਜ਼ੋਬ ਦੇ ਕੱਟੜ ਰਵੱਈਏ ਨੇ ਪੂਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਕਬੂਲਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੋ ਲੋਕ ਦੀਨ-ਏ-ਇਲਾਹੀ ਭਾਵ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰ ਰਹੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਦੌਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁਗ਼ਲ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਇਸ ਕੱਟੜ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਤਤਕਾਲੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਅ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਜੋਸ਼ ਭਰਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਿਖਰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ 'ਖਾਲਸੇ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।
ਅੰਰੰਗਜ਼ੋਬ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਲਾਮ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਜੋ ਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇੰਨੀ ਤਰਸਯੋਗ ਸੀ ਕਿ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਵੀ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਗੈਰ-ਇਸਲਾਮੀ ਧਾਰਮਿਕ

'ਤੇ ਅਟੱਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜੋ ਕੁੱਲ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਖੁਦ ਚੱਲਦਿਆਂ ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮਜ਼ਲੂਮ ਦੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਤਤਪਰ

ਅਤੇ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ 'ਖਾਲਸਾ' ਭਾਵ ਉਸ ਸੁੱਧਤਾ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਨਾ ਤਾਂ ਡਰ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਬਲਕਿ ਖਾਲਸਾ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ ਢਾਲ ਬਣ ਕੇ, ਜਬਰ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਮੁੱਢੋਂ ਹੀ ਪੁੱਟ ਦੇਣ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਾਕਈ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ। ਇਸ ਜਜ਼ਬੇ ਦਾ ਗਵਾਹ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰਾਜ ਵੀ ਬਣਿਆ।
ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 'ਸਵਾ ਲਾਖ ਸੇ ਏਕ ਲਤਾਉ' ਦਾ ਹੌਂਸਲਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਬੁਜ਼ਦਿਲੀ ਅਤੇ ਫਜ਼ੂਲ ਦੇ ਕਰਮ-ਕਾਂਡਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇਕ ਨਵੀਂ 'ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ' ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਕੇ, ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ 'ਪੰਜ ਕਕਾਰ' ਬਖਸ਼ ਕੇ, ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਦਿੱਤਾ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਤਮਾਮ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਬਰਾਬਰਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਕੇ ਕੱਟੜਤਾ ਦੀ ਸੋਝੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਪਹੁੰਚਾ ਵਗਾਹ ਮਾਰਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਸਿਖਾਈ, ਜਿਹੜੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿਚ ਕਾਇਰਤ ਵਾਲੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਪਨਪਣ ਕਰਕੇ ਕਿਧਰੇ ਗੁਆਚ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।
ਇਹ ਸਭ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਉਹ ਉਪਕਾਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅੰਦਰ ਸਵੈਮਾਣ, ਬਰਾਬਰਤਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਜੀਣ ਅਤੇ ਜੀਉਣ ਦੇਣ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ।

ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਮਸੀਤਾਂ ਬਣਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕਰ ਉਤਰ-ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਇਸ ਤਹਿਤ ਵੱਡਾ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਣ ਲੱਗੇ।
ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ ਨੂੰ ਜਦ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਹ ਨਾ ਲੱਭਾ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ ਦਾ ਇਕ ਜਥਾ ਪੰਡਤ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਖਾਤਰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (ਚੱਕ ਨਾਨਕੀ) ਦੇ ਰਾਹੇ ਪੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆਇਆ।
ਬੱਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ, ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਇਤਿਹਾਸ ਅੰਦਰ ਉਹ ਮੌਤ ਆਇਆ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਗੁਰੂ-ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ

ਰਹਿਣਾ ਹੈ।
ਸੋ ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਬਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ) ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿਲਕ-ਜੰਝੂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਖਾਤਰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (ਚੱਕ ਨਾਨਕੀ) ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਇਸ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਗੌਰਵਮਈ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਅਮਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਆਈ ਲੋਕਾਈ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਮਰਜੀਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ ਕੇ

ਰਹਿਣਾ ਹੈ।
ਸੋ ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਬਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ) ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿਲਕ-ਜੰਝੂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਖਾਤਰ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (ਚੱਕ ਨਾਨਕੀ) ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਇਸ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਗੌਰਵਮਈ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਅਮਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਆਈ ਲੋਕਾਈ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਮਰਜੀਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ ਕੇ

ਕੁਟੰਬਲਮ ਅਤੇ ਸਰਬੰਸ-ਦਾਨ ਦਾ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ

ਕੁਟੰਬਲਮ ਕੇਰਲਾ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਮੰਚ-ਮੰਦਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨਾਟਕੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਬੰਦ ਹਾਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਭਰਤਮੁਨੀ ਦੇ ਨਾਟ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਦੱਸੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਚੁਬਾਰੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਣੇ ਹੋਏ ਮੰਚ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: 94175-18384

ਵਿਹਲਾ ਹੋ ਕੇ ਦੇਰ ਤੱਕ ਇਸ ਮਹਾਨ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਟ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਵਿਚ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ।
ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਸੋਚਦੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ 'ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ' ਦਾ ਖਿਆਲ ਉੱਭਰ ਆਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਸ਼ਟੀ ਹੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੰਚ-ਮੰਦਰ ਜਾਂ ਕੁਟੰਬਲਮ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁਟੰਬ ਸਮੇਤ ਅਜਿਹਾ ਨਾਟਕ ਖੇਡਿਆ, ਜਿਹੜੇ ਜਿਹਾ ਸਾਇਦ ਹੀ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਨਾਟਕ 'ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ' ਅਖਵਾਇਆ।
ਭਾਈ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਪ੍ਰਾਸ਼ਰਪ੍ਰਸ਼ਨ' ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਾਕ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ "ਘੁਰੂ ਘੋਬਨਿਦ ਨਿਗਰ ਗਅਵਢ ਪਰੋਾ ਹਸਿ ਟਹੋਰੋਗਹ ਕਨੋਲਏਦਗਏਾ ਟਹਏ ਅਰਟੋਾ ਦਰਅਮਅ-ਟੁਰਗੇ"
ਲੇਖਕ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਟਕ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਨਾਟ-ਕਰਮੀ ਉਸਨੂੰ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਮਤਲਬ ਲਿਖਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੈ ਤੇ ਖੇਡਦੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹਨ। ਪਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕੁਟੰਬਲਮ ਅਰਥਾਤ ਸਰਬੰਸ-ਦਾਨ ਦਾ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਚਿਤਰਪਟ ਜਾਂ ਧਰਮ-ਮੰਚ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਦ ਖੇਡਿਆ ਤੇ

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਖੁਦ ਹੀ ਲਿਖਿਆ।
ਉਸ 'ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ' ਦੇ ਦੋ ਅਹਿਮ ਕਾਂਡ ਅਤੇ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਨੀਂਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਕਾਰ ਹੋਏ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤੇ

ਪੋਹ ਦੀ ਹੱਡ ਚੀਰਵੀਂ ਠੰਢ ਵਿਚ ਖੇਡੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਦੇ ਦਿਲ ਹੂਲਵੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਕੱਚੀ ਗੜ੍ਹੀ

ਫਿਰ ਚੇਤੇ ਆਇਆ ਕਿ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਤੇ ਮੱਤ ਉੱਚੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਖਤ ਆਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਅੱਬਰੂ ਕੇਰਨ ਅਤੇ ਖੂਨ ਖੌਲਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਿਬੇਕ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਹੈ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਬਣਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁੜ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾ ਵਾਪਰਨ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕੁਟੰਬ ਸਮੇਤ ਭਰਪੂਰਤਾ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰ ਸਕੀਏ।
ਸ਼ਹਾਦਤ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸੁਹਾਗ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਹਾਨ ਲੋਕ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਸੁਖ ਚੈਨ ਨਾਲ ਜੀ ਸਕੇ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ 'ਸੁਖਮਨੀ' ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ। ਆਉ, ਪੋਹ ਦੀ ਹੱਡ ਚੀਰਵੀਂ ਠੰਢ ਵਿਚ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਦਿਲ ਚੀਰਵੀਂ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰੀਏ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਿਚਾਰੀਏ।
ਅਸੀਂ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਰਬੰਸ ਦਾਨ ਦੇ 'ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ' ਜਹੇ ਕੁਟੰਬਲਮ ਦਾ ਇਕ ਵੀ ਭਵਨ ਜਾਂ ਮਾਡਲ ਤੱਕ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਮਨ ਵਿਚ ਹਿਰਖ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪੀਤਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਕਲਾਕਾਰ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਕਦੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਗੇ?

ਫਿਰ ਚੇਤੇ ਆਇਆ ਕਿ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਤੇ ਮੱਤ ਉੱਚੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਖਤ ਆਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਅੱਬਰੂ ਕੇਰਨ ਅਤੇ ਖੂਨ ਖੌਲਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਿਬੇਕ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਹੈ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਬਣਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁੜ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾ ਵਾਪਰਨ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕੁਟੰਬ ਸਮੇਤ ਭਰਪੂਰਤਾ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰ ਸਕੀਏ।
ਸ਼ਹਾਦਤ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸੁਹਾਗ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਹਾਨ ਲੋਕ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਹੀਦ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਸੁਖ ਚੈਨ ਨਾਲ ਜੀ ਸਕੇ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ 'ਸੁਖਮਨੀ' ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ। ਆਉ, ਪੋਹ ਦੀ ਹੱਡ ਚੀਰਵੀਂ ਠੰਢ ਵਿਚ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਦਿਲ ਚੀਰਵੀਂ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰੀਏ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਿਚਾਰੀਏ।
ਅਸੀਂ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਰਬੰਸ ਦਾਨ ਦੇ 'ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ' ਜਹੇ ਕੁਟੰਬਲਮ ਦਾ ਇਕ ਵੀ ਭਵਨ ਜਾਂ ਮਾਡਲ ਤੱਕ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਮਨ ਵਿਚ ਹਿਰਖ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪੀਤਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਕਲਾਕਾਰ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਕਦੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਗੇ?

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਚੁੰਨੀ ਤੇ ਦਸਤਾਰ ਨਾ ਹੁੰਦੇ
ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਨਾ ਹੁੰਦੇ
ਕੰਘਾ ਕਤਾ ਤੇ ਕੇਸ ਨਾ ਹੁੰਦਾ,
ਜੇ ਬਾਪੂ ਦਸਮੇਸ਼ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।

ਚੜ੍ਹਦਾ ਕਦੇ ਤਿਰੰਗਾ ਨਾ
ਜੇ ਹੁੰਦਾ ਕੇਸਰੀ ਝੰਡਾ ਨਾ
ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪਿੰਡ ਨਾ ਹੁੰਦਾ,
ਜੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।

ਜੇ ਦਿੱਲੀ ਬਲੀਦਾਨ ਨਾ ਹੁੰਦਾ
ਹਿੰਦੂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨਾ ਹੁੰਦਾ
ਭਾਰਤ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਨਾ ਹੁੰਦਾ,
ਜੇ ਬਾਪੂ ਦਸਮੇਸ਼ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।

ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਦੇ
ਨਾ ਇਹ ਕਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਲੱਗਦੇ
ਨਾ ਹੀ ਅੱਜ ਦਮਾਲੇ ਸਜਦੇ
ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਬਹਾਲ ਨਾ ਹੁੰਦਾ,
ਜੇ ਗੁਜਰੀ ਦਾ ਲਾਲ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।

ਪੰਨ ਹੋ ਗਏ ਮਾਛੀਵਾੜੇ
ਚਮਕੌਰ ਗੜੀ ਸਰਹੰਦ ਪਿਆਰੇ
ਅਨੰਦਪੁਰੀ ਦੇ ਰਾਹ ਨਾ ਹੁੰਦੇ,
ਸਾਹੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਨਾ ਹੁੰਦੇ।

ਸਾਡੀ ਵੱਖਰੀ ਦਿੱਖ ਨਾ ਹੁੰਦੀ
ਜੱਗ 'ਤੇ ਚੌੜੀ ਹਿੱਕ ਨਾ ਹੁੰਦੀ
ਡਾਣਸੀਵਾਲੀਆ ਮਾਣ ਨਾ ਹੁੰਦੇ,
ਜੇ ਸੋਢੀ ਸੁਲਤਾਨ ਨਾ ਹੁੰਦੇ।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਲੇਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ,
ਜੇ ਮਰਦ ਅਗੰਮਤਾ ਸ਼ੇਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।
-ਕੁਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਡਾਨਸੀਵਾਲ
ਫੋਨ: 778 863 2472

ਲੱਥਣਾ ਨਹੀਂ ਰਿਣ ਸਾਥੋਂ...

ਲੱਥਣਾ ਨਹੀਂ ਰਿਣ ਸਾਥੋਂ, ਬਾਜਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਰੀ ਦਾ।
ਰੋਮ ਰੋਮ ਰਿਣੀ ਓਸ, ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ।

ਕਿਹੜਾ ਪੁੱਤ ਪਿਤਾ ਨੂੰ, ਸ਼ਹੀਦੀ ਲਈ ਤੋਰਦਾ?

ਰੰਗਲੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ, ਕੌਣ ਹੱਥੀਂ ਖੋਰਦਾ?
ਏਨਾ ਵੱਡਾ ਜੇਰਾ ਦੱਸੋ, ਕਿੱਥੋਂ ਹੈ ਲਿਆਈਦਾ?
ਲੱਥਣਾ.....

ਜੱਗ ਉਤੇ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀਆਂ, ਦਾਤਾਂ ਨੇ ਪਿਆਰੀਆਂ।
ਹੱਸ ਹੱਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਾ, ਕੌਮ ਉਤੇ ਵਾਰੀਆਂ।
'ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਦਾਨੀ' ਕਿਤੇ, ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਕਹਾਈਦਾ
ਲੱਥਣਾ.....

ਆਪੇ ਗੁਰ ਚੇਲੇ ਵਾਲਾ, ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਾ ਗਿਆ।
ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਿੰਘ ਸਦਾ ਲੱਖ, ਨਾਲ ਲੜਾ ਗਿਆ।
ਪੁੱਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਵਿਚ, ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਈਦਾ
ਲੱਥਣਾ.....

ਦੇਸ 'ਚੋਂ ਗੁਲਾਮੀ ਵਾਲੇ, ਸੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ।
ਓਹਦੇ 'ਪੰਥ ਖਾਲਸੇ' ਰਾਹ, ਜੁਲਮਾਂ ਦਾ ਮੋੜਿਆ।
ਵਾਰ ਸਰਬੰਸ ਕਿਵੇਂ, ਸੁਕਰ ਮਨਾਈਦਾ?
ਲੱਥਣਾ....

ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਛਾਲੇ, ਪਰ ਮਨ ਵਿੱਚ ਧੀਰ ਏ।
ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 'ਚ 'ਦੀਸ', ਓਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਏ।
ਕੰਡਿਆਂ ਦੀ ਸੇਜ ਉਤੇ, ਗੀਤ ਕਿੱਦਾਂ ਗਾਈਦਾ?
ਲੱਥਣਾ ਨਹੀਂ ਰਿਣ ਸਾਥੋਂ, ਬਾਜਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਰੀ ਦਾ।

-ਗੁਰਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ
ਫੁਟਸਾਐਪ: +91 98728 60488

ਪੰਨ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ

ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ,
ਤੇ ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਦੇ ਜਾਏ।
ਪਟਨਾ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਜਨਮ ਲਿਆ,
ਮੇਰੇ ਪੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ।

ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਸੀ ਕੇਵਲ,
ਜਦੋਂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਆਏ।
ਚੋਜੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੇ ਕੀ ਆਖਾਂ,
ਕੀ-ਕੀ ਚੋਜ ਵਿਖਾਏ।

ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਬਚਾਵਣ ਦੇ ਲਈ,
ਪਿਤਾ ਤੋਰਿਆ ਦਿੱਲੀ।
ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ,
ਖਲਕਤ ਸਾਰੀ ਹਿੱਲੀ।

ਬਾਲ-ਵਰੇਸੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ,
ਸ਼ਸਤਰ-ਵਿੰਦਿਆ ਸਿੱਖੀ।

ਡਰੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜੇ ਐਸੇ,
ਤੇਗ ਵਾਹੀ ਉਹ ਤਿੱਖੀ।

ਤੇਗੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਉਮਰੇ ਗੁਰੂ ਜੀ,
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਕਰਾਇਆ।
ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਿਆ,
ਗਿੱਦੜਾਂ ਸ਼ੇਰ ਬਣਾਇਆ।

ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਾਜ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ,
ਫਿਰ ਉਹ ਕੌਤਕ ਕੀਤਾ।
ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਚੇਲਾ ਬਣ ਕੇ,
ਘੁੱਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਪੀਤਾ।

ਜੰਗ ਚਮਕੌਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੇਟੇ,
ਸਨ ਸਹੀਦ ਕਰਵਾਏ।
ਦੋ ਛੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਨ ਵਜ਼ੀਰੇ,
ਨੀਂਹਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣਾਏ।

ਐਸੀ ਬਿਪਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ,
ਜ਼ਰਾ ਨਾ ਸੋਗ ਮਨਾਇਆ।
'ਯਾਰਤੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸੱਥਰ ਚੰਗਾ',
ਉੱਚੀ ਆਖ ਸੁਣਾਇਆ।

ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ ਔਰੰਗੇ ਤਾਈਂ,
ਲਿਖਿਆ ਜੇਸ 'ਚ ਆ ਕੇ।
ਜੇਤੂ ਚਿੱਠੀ ਪੜ੍ਹ ਔਰੰਗਾ,
ਕੰਥ ਉੱਠਿਆ ਥੱਰਾ ਕੇ।

ਜਿੱਤੀ ਜੰਗ ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਤੇ,
ਟੁੱਟੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਗੰਢੀ।
ਪਾਤ ਬੇਦਾਵਾ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਦਾ,
ਮੰਦੀਓਂ ਕੀਤੀ ਚੰਗੀ।

ਤੁਰਦੇ-ਫਿਰਦੇ ਆਖਰ ਸਤਿਗੁਰ,
ਦੇਸ ਮਾਲਵਾ ਆਏ।
ਤਲਵੰਡੀ ਦੀ ਬੰਜਰ ਭੂਮੀ,
ਨੂੰ ਆ ਭਾਗ ਲਗਾਏ।

ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦਾਤੇ ਨੇ,
ਤਖਤ ਬਾਪਿਆ ਚੌਥਾ।
ਕੀਤਾ ਲੰਮਾ ਟਿਕਾਣਾ ਏਥੇ,
ਵੇਲਾ ਮੁੱਕਿਆ ਔਖਾ।

ਬੈਠ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਦਾਤੇ ਦੀ,

ਗੁਰਪੁਰਬ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਮਾਣ ਡੱਲੇ ਦਾ ਟੁੱਟਿਆ।
ਛਕਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤ,
ਮਿਟ ਗਈ ਹਉਮੈ,
ਗਰਬ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਫੁੱਟਿਆ।

ਬੀੜ ਗੁੰਥ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤੀ,
ਵਿਚ ਤਲਵੰਡੀ ਰਹਿ ਕੇ।
ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪ ਲਿਖਾਇਆ,
ਮੁੱਖੋਂ ਜ਼ਬਾਨੀ ਕਹਿ ਕੇ।

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਦਾਤੇ ਨੇ,
ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ।
ਅਜਬ ਅਨੋਖੀ ਉਹਦੀ ਗਾਥਾ,
ਆਖਾਂ ਕਿੰਜ ਕਹਾਣੀ।

ਵਿਚ ਨੰਦੇਤ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ,
ਅੰਤਮ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾਈ।
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਸੀਸ ਨਿਵਾ ਕੇ,
ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗੁਰਿਆਈ।

ਸਾਲ ਬਿਆਲੀ ਰਹਿ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ,
ਐਸੇ ਕੌਤਕ ਕੀਤੇ।
ਜੇ ਅਤਿਆ ਸੋ ਝੜਿਆ,
ਮੁਗਲਾਂ ਜ਼ਹਿਰ ਪਿਆਲੇ ਪੀਤੇ।

ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ,
ਸਨ ਇਕ ਮਹਾਂ ਸੈਨਾਨੀ।
ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਆਪਣਾ,
ਪੰਨ ਸਨ ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ।

ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦੇ,
ਸਭ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦੇ,
ਕੀ ਮੁਸਲਿਮ, ਕੀ ਹਿੰਦੂ।
ਸਭ ਦੇ ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਸਨ ਸਤਿਗੁਰ,
ਸਭ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ।

ਮਿੱਤਰ ਪਿਆਰਾ, ਗੁਣੀ ਗਹੀਰਾ,
ਪੰਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਦਾਤਾ।
ਕਰ ਕਿਰਪਾ 'ਰੁਹੀ' ਤੇ ਰਹਿਬਰ, ਭੇਦ ਨਾ ਤੇਰਾ ਜਾਤਾ।
* ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ

ਧਰਮੀ ਬੰਦਾ

ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾ, ਫੇਰ ਸਾਥੀਆਂ ਸੰਗ ਚਾਹ ਦੀਆਂ ਚੁਸਕੀਆਂ ਭਰ, ਫਟਾਫਟ ਪੈਡਿੰਗ ਕੰਮ ਨਿਪਟਾ ਲਿਆ ਫੇਰ ਅੱਧੇ ਦਿਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲਗਾ ਕੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਭੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਰਮ ਨਿਭਾ ਲਏ ਸੀ। ਬਰਾਂਚ ਵਿਚੋਂ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆਂ, ਸਾਥੀ ਰਫ਼ਪਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਫਤਰ ਦੀ ਬੇਸਮੈਂਟ ਵਿਚ ਬਣੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਆਇਆ।

ਅੱਜ ਐਮ.ਏ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸੀ। ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਦੋ ਤੋਂ ਪੰਜ ਵਜੇ ਤੱਕ ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਪੋਸਟਗਰੈਜੂਏਟ

ਗੁਰਬਾਜ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: 098723-34944

ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਕੰਪਲੀਟ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਫਿਕਰ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਲੇਟ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵਾਂ। ਪੇਪਰ ਦਾ ਸੈਂਟਰ ਵੀ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੀ ਤੇ ਦਫਤਰ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਜਣ ਦੀ ਭੱਜ-ਦੌੜ।

ਦਸਤਾਨੇ ਪਾ ਕੇ, ਸਿਰ-ਮੂੰਹ ਗਰਮ ਮਫਲਰ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਪੇਟ ਕੇ, ਕਾਲੀ ਐਨਕ ਵੀ ਲਾ ਲਈ, ਜੈਕਟ ਦੀਆਂ ਜਿੱਪਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੁੱਟ ਲਈਆਂ, ਇਕ ਤਾਂ ਦਸੰਬਰ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬਾਹਰ ਠੰਢ ਹੱਡ ਚੀਰਵੀਂ ਸੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਨੰਗਾ ਰਹਿਣਾ ਮਤਲਬ ਠੰਢ ਦੀਆਂ ਛੁਰੀਆਂ ਸਹਿਣਾ ਤੇ ਉਤੇ ਕਾਂਝੇ ਨਾਲ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ, ਦੁਣਾ-ਤੀਣਾ ਯੱਥ, ਐਹੋ ਜਿਹੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ, 'ਬਈ ਰੱਬਾ...ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਆਪੇ ਹੀ ਹੋਣੀ ਜਾਣ।' ਮੇਰਾ ਵੀ ਇਹੋ ਹਾਲ ਸੀ ਅੱਜ। ਇਸ ਸਭ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਤੇ ਚੋਰੀ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਬਚਾਅ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਦਫਤਰ ਦਾ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰ ਵੇਖ ਹੀ ਨਾ ਲਵੇ, ਜੇ ਵੇਖ ਲਿਆ ਫੇਰ ਸਮਝੋ ਵਗਾਰਾਂ ਹੀ ਵਗਾਰਾਂ ਮੇਰਾ ਬਜ਼ਾਰੋਂ ਐਹ ਲੈ ਆਵੀਂ, ਔਹ ਫੜੀ ਆਵੀਂ।

ਬੇਸਮੈਂਟ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵੀਰਾਨ ਸੀ। ਅਜੇ ਮੈਂ ਬਚ-ਬਚਾ ਕੇ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਕੇ ਤੁਰਨ ਲੱਗਾ। ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਬੈਠ ਅਜੇ ਕਿੱਕ ਮਾਰੀ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮਗਰੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਪੋਲਾ ਜਿਹਾ ਹੱਥ ਰੱਖਿਆ, 'ਪੁੱਤਰ

ਜੀ' ਮੈਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਪਿਛਾਂਹ ਘੁੰਮਾਂ ਵੇਖਿਆ, ਇੱਕ ਸੱਤਰ-ਬੱਠਤਰ ਸਾਲ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਚਿੱਟੀ ਲੰਮੀ ਦਾੜੀ, ਚਿੱਟਾ ਕੁਤਤਾ ਪਜਾਮਾ, ਗਾਤਰਾ ਪਾਈ, ਲੋਈ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਮਾਰੀ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ।

ਮੇਰਾ ਦਿਮਾਗ ਦੌੜਿਆ, ਕੋਈ ਦਫਤਰੀ ਕੰਮ ਜਾਂ ਬਰਾਂਚ ਦਾ ਪਤਾ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਆਇਆ ਹੋਣੈ। "ਹਾਂਜੀ, ਬਾਬਾ ਜੀ?" 'ਪੁੱਤਰ ਜੀ, ਮੈਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਦਫਤਰ ਜਿਸ ਕੰਮ ਆਇਆ ਸੀ, ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ। ਸੋਚਿਆ, ਗੁਰੂ ਮਾਰਾਜ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਧਰਮ ਨਿਭਾ ਆਵਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੱਕ ਲੈ ਚੱਲੋਗੇ, ਪੁੱਤਰ ਜੀ।' ਮੈਂ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਦੇਖਿਆ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਬਿਠਾ ਦੇਵਾਂ ਪਰ ਕੋਈ ਨਜ਼ਰੀ ਨਾ ਪਿਆ। ਮੇਰੇ ਅੱਕੇ ਕੋਲੋਂ ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਬੋਲ ਹੋ ਗਿਆ, 'ਬਾਬਾ ਜੀ, ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਬੋੜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਰੁਕਣਾ ਹੈ ਜੀ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ ਬੋੜੀ ਦੇਰ ਵੀ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ 'ਤੇ ਭੀੜ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸ਼ਾਇਦ ਬਾਬਾ ਆਪੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਵਾਰੀ ਲੱਭ ਲਵੇਗਾ।

ਪਰ ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ, 'ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਪੁੱਤਰ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਲੈ ਚੱਲੋ ਨਾਲ, ਬੜੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਘਰ ਜਾਣ ਦੀ, ਤੁਸੀਂ ਜਿੱਥੇ ਰੁਕੋਗੇ, ਮੈਂ ਵੀ ਰੁਕ ਜਾਵਾਂਗਾ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਦੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ।' ਹੁਣ ਦਵਾਈ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ 'ਤੇ ਰੁਕਣਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਸੀ ਤੇ ਦਵਾਈ ਵੀ ਲੈਣੀ ਪੈਣੀ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਬਾਬੇ ਦੇ ਨਿਮਰਤਾ ਤੇ ਹਲੀਮੀ ਭਰੇ ਵਤੀਰੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਜਾਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਸਾਹਵੇਂ ਮੇਰਾ ਲਾਇਆ ਹਰ ਪੰਜ ਹਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦਵਾਈ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਮੈਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੈ ਆਇਆ ਸੀ।

'ਖੋਰੇ ਬਾਬਾ ਕਿੱਥੇ ਆ ਧਮਕਿਆ ਸੀ,' ਮੈਂ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਦੰਦ ਕਰੀਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਮੱਥਾ ਤਿਉੜੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਮਫਲਰ ਤੇ ਐਨਕ ਦੇ ਓਹਲੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ

ਦਿਖਣ ਕਾਰਨ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰੀਂ ਪੇਪਰ ਤੋਂ ਲੇਟ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵਣ ਦੇ ਫਿਕਰ ਦਾ ਅੱਕ ਵੀ ਚੱਥ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਇਸ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਢ ਵਿਚ ਬਾਬੇ ਦਾ ਭਾਰ ਵੀ ਢੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਚੱਲੋ ਜੀ, ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਮੇਰੇ ਮਗਰ ਬਿਰਾਜ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਧਰੇ-ਧਰਾਹੀ ਰਹਿ ਗਏ।

ਮੈਂ ਅੱਕਿਆ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਬਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ, 'ਪੁੱਤਰ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋ? ਮੈਂ ਤਾਂ ਪੇਪਰ ਲਈ ਦੂਰ ਜਾਣ, ਲੇਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਦਵਾਈ ਲਈ ਲਾਏ ਪੰਜ, ਮੁਫਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਗੁਆਉਣ, ਰਸਤੇ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ 'ਤੇ ਰੁਕਣ, ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਵੇ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਦਵਾਈ ਲੈਣੀ ਹੈ, ਪੈਸੇ ਵੀ ਮੁਫਤ ਦੇ ਖਰਚਣੇ ਪੈਣਗੇ ਆਦਿ ਸੋਚਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਵਿਚ ਗੁੱਥਮ-ਗੁੱਥਾ ਹੋਇਆ ਕੁਝ ਨਾ ਬੋਲਿਆ। ਪਰ ਬਾਬੇ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਜੁਆਬ ਘੜ ਲਿਆ। ਪੁੱਤਰ ਜੀ, 'ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬਾਉ ਲੱਗਦੇ ਓ? ਇਸ ਦਫਤਰ ਵਿਚ।' ਮੈਂ ਬੁੱਝੇ ਸੁਰ 'ਚ ਇੱਕੋ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, 'ਆਹੋ।'

ਸ਼ਾਇਦ ਬਾਬਾ ਮੇਰਾ ਵਤੀਰਾ ਭਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਚੁੱਪ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬੁੜ-ਬੁੜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਮਫਲਰ ਦੀ ਘੁਟਨ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਸਾਫ ਤਾਂ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੈਂ ਮੁਫਤ ਦਾ ਫਸਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪੇਪਰ ਤੋਂ ਲੇਟ ਹੋਣ ਦੇ ਡਰ ਦਾ ਗੁੱਸਾਇਆ, ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਵਰ੍ਹੇ ਰਹੀ ਠੰਢੀ ਸ਼ੀਤ ਹਵਾ ਨਾਲ ਕਾਂਝੇ ਤੇ ਠਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਹੋਏ ਕਦੋਂ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਆ ਪਹੁੰਚੇ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਾ। ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਦੀ ਗਲੀ ਮੇਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਬੋੜੀ ਹਟਵੀਂ ਸੱਜੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਰੋਕ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਉਡੀਕਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ ਤੇ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਵੱਲ ਮੇਰੇ ਕਦਮ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਕਾਹਲੀ ਬਹੁਤ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਦਿਮਾਗ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਦਵਾਈ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ

ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਦਫਤਰੀ ਬਾਉਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਅਮੂਮਨ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਤਾਂ ਰਫ਼ਪਾਲ ਤੇ ਅਭਿਸ਼ੇਕ (ਦਫਤਰੀ ਸਾਥੀ) ਸਿਰਦਰਦ ਦੀ ਦਵਾਈ ਬਰਾਂਚ ਦੇ ਦਰਜਾ 'ਚੋਂ ਭਾਲ ਰਹੇ ਸੀ। ਦਫਤਰੀ ਕੰਮ 'ਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪਬਲਿਕ ਨੂੰ ਡੀਲ ਕਰਦੇ ਸਿਰਦਰਦ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੀ ਐ, ਇਹੋ ਲੈ ਲੈਣੇ ਹਾਂ, ਚਲੋ ਦਵਾਈ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਮੈਂ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਡਿਸਪੈਨਿਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੱਤਾ ਲੈ ਲਿਆ ਕਿ ਚਲੋ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਵੀ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਸੱਚਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੱਥ ਵਿਚ ਦਵਾਈ ਦਾ ਪੱਤਾ ਲਈ ਮੈਂ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਦੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤੇ ਕਿਹਾ, 'ਚਲੋ ਬਾਬਾ ਜੀ, ਚੱਲੀਏ' ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਗੇਟ ਤੱਕ ਛੱਡ ਆਵਾਂ।

'ਨਹੀਂ ਪੁੱਤਰ ਜੀ, ਲੋੜ ਨਹੀਂ।' ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ਬੋਲ ਉੱਠਿਆ, ਕਿਉਂ ਬਾਬਾ ਜੀ, 'ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂ?' ਅੱਗੇ ਥੋੜਾ ਹੀ ਤਾਂ ਰਸਤਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੇਨ ਗੇਟ ਸੜਕ ਦੇ ਉੱਪਰ ਹੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਲੈ ਜਾਨਾਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਉਥੇ।

ਬਾਬਾ ਬੋਲਿਆ, 'ਪੁੱਤਰ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਲੇਟ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਜਿਸ ਵੀ ਕੰਮ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਾਓ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਆਉਣਾ ਰਹਿੰਨਾਂ, ਨਾਲ ਦੀ ਗਲੀ ਵਿਚੋਂ ਸੈਂਟ-ਕੱਟ ਰਸਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੰਘਾ ਗੁਰੂਘਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਚਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਇਸ ਗਲੀ ਵੱਲ ਵੀ ਹੈ। ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ ਪੁੱਤਰ ਜੀ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਚਲਾ ਜਾਵਾਂਗਾ।'

ਮੈਂ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, 'ਚੰਗਾ ਬਾਬਾ ਜੀ, ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ 'ਬਾਬੇ ਨੇ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਥਾਪੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਅਸੀਸਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ, 'ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿ ਪੁੱਤਰ, ਜਵਾਨੀ ਮਾਣ, ਜਿਉਂਦਾ-ਵੱਸਦਾ ਰਹਿ, ਰੱਬ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਕਰੇ, ਬਰਕਤਾਂ ਕਰੇ, ਤੂੰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ, ਨੇਕ ਬੰਦਾ ਵਾਂਗੋ ਰੱਬ ਦਾ।' ਜਲਦੀ ਬਾਬਾ ਗੁਰੂਘਰ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਗਿਆ।

ਓਹ ਬਾਬਾ, ਧਰਮੀ ਇਨਸਾਨ, ਧਰਮ ਨਿਭਾਉਣ ਗੁਰੂਘਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਬੇਈਮਾਨ, ਕਮੂਰਵਾਰ ਵਾਂਗ ਬੁੱਤ ਬਣੀ ਕਦੇ ਬਾਬੇ ਵੱਲ ਤੇ ਕਦੇ ਹੱਥ 'ਚ ਫੜੀ ਸਿਰ ਪੀੜ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਪੱਤੇ ਵੱਲ ਵੇਖੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਬਾਬੇ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਵੀ ਮੁੜ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਨਾ ਤੱਕਿਆ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਹ ਮੇਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਓਹਲੇ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਵਲੋਂ ਮੇਰੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਥਾਪੀ ਦੀ ਥਾਪ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਬਾਈ ਤੇਈ ਦਾ ਫਰਕ

ਲਓ ਜੀ, ਦਿਨ ਦਿਨ ਕਰ ਕੇ ਲੰਘ ਗਿਆ ਹੈ ਬਾਈ। ਮਹਿੰਗਾਈ, ਬੇਚੁਜ਼ਗਾਰੀ ਰਲ ਜਨਤਾ 'ਤੇ ਕਰੀ ਚੜ੍ਹਾਈ।

ਹਾਹਾਕਾਰ ਹੈ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤੀ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਾਲੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਸ ਯਾਦ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀਨ ਉਨੀ ਸੈਂ ਸੰਤਾਲੀ।

ਮੇਰੇ ਦੇਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਘਾਇਬ ਤਰਸ ਕਰੇ ਜ਼ਰਾ ਇੱਥੇ। ਵੱਸਦੇ ਰਹਿਣ ਦਿਉ ਜਨਤਾ ਤਾਈਂ ਵਸਦੀ ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ।

ਆਓ ਰਲ ਕੇ ਸਵਾਗਤ ਕਰੀਏ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਵੀਹ ਤੇਈ, ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਸੇ ਸਦਾ ਸੁਖ ਹੋਵੇ ਸਭ ਸੇਈ।
-ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ 'ਨੂਰਪੁਰੀ'

ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਗੀਤ

ਰਲ ਕੇ ਮਨਾਈਏ, ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਸਾਰੇ ਬੇਲੀਓ! ਏਕਤਾ ਦੀ ਬਣੀਏ ਮਿਸਾਲ, ਸਾਰੇ ਬੇਲੀਓ!

ਕਰੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਹੁਣ, ਕੋਈ ਨਾ ਕਿਸਾਨ ਬਈ। ਅੰਨਦਾਤਾ! ਰੱਖ ਜੇਰਾ, ਬਣ ਬਲਵਾਨ ਬਈ। ਡਿੱਗਦੇ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਹੈ ਸੰਭਾਲ, ਸਾਰੇ ਬੇਲੀਓ!

ਹੋਵੇ ਹੁਣ ਹੱਤਕ ਨਾ, ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਗੁੰਝ ਦੀ। 'ਰੂਹੀ' ਮੰਗੇ ਸੁੱਖ, ਰਹੇ ਸਾਨ ਉੱਚੀ ਪੰਥ ਦੀ। ਉੱਚੀ ਬੋਲੋ : ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ, ਸਾਰੇ ਬੇਲੀਓ!

ਸਭ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇ, ਕਹਿਣ-ਬਹਿਣ-ਰਹਿਣ ਦੀ। ਸਭ 'ਚ ਜੁੱਰਅਤ ਹੋਵੇ, ਸੁਣਨ ਤੇ ਸਹਿਣ ਦੀ। ਸੱਚ ਨੂੰ ਨਾ ਲੱਗ 'ਜੇ ਜੰਗਾਲ, ਸਾਰੇ ਬੇਲੀਓ!

ਧਰਨਿਆਂ, ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਦਾ, ਦੌਰ ਹੁਣ ਮੁੱਕ ਜੂ। ਸਹੀ ਲੋਕਰਾਜ ਆਉ, ਲੋਟੂ ਟੋਲਾ ਚੁੱਕ ਜੂ। ਮੁੱਕ ਜਾਣੀ ਭੁੱਖ-ਹੜਤਾਲ, ਸਾਰੇ ਬੇਲੀਓ! ਮੰਦੀ ਨੀਤ ਨਾਲ ਕਦੇ, ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਤੱਕੋ ਨਾ। ਕਰ ਕੇ ਗੁਨਾਹ, ਅੱਗ ਨਰਕਾਂ 'ਚ ਧੱਕੋ ਨਾ। ਧੀਆਂ ਹਨ ਹੀਰੋ-ਮੋਤੀ-ਲਾਲ, ਸਾਰੇ ਬੇਲੀਓ!

ਰਹਿ ਕੇ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ, ਖਾਲਕ ਨੂੰ ਜਾਣੀਏ। ਹਰ ਬੰਦੇ ਵਿਚੋਂ, ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਪਛਾਣੀਏ। ਬਣਦਾ ਹੈ 'ਓਹੀ' ਸੱਚੀ ਢਾਲ, ਸਾਰੇ ਬੇਲੀਓ!

ਮਿਹਨਤਾਂ-ਮੁਸ਼ੱਕਤਾਂ ਦਾ, ਮੁੱਲ ਛੇਤੀ ਪਵੇਗਾ। ਜੁਲਮੀਆਂ-ਬੇਦਰਦੀਆਂ ਦਾ, ਨਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਰਹੇਗਾ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਪੈਣੀ ਬਾਇੰ ਘਾਲ, ਸਾਰੇ ਬੇਲੀਓ! ਰਲ ਕੇ ਮਨਾਈਏ, ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਸਾਰੇ ਬੇਲੀਓ!
-ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ

'ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ'

ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ ਸਭ ਨੂੰ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਸੰਗ ਕਰੀਏ ਪਿਆਰ, ਆਓ ਸਵਰਗ ਬਣਾਈਏ ਜੱਗ ਨੂੰ।

ਨਫਰਤ ਕੱਢੀਏ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚੋਂ,

ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ

ਇਹੀ ਸਬਕ ਸਿਖਾਈਏ ਸਭ ਨੂੰ, ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਕਦਰ ਨੂੰ ਜਾਣੋ, ਇਹੋ ਗੱਲ ਸਮਝਾਈਏ ਸਭ ਨੂੰ।

ਨਵੇਂ ਸਾਲ 'ਚ, ਕੁੱਝ ਕਰੀਏ ਐਸਾ, ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ ਬਣਾਈਏ ਸਭ ਨੂੰ। ਧੀਆਂ ਦਾ ਕਰੀਏ ਸਤਿਕਾਰ, ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਜਾਈਏ ਸਭ ਨੂੰ।

ਭਵਿੱਖ ਦੇਸ ਦਾ ਹੁੰਦੇ ਬੱਚੇ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਈਏ ਸਭ ਨੂੰ। ਭੁੱਲੇ ਭਟਕੇ ਜੋ ਫਿਰਨ ਜਵਾਨ, ਸਿੱਧੇ ਰਾਹੇ ਪਾਈਏ ਸਭ ਨੂੰ।

ਦੇਸ ਦੇ ਬਣ ਕੇ ਚੰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ, ਸੁਨਹਿਰਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿਖਾਈਏ ਸਭ ਨੂੰ। 'ਪਸਨਾਵਾਲੀਏ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ' ਵਲੋਂ, ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮੁਬਾਰਕ ਸਭ ਨੂੰ।
-ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਪਸਨਾਵਾਲ, ਫੋਨ: 99150-33740

ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਚੜ੍ਹਿਆ

ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਚੜ੍ਹਿਆ ਮਨਾਈਏ ਦੋਸਤੋ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਦੀਪ ਜਗਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਸੁੱਤੀ ਤਕਦੀਰ ਜਿਹੜੀ ਪਰ ਸਾਲ ਦੀ, ਡੱਗੇ ਲਾ ਕੇ ਸੁੱਤੀ ਨੂੰ ਉਠਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਾ ਆਵਾਰਾ ਫਿਰੇ, ਬੇਕਾਰਾਂ ਤਾਈਂ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਫੁੱਟ-ਪਾਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਸੌਂਦੇ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਕੁੱਲੀ ਗੁੱਲੀ ਜੁੱਲੀ ਸਭ ਲਈ ਬਣਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਰੇ ਨਾ ਕੋਈ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਨੂੰ, ਡਿੱਗਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਦੀਵਾ ਹਰ ਗਲੀ ਬਾਲੀਏ, ਹਨੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਭਜਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਧਰਤੀ ਦਾ ਰਾਜਾ ਗਲ ਰੱਸਾ ਪਾਵੇ ਨਾ, ਸਲਫਸ ਵਾਲੀ ਸੀਸੀ ਲੁਕਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਭੇਖਾਰੀ ਬਣ ਠੂਠਾ ਹੱਥੀਂ ਕੋਈ ਨਾ ਫੜੋ, ਭੁੱਖਿਆਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਲਗਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਲੋਤਵੰਦ ਮਸਕੀਨ ਕੋਈ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨਾ ਕਰੇ, ਬਿਆਜੂ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਬਚਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਰਗ ਦਿਖਾਉਣਗੇ, ਦੂਰੋਂ ਸਲਾਮ ਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਜਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਚਿਟੇ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਜਿਹੜੇ ਨਸੇ ਰਾਹ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਾਈਂ ਠੁੱਠ ਛਿੱਤਰ ਦਿਖਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਮੁਤੱਸਬੀ ਜੰਗਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਕਦੇ ਨਾ ਲੱਗਣ, ਨਵਾਂ ਸਾਂਤੀ ਵਾਲਾ ਚੈਨਲ ਚਲਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਵਾਈ ਗਜ ਦੀ ਮੁਥਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਜਿੰਦਗਾਨੀ, ਤਾਨਾਸ਼ਾਹਾਂ ਤਾਈਂ ਗੱਲ ਸਮਝਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਤੇਲ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਸੇਖ ਬਲੈਕ-ਮੇਲ ਕਰੇ ਨਾ, ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਮਾਤਿਆਂ ਬਣਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਕੁਤੀਆਂ ਤੇ ਕੁੰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਕੋਈ ਅਬਲਾ ਕਰੋ, ਗਟਾਰਾਂ ਚਿੜੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਜ ਤੁੜਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਕੋਈ ਕਾਂ ਘੁੱਗੀ ਦਾ ਨਾ ਢਾਹੇ ਆਹਲਣਾ, ਦਰਖਤਾਂ 'ਤੇ ਡਰਨੇ ਬਠਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।

ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਸਵਾਲ ਪੰਨੂ ਹਰ ਅੱਗੇ ਪਾਉਣਾ ਹੈ, ਦੇਸਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦੀ ਲਕੀਰ ਮਿਟਾਈਏ ਦੋਸਤੋ।
-ਚਰਨਜੀਤ ਪੰਨੂ

ਗੱਲ ਨਵੀਂ ਸਭ ਕਰਿਓ ਆਇਆ ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਹੈ।

ਗੱਲ ਨਵੀਂ ਸਭ ਕਰਿਓ ਆਇਆ ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਹੈ। ਬੱਦਲ ਬਣ ਕੇ ਵਰਿਓ ਆਇਆ ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਹੈ।

ਓਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮਹਿਕਾਂ ਉਠਣ ਲਾ ਦੇਣਾ ਬਸ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਪੱਬ ਧਰਿਓ ਆਇਆ ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਹੈ।

ਪੁੰਨ ਦੇ ਕਰਿਓ ਕੰਮ ਤੇ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਯਾਰੀ ਲਾਇਓ ਨਾ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਹਰਿਓ ਆਇਆ ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਹੈ।

ਜੁਲਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾ ਰੋਕਾ ਕਰਿਓ ਕੁੱਲ ਸਫਾਇਆ ਜੁਲਮੀ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰਿਓ ਆਇਆ ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਹੈ।

ਚਲਦੇ ਰਹਿਣਾ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਨਾ ਭਟਕੀ ਜਾਇਓ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰਿਓ ਆਇਆ ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਹੈ।

ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਰੱਖਿਓ ਸਭ ਹੀ ਪਰਬਤ ਵਰਗੇ ਮਿੱਟੀ ਬਣ ਨਾ ਖਰਿਓ ਆਇਆ ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਹੈ।

ਗੁੱਸਾ ਗਿਲ੍ਹਾ ਮਿਟਾ ਕੇ ਖੂਬ ਮੁਹੱਬਤ ਵੰਡਿਓ ਨਾ ਨਫਰਤ ਤੋਂ ਡਰਿਓ ਆਇਆ ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਕਿਧਰੇ ਪੈਂਦਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆਰ ਵਧਾਇਆ ਐਸਾ ਘਾਟਾ ਜਰਿਓ ਆਇਆ ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਹੈ।

ਹੱਕ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾ ਰੱਖਿਓ ਨਾ ਆਪਣਾ ਛੱਡਿਓ ਮਿਹਨਤ ਸੰਗ ਘਰ ਭਰਿਓ ਆਇਆ ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਹੈ।

ਨਫਰਤ ਵਾਲੇ ਪੱਬਰ ਬਣ ਕੇ ਡੁੱਬ ਨਾ ਜਾਇਓ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਤਰਿਓ ਆਇਆ ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਹੈ।
-ਹਰਦੀਪ ਬਿਰਦੀ
ਫੋਨ: 90416-00900

2023 ਦੀ ਸਵੇਰ ਬਨਾਮ '22 ਦੀ ਆਖਰੀ ਸ਼ਾਮ!

ਬੀਤਦੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਆਖਰੀ ਸ਼ਾਮ ਤੈਨੂੰ ਮੇਰਾ ਸਲਾਮ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਤੱਕ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਤੇਰਾ ਬੜਾ ਅਹਿਸਾਨ! ਆਖਰੀ ਸ਼ਾਮ!

ਤੈਥੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਵਾ ਨਈਂ ਏ ਪਰ ਹਾਂ ਇੰਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਬੀਤੇ ਵਰ੍ਹੇ ਵੀ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਬਾ-ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਜਲੇ ਨੇ...

ਤੇ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਨੇ ਜੋ ਆਏ ਦਿਨ ਭੁੱਖ-ਨੰਗ ਨਾਲ ਲੜੇ ਨੇ। ਤੇ ਬਹੁਤੇ ਯੁਵਕਾਂ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੰਮ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜਾਂਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਫੜੇ ਨੇ।

ਤੇ ਬੁੱਢੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ 'ਚ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰੀ ਲੁਕ-ਛਿਪ ਰੋਂਦੇ ਰਹੇ ਨੇ।

ਹਾਂ ਸੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖਬਰੀ ਚੈਨਲ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਲਝਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਨਫਰਤ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਮਚਾ ਦੇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗੂ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਨੇ।

ਤੇ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲ ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਾਂ ਭਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਤੱਕਦਿਆਂ ਜੇਲ੍ਹੀ ਸੜੇ ਨੇ।

ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਹੈ ਕਹਿਣਾ ਪਰ ਤੇਰੇ ਪਾਸ ਕਿੱਥੇ ਇੰਨਾ ਵੇਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਨੂੰ ਬਸ ਇਹੋ ਏ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਨਵੀਂ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਸਲਾਮ ਕਹਿਣਾ ਤੇ ਨਾਲੇ ਇਹ ਪੈਗਾਮ ਕਹਿਣਾ।

ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਦੇਸ 'ਚ ਉਹੋ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਦੇ ਤੇ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀਆਂ ਉਹੋ ਵਾਵਾਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਚਲਾ ਦੇ...। ਤੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਿੜੀ ਬਣਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾ ਦੇ। ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾ ਦੇ।
-ਮੁਹੰਮਦ ਅੱਬਾਸ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਫੋਨ : 98552-59650

ਇੱਕ ਇੱਕ ਦਿਨ ਕਰਕੇ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਬੀਤ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੰਡਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਸੁਹਾਵਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਤੇ ਕਈ ਗਮਾਂ ਦੇ ਪਲਾਂ ਨੇ ਰਾਤਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਉਡਾਈ। ਕਈ ਬੇਗਾਨੇ ਆਪਣਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਜਤਾ ਗਏ ਤੇ ਕਈ ਆਪਣੇ ਆਪਣਾ-ਆਪ ਵਿਖਾ ਗਏ। ਕਈਆਂ ਦੇ ਹਾਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਹੱਸਿਆ ਤੇ ਕਈਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਨੇ ਉਸਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ

ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ
ਫੋਨ: 97791-18066

ਵੀ ਕਿਤੇ ਲੁਕਾ ਦਿੱਤੀ। ਕਦੇ ਜਿੱਤ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਏ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਦੇ ਆਲਮ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ। ਕਦੇ ਹਲਾਤਾਂ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਬੱਕ ਹਾਰ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਤੇ ਕਦੇ ਹਿੰਮਤ ਕਰ ਪਹਾੜ ਜਿੱਤਾ ਜੇਰਾ ਕਰ ਫਿਰ ਜਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਦੋ ਹੱਥ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਠ ਖਲੋਤਾ। ਕਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਪਚਾਪ ਸਹਿ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਣਦੀ ਔਕਾਤ ਵਿਖਾਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿੰਨੇ ਸਾਰੇ ਖੱਟੇ ਮਿੱਠੇ ਤਜਰਬੇ ਸਾਡੀ ਝੋਲੀ ਪਾਉਂਦਾ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਤੇ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਸਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੀਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਨਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਨਵੇਂ ਸੰਕਲਪ

ਬਸ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਸਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਹੀ ਨਵੇਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਆਸ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਕਿਰਨ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਝੋਲੀ 365 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਡਾਇਰੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੀਂ ਨਕੋਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਬਹੁਤ ਖੁਬਸੂਰਤ ਤੇ ਸਜਾਵਟੀ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਪੜਚੋਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸੰਕਲਪ ਲੈਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕਮੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਨਸਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਮੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਨਹੀਂ। ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਪੁੱਤਲਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸੂਰਜ ਦੀ ਹਰ ਉਮਗਦੀ ਕਿਰਨ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਉਸ ਵਿੱਚ

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੀਤੇ ਹੋਏ ਵਕਤ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਮੀਆਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਈਏ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੀਤੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਤੇ ਨਵਾਂ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾਹਿਤ ਕਰੇਗੀ।

ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਵੀਆਂ ਉਮੰਗਾਂ ਨਵੇਂ ਚਾਅ ਮਲਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੰਕਲਪ ਲਈਏ। ਜਿੰਨਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ, ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੁੰਦਾ

ਹੈ। ਹਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਵੇਰ ਸਾਰੇ ਮੌਕੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਉਹ ਨਵੇਂ ਆ ਰਹੇ ਵਕਤ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਉਸਦਾ ਭਰਭੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਅਧੂਰੇ ਪਏ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ।

ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲਿਸਟ ਬਣਾਓ। ਫਿਰ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਟੀਚੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 365 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਸਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮਿਹਨਤ ਵਿੱਚ ਜੁੱਟ ਜਾਓ। ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪੱਕੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੰਕਲਪ ਲੈਂਦੇ ਹੋ। ਆਓ ਸਾਰੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅਧੂਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰੀਏ।

ਆਸ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਨਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਸਾਲ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਚਿਹਰੇ ਉੱਪਰ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਰ ਧੀ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਡਾਨ ਮਿਲੇ। ਨਵੀਂ ਉਮਰਦੀਆਂ ਉਮੰਗਾਂ ਹਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਚੌਣਕਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਵਧੇ ਫੁੱਲੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਹਕੀਕਤਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਣ ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਸਕੂਨਮਈ ਜਿੰਦਗੀ ਜੀਵੇ।

ਨਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਆਵੇ ਲੈ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਖੇਡਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਮੁਸਕਾਨ ਮਿਲੇ ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ।

ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ-ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਮਿਡਵੈਸਟ)

ਵਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ, ਸਪਾਂਸਰਾਂ, ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ

ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ (5 ਜਨਵਰੀ, 23 ਪੋਹ) ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2023 ਦੀਆਂ

ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ, 2023
17 ਜੂਨ, ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ
ਬਸੀ ਵੁੱਡਜ਼ ਸਾਊਥ ਫਾਰੈਸਟ
ਪ੍ਰਿਜ਼ਰਵ
ਐਲਕ ਗਰੋਵ ਵਿਲੇਜ।

ਸਾਰੇ ਕਬੱਡੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ, ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ, ਸਪਾਂਸਰਾਂ, ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਤਾਰੀਖ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਡਾਇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਨੋਟ ਕਰ ਲਵੋ ਜੀ। ਆਪ ਸਭ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਬੱਚਿਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਕਨਿਕ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੋਰਡ ਮੈਂਬਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਗਿੱਲ, ਪ੍ਰਧਾਨ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਲੱਖਣ

ਦੀਪਾ ਬੰਦੇਸ਼ਾ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੱਠਾ

ਅਮਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੰਦੇਸ਼ਾ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਡੀ ਸੀ

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ

ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ

ਗੁਰਮੀਤ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਜੱਸੀ ਸਹੋਤਾ

ਰਾਣਾ ਭੰਡਾਲ

ਰਾਜਾ ਡੱਲੁਣ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਮਾਂਗਟ

ਜਸਰੂਪ ਸਿੰਘ

ਪਿੰਦਾ ਸੈਂਬੀ

ਅਮਰਜੀਤ ਬੰਦੇਸ਼ਾ

ਰਾਣਾ ਗਾਖਲ

ਅਮਰੀਕ ਗਾਖਲ

ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ

For Further Info.: Ph: 920-460-1001, 847-561-7101, 630-523-3412, 815-546-0525, 847-544-1788, 708-612-7963, 847-338-3866, 847-477-1613, 630-947-3686, 847-271-7451

Shere Punjab Sports Club-Chicago (Midwest)

ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ)

ਹੱਕ ਹੱਕ ਅੰਦੇਸ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ॥
ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ॥

ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2023 ਦੀ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ
(ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ) ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ
ਕੋਟਾਨਿ ਕੋਟਿ ਵਧਾਈ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਮੂਲ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਅਨੁਸਾਰ
ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਅਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ
6 ਜਨਵਰੀ, 2023
ਦਿਨ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ
ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ
8 ਜਨਵਰੀ, 2023
ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ

ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਹਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਰਜੁਦੀਪ
ਸਿੰਘ, ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਥਾ-ਕੀਰਤਨ
ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ।

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ
ਭਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ।

Sikh Religious Society of Wisconsin

DBA Gurduara Brookfield, Wisconsin

3675 N Calhoun Rd, Brookfield WI 53005 Ph: 262-790-1600

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਚੁ ਕਾਰ ਅਜ ਹਮਰ ਹੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜ਼ਸਤ॥ ਹਲਾਲ ਅਸਤ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸਮਸ਼ੀਰ ਦਸਤ॥

ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ 'ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ
ਕਾ ਚਾਉ॥ ਸਿਰੁ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ॥' ਉਤੇ ਪਹਿਰਾ
ਦਿੰਦਿਆਂ 'ਚਾਰ ਮੁਏ ਤੋ ਕਿਆ ਹੁਆ ਜੀਵਿਤ ਕਈ ਹਜਾਰ॥' ਆਖ
ਕੇ ਸਰਬੰਸ ਵਾਰਨ ਵਾਲੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਬਾਨੀ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ
ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ

ਕੋਟਾਨਿ ਕੋਟਿ ਵਧਾਈ

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 2023 ਮੁਬਾਰਕ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ, 6 ਜਨਵਰੀ 2023 ਅਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ: ਸਵੇਰੇ 9:30 ਵਜੇ
ਐਤਵਾਰ, 8 ਜਨਵਰੀ 2023 ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ: ਸਵੇਰੇ 10:00 ਵਜੇ
ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ।

ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦਾਸ: ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਮਿਲਵਾਕੀ ਦੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ

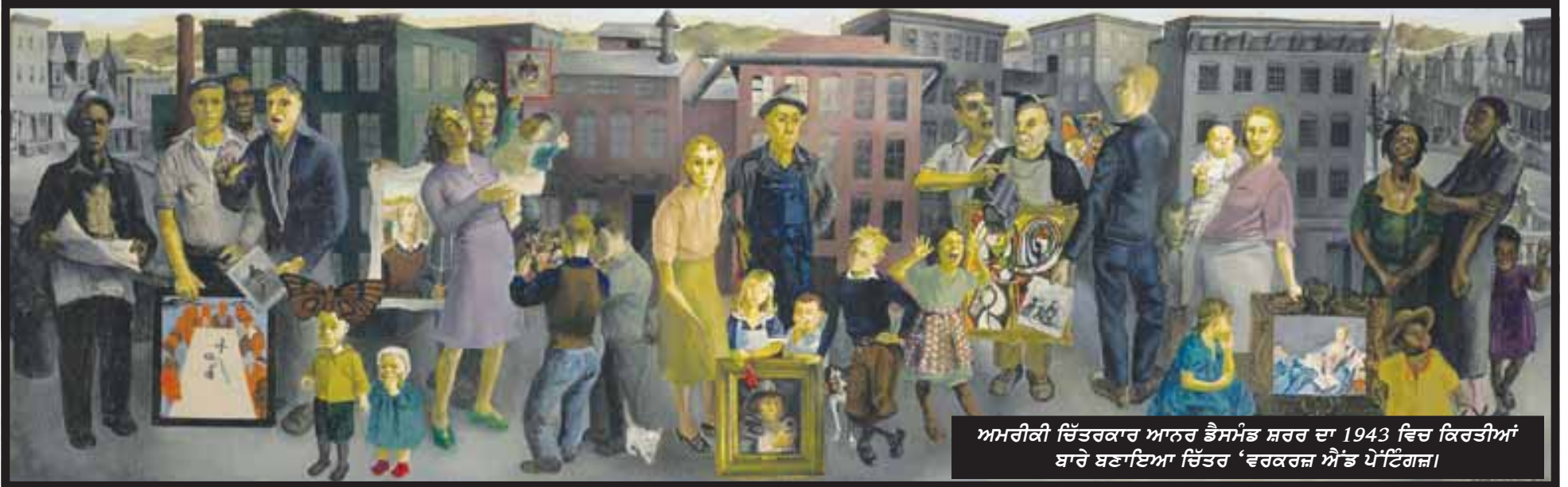
Sikh Temple Of Wisconsin

7512 South Howell Ave. Oak Creek, WI 53154

Ph. 414-764-7454 Fax: 414-764-7512 Web Site: sikhtemplewi.org

ਇਹ ਲਿਖਤ ਕਿਰਤੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ 1988 ਤੋਂ ਆਟੋ ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 1984 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਸੀ। 1984 ਵਿਚ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਮਗਰੋਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਹੋਇਆ। ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਪਰਿਵਾਰ ਜੋ ਮੇਰਠ ਦੇ ਜਾਟ ਸਨ, ਨੇ ਬਚਾਈ। ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਪਟਿਆਲੇ ਸਨ ਤੇ 1984 'ਚ ਉਹ ਪਟਿਆਲੇ ਆ ਗਏ। ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਦੁਖਾਂਤ ਇਹ ਵਾਪਰਿਆ ਕਿ ਜਦ ਮਹੀਨੇ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਵਾਪਸ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਕਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਮਕਾਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਕਾਗਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਘਰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਧਨ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਮਨੁੱਖਤਾ ਤਕ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਕੜ। ਇਸ ਗ਼ਮ ਵਿਚ ਡੇਢ ਕੁ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਥਲੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ, ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਹੋਰ ਰਹਿਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਰਤੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਉਚੇਰਾ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਿਉਣ ਦਾ ਸੰਗਮ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕਿਰਤ, ਕਿਰਤੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ

ਅਮਰੀਕੀ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਆਨਰ ਡੈਸਮੰਡ ਸ਼ਰਰ ਦਾ 1943 ਵਿਚ ਕਿਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਬਣਾਇਆ ਚਿੱਤਰ 'ਵਰਕਰਜ਼ ਐਂਡ ਪੇਟਿੰਗਜ਼'।

ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਇਕ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਕਥਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਬੜਾ ਧਿਆਨ ਲਾ ਕੇ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਕਥਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਸਿੱਖ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ਕ ਜੀਵਨ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੁੱਕਵੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣ-ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰਾ ਹਿਰਦਾ ਦੁਵਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬੜੇ ਭਾਵਪੂਰਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਚਨਚੇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰ ਇਸ

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਫੋਨ: +91-90412-63401

ਪਾਸੇ ਤੁਰ ਪਈ ਕਿ ਗੁਰਸਿੱਖ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਰਹਿੰਦੀ ਉਠ ਕੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਪਾਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਨਿੰਤਨੇਮ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਫਕਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜੋ ਲੋਕ ਇਸ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਫਿਟਕਾਰ ਯੋਗ ਹੈ; ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਮਨੁੱਖ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹਨ; ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਫਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਨਿਰਫਲ ਜਾਣ ਕੇ ਕੇਵਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿਚ ਜੁਟ ਜਾਓ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਤਿੰਨ, ਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਉਠਣ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਸੱਚਖੰਡ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵੰਡਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਸ ਜੀਵਨ ਢੰਗ ਤੋਂ ਵਿਰਵੇ ਲੋਕ ਨਖਿਧ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਤੇ ਸਿੱਖ ਅਖਵਾਉਣ ਦੇ ਲਾਇਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਰੀ ਵਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਦਿਆਂ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਡੋਬੂ ਪੈਣ ਲੱਗੇ।

ਮੈਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ 'ਅਖਵਾਉਂਦਿਆਂ' ਲਗਭਗ ਤੀਹ ਕੁ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਬੜੀ ਚੁਭ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਲੱਖਾਂ ਕਿਰਤੀ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਹੱਡ-ਭੰਨਵੀਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਕੇ ਮਸਾਂ ਟੱਬਰ ਦਾ ਢਿੱਡ ਭਰਦੇ ਨੇ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਇਸ ਕਸੋਟੀ 'ਤੇ ਲਾਇਆਂ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਵਾਲੇ 'ਅਖੌਤੀ ਸੱਚਖੰਡ' ਦੀਆਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਸਤਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤਕ ਅਕਸਰ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਤੋਂ ਸਿਤਮ ਇਹ ਕਿ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਚਿਟਕੱਪੜੀਏ ਕਥਾਕਾਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀਅਤ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪਾਠੀ ਵੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ।

ਖੈਰ! ਇਸ 'ਅਖੌਤੀ ਸੱਚਖੰਡ' ਦੀ ਸੀਟ ਖੁੱਸਣ ਦੇ ਡਰ ਵਿਚ ਲਿੱਸੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਅਚਨਚੇਤ ਹੀ ਕਿਰਤੀ ਵਰਗ ਦੇ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਚੇਤੇ ਆ ਗਏ:

ਮੈਂ ਗਰੀਬ ਕੀ ਕੇ ਗੁਜ਼ਰਾਵੈ॥

ਮਜਲਸਿ ਦੁਰਿ ਮਹਲੁ ਕੇ ਪਾਵੈ॥

ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਚਨਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਸੁਰਤ ਧਰਤ ਮੰਡਲ ਵੱਲ ਲੈ ਆਂਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜਤਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ 'ਸੱਚਖੰਡ' ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ। ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਗ਼ਲਤਾਨ ਹੋ ਕੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਨਿੱਤ ਦੀ ਕਾਰ 'ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਜਿਹੜਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਿੱਸਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਝੁਣਝੁਣੀ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀਆਂ ਉਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਪਾਸਕੂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਪਿਛਲੇ ਪੈਂਤੀ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕਿਰਤੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੁਟੀਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜੋ ਨਜ਼ਰੀ ਆਇਆ, ਉਹ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹੈ:

ਸਵੇਰੇ ਉਠ ਕੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਤਕ ਇਕ ਘੰਟਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਪੁ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤਕ ਦੀਵਾਰ ਘੜੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਤੇਲ ਖਰਚ ਲਈ ਸਵਾਰੀਆਂ ਲੱਭਣ ਵਾਲੀ ਦੌੜ-ਭੱਜ ਦਾ। ਕਦੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਦਾ ਟਾਈਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਬੇਕਤ ਜੁੜੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੇਰ ਢਿੱਡ ਦੇ

ਝਮੇਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੰਨੇ ਖਲਜਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੋ ਡੰਗ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦੇ ਜੁਗਾੜ ਵਿਚ ਹੀ ਲੰਘ ਗਈ। ਨਾ ਕਦੇ ਆਪਾਂ ਤਿੰਨ, ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਵਜੇ ਵਾਲੇ ਅਭਿਆਸੀ ਬਣ ਸਕੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸਮੀ ਪਠਨ ਪਾਠਨ ਦੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ-ਮਿਣਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਉਤਰ ਸਕੇ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਢਿੱਡ ਲਾਇਆ, ਉਸ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਫਸਾਇਆ ਕਿ 'ਨਾਨਕ ਸੇ ਪ੍ਰਭੂ ਸਿਮਰੀਐ' ਦਾ ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਤੇ 'ਤਿਸੁ ਦੇਹੀ ਕਉ ਪਾਲਿ॥' ਦੇ ਆਹਰ ਵਿਚ ਹੀ ਲੱਗੇ ਰਹੇ।

ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਤਿਕਥਨੀ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਰਤੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਜੀਵਨ-ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੱਸਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਕਿਰਤੀ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਡਰਾਈਵਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਬਣ ਕੇ ਜੀਵਨ ਨਿਰਬਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਈ ਕਈ ਸ਼ਿਫਟਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਢਿੱਡ ਭਰਨ ਲਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਠੋਡੇ ਖਾਂਦਿਆਂ ਵੀ ਜੇਕਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗੁਰਸਿੱਖ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਕਣੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰੂਪਿਆ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ 'ਕਿਰਤ ਕਰੋ' ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ 'ਨਾਮ ਜਪੋ' ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਹੁਕਮ ਵੰਡ ਛਕਣ ਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਾ ਲੈਣ 'ਤੇ ਹੀ ਧਰਮ ਦੇ ਪਾਠੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਰਜਾ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

ਘਾਲਿ ਖਾਇ ਕਿਛੁ ਹਥੁ ਦੋਇ॥

ਨਾਨਕ ਰਾਹੁ ਪਛਾਣਹਿ ਸੇਇ॥

ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸਿੱਖ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀ ਰਹਿਣੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹਾਂ ਸਗੋਂ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਫੁਰਸਤ ਦੇ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਬਹਿ ਕੇ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਇਹ ਸੋਚ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਾਡੇ ਮਾਇਕੀ ਫ਼ਿਕਰਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਕਰਮ-ਕਾਂਡਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲੱਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਸੱਚ ਜਾਣਿਓ ਉਦੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਤੌਖਲੇ ਲੱਥ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਆਪਣੇ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਕਿਰਤੀ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਡੀ ਬਾਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਫ਼ਕੇ ਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਨਿਹੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਡੇ ਮਨ ਡਿੱਕ-ਡੋਲੇ ਖਾਣ ਲੱਗਣ ਤਾਂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਧਰਵਾਸ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਵਰਗੇ ਰਹਿਬਰ ਸਾਡੇ (ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ) ਪੱਖ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ 'ਅਖੌਤੀ ਸੱਚਖੰਡ' ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਮੁਬਾਜ਼ੀ ਹੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ।

ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਰਾਹੀਂ ਮੇਰਾ ਮਕਸਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਚਿਆਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਲਈ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਦਸਤੂਰ ਅਪਣਾਓ।

ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਦਾ ਅਕਸ ਘੜਨ ਸਮੇਂ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਹੀ ਤੜਕੇ ਉੱਠਣ ਦੇ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਵਡਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਪਹਿਲੇ ਪਹਰੇ ਫੁਲੜਾ ਫਲ ਭੀ ਪਛਾ ਰਾਤਿ॥

ਜੇ ਜਾਗਨਿ ਲਹੰਨਿ ਸੇ ਸਾਈ ਕੰਨੋ ਦਾਤਿ॥

ਭਾਵ, ਰਾਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਰ ਦੀ ਬੰਦਗੀ (ਮਾਨੋ) ਸੋਹਣਾ ਜਿਹਾ ਫੁੱਲ ਹੈ, ਫਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਜਿਹੜੇ ਬੰਦੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਜਾਗਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਇਹ ਬਚਨ ਆਏ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਭਾਈ ਲਾਲ ਜੀ ਵਰਗੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਨੂੰ ਘੜਨ ਦੀ ਜੁਗਤ ਵੀ ਸੀ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਹਰ ਸਮੇਂ, ਹਰ ਸਦੀ ਵਿਚ ਇਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

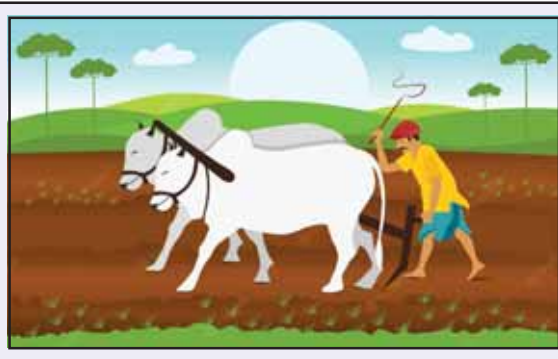
ਦਾਤੀ ਸਾਹਿਬ ਸੰਦੀਆ ਕਿਆ ਚਲੈ ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ॥

ਇਕ ਜਾਗੰਦੇ ਨਾ ਲਹਨਿ ਇਕਨਾ ਸੁਤਿਆ ਦੇਇ ਉਠਾਲਿ॥

ਭਾਵ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀਆਂ ਹਨ; ਉਸ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੀ ਜ਼ੋਰ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਕਈ (ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ) ਜਾਗਦੇ ਵੀ ਇਹ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਕਈ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜਗਾ ਕੇ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਰਬ ਕਾਲੀ ਅਤੇ ਸਰਬ ਦੇਸ਼ੀ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਢੰਗ ਵਿਚ ਅਣਗਿਣਤ ਬਦਲਾਓ ਆ ਗਏ ਹਨ, ਚੋਦਾ-ਪੰਦਰਾਂ ਘੰਟੇ ਦੀ ਘੋਰ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਘੋਰ ਕਰਮ-ਕਾਂਡੀ ਰਸਮਾਂ ਵਿਚ ਜੁੜਨ ਨੂੰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਅਪਰਾਧ ਬੋਧ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਤ, ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਰਮ-ਕਾਂਡੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਹੀ ਵਡਿਆਉਣਾ ਤੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਟਿਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਭਰਨਾ ਬਿਪਰ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਢੰਗ ਹੈ ਜੋ ਸਦੀਆਂ ਤਕ ਬਿਪਰੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਸੰਦ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਣੈ-ਹੀਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੰਡਣ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਤਿਆਗ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਕੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰੂਪਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਕੇਵਲ ਦੋਸ਼ ਆਰੋਪਣ ਵਾਲੀ ਬਿਰਤੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਅਪਰਾਧ ਬੋਧ ਪੈਦਾ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੋਂ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ।

ਫੁੱਟਬਾਲ ਦਾ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਸੀ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦਾ ਪੇਲੇ

ਜਦੋਂ ਵੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਪੇਲੇ ਯਾਦ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫੁੱਟਬਾਲ ਦਾ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਜੋ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਵਾਂ ਗੋਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਲੱਗਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਚੰਦ 'ਤੇ ਪੈਰ ਜਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਦਿਨ 1250ਵਾਂ ਗੋਲ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਗੋਲਡਨ ਬੂਟ ਭੇਟ ਹੋਏ। ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵੱਲੋਂ ਵਧੀਆ ਖਿਡਾਰੀ ਲਈ ਪੇਲੇ ਅਵਾਰਡ

ਪ੍ਰਿ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: 647-785-1661

ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਅਖੀਰ ਤਕ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੀ ਖੇਡ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ। ਪੇਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦਾ ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਮੈਚਾਂ ਦੀ ਕਮੈਂਟਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਗ ਵਜੋਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਤਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਪੇਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਿੰਦਤ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਲੇਖ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਲੇਖ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਸਨ: 2022 ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਸਮੇਂ ਬੇਸ਼ਕ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਹੈ ਪਰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੇਮਾਰ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵੀ ਇੰਸਟਾਗਰਾਮ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ, "ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਹਰ ਪਲ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਵੇਖਿਆ। ਤੇਰਾ ਹਰ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੋਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੇਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ!"

ਪੇਲੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਆਹ ਹੋਏ ਸਨ, ਦੋ ਤਲਾਕ, ਇੱਕ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਤੇ ਸੱਤ ਬੱਚੇ। ਹਿੱਪ ਦੇ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਵੀਲ ਚੇਅਰ ਦਾ ਸਵਾਰ ਸੀ। ਉਹਦੀ ਇੱਕੋ ਗੁਰਦੇ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚੱਲਦੀ ਸੀ। ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਸਾਹ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਸੀ। ਉਹ 83ਵੇਂ ਸਾਲ 'ਚ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਸਿਹਤਯਾਬ ਹੋਵੇ ਤੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਜੀਵੇ। ਪਰ ਹੱਠੀ ਵਰਤ ਗਈ।

ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਉਹਦੀ ਜੀਵਨੀ ਪੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਫਿਲਮ ਵੀ ਬਣੀ। ਖੇਡ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੇਲੇ ਨੂੰ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਸਰਵੋਤਮ ਖਿਡਾਰੀ ਐਲਾਨਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ 1363 ਮੈਚ ਖੇਡੇ ਤੇ 1283 ਗੋਲ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਵੀਹ ਵਰ੍ਹੇ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖੇਡਿਆ ਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ। 92 ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਮੈਚਾਂ 'ਚ ਉਸ ਨੇ 77 ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਗੋਲ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਅਪਣੀ ਖੇਡ ਨਾਲ ਕਰੋੜਾਂ ਡਾਲਰ ਕਮਾਏ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਪਰਚਾਇਆ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਇੱਕ ਕਲੱਬ ਨੇ ਉਹਦੇ ਮੂਹਰੇ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਰੱਖ

ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਚਾਹੇ ਰਕਮ ਭਰ ਲਵੇ ਪਰ ਉਸ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡਣਾ ਮੰਨ ਲਵੇ। ਉਹਦੀਆਂ ਖੁੱਬਤ ਬਾਲਾਂ, ਘਸੀਆਂ ਜੁਰਾਬਾਂ, ਟੁੱਟੇ ਬੂਟ ਤੇ ਖੇਡ ਪੁਸ਼ਾਕ ਦੀਆਂ ਲੀਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਨਮੋਲ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸਾਂਭ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ।

ਪੇਲੇ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸੌ ਮੁਲਕ ਗਾਏ ਸਨ। ਉਹ ਦੋ ਪੋਪਾਂ, ਪੰਜ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਾਂ, ਦਸ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ, ਸੱਤਰ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਤੇ ਚਾਲੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਹ ਇਰਾਨ ਉਹਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਇੱਕ

ਪੇਲੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਐਡਸਨ ਅਰੇਂਟਸ ਡੋ ਨਾਸੀਮੈਂਟੋ ਸੀ। ਪੇਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੋੜ੍ਹਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸੀ। ਪੁਤਰਗੋਜ਼ੀ 'ਚ ਪੇਲੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪੈਰ। ਨਿੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਉਹ ਲੀਰਾਂ ਦੀ ਖਿੱਦ ਤੇ ਟੁੱਟੇ ਡੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਕਾਂ ਮਾਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹਦੀ ਕਿੱਕ ਨਾਲ ਗਲੀ ਦਾ ਬਲਬ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਤੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਗ਼ਰੀਬ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਫੁੱਟਬਾਲ

ਬੇਸ਼ਕ ਇਹਨੂੰ ਜੱਫੀ 'ਚ ਲਏ, ਕੋਈ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ।"

ਸੈਂਟੋਸ ਵਿਚ ਉਹ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਮੈਚ ਵੇਖਣ ਗਿਆ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਖਿਡਾਰਨ ਵਜੋਂ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਨੇ ਉਹਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚ ਲਿਆ। ਉਹ ਪੇਲੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਪੇਲੇ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਉਹ ਸੋਹਣੀ ਕੁੜੀ ਉਹਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠੇ ਕਿਸੇ ਸੋਹਣੇ ਮੁੰਡੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਪੇਲੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੈਠਾ। ਮੈਚ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਕੁੜੀ ਪੇਲੇ

ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਜਿਹੜਾ ਦੇਸ਼ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦਾ ਜੂਲਸ ਰੀਮੋ ਟਰਾਫੀ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਦੀ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ।

ਮੈਕਸੀਕੋ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਉਹ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਇੱਕ ਲੱਖ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਦਰਸ਼ਕ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ। ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਨੇ ਇਟਲੀ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰਾ ਕੇ ਫੀਫਾ ਟਰਾਫੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਕਰ ਲਈ। ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਾਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਲਈ ਅਖੀਰਲਾ ਮੈਚ ਖੇਡਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਉਡੀਕਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲਾਲ ਚੀਨ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਰਾਖੇ ਚੌਕੀਆਂ ਸੁੰਨੀਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਹਾਂਗਕਾਂਗ ਉਹਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਗਏ ਸਨ। ਨਾਈਜੀਰੀਆ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਖੇਡ ਵੇਖਣ ਖਾਤਰ ਲੜਾਈ ਦੇ ਦਿਨ ਬੰਦ ਰਹੀ। ਉਹ ਅਨੇਕਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨਿਤ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਆਟੋਗਰਾਫ ਲੈਣ ਲਈ ਸਭ ਥਾਈਂ ਤੀੜਾਂ ਜੁੜਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਨੌਬੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਪੇਲੇ ਦਾ ਨਾਂ ਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੇਸ਼ੇ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਂਦਿਆਂ ਕਈ ਬੋਲੀਆਂ ਸਿੱਖੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪੁਰਤਗੇਜ਼ੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵੀ ਬੋਲ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਤੇ ਇਤਾਲਵੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵੀ ਡੰਗ ਸਾਰਨ ਜੋਗੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਹਦਾ ਜਨਮ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੇ ਇੱਕ ਗ਼ਰੀਬ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਘਰ 23 ਅਕਤੂਬਰ 1940 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੇਲੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਹਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਟੋਹ ਕੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਲੱਤਾਂ ਤਾਂ ਵਾਹਵਾ ਹਨ, ਇਹ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦਾ ਤਕੜਾ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣ ਸਕਦੈ।" ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਇਹਨੂੰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣਨ ਦਾ ਸਰਾਪ ਨਾ ਦੇਹ। ਫੁੱਟਬਾਲ ਖੇਡ ਕੇ ਤੂੰ ਕੀ ਲੱਲੂਰ ਲਾਇਐ?"

ਦਾ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਬਣੇਗਾ ਤੇ ਬਲਬਾਂ ਦੀਆਂ ਝੜੀਆਂ ਲਾ ਦੇਵੇਗਾ!

ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੋਲ੍ਹਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸੈਂਟੋਸ ਕਲੱਬ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਣ ਲੱਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਤਕੜਾ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮਾਂ ਉਹਨੂੰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਖੇਡਣ ਤੋਂ ਵਰਜਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮਾਂ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਲੱਬ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਮਾਂ ਪਿਓ ਨੂੰ ਘਰ ਖਰੀਦ ਕੇ ਦੇਵੇਗਾ। ਮਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵੀ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪੁੱਤ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਸਿਰੋਂ ਚੱਜਵੀਂ ਰੋਟੀ ਕਿਵੇਂ ਖਾਵੇਗਾ?

ਸੈਂਟੋਸ ਕਲੱਬ ਵਿਚ ਵੀਹ ਮਹੀਨੇ ਖੇਡਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਲਈ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਠਾਰਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਪਠੀਰ ਉਮਰ ਵਿਚ ਉਹ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵੱਲੋਂ 1958 ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਖੇਡਣ ਗਿਆ। ਦਰਸ਼ਕ ਉਹਦੀ ਖੇਡ ਦੇਖ ਕੇ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਏ। ਮੈਚ ਪਿੱਛੋਂ ਸਵੀਡਨ ਦੀਆਂ ਨੀਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਗੋਰੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਉਹਦੇ ਆਟੋਗਰਾਫ ਲੈਣ ਆਈਆਂ। ਪੇਲੇ ਦੇ ਕਾਲੇ ਸ਼ਾਹ ਰੰਗ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਮਲ ਗੁਲਾਬੀ ਉਗਲਾਂ ਘਸਾ ਕੇ ਵੇਖੀਆਂ ਪਈ ਇਹ ਪਾਲਿਸ਼ ਤਾਂ ਨਹੀਂ? ਪੇਲੇ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਚਖਮਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਰੰਗ ਅਸਲੀ ਆ। ਤੁਸੀਂ

ਕੋਲ ਆਈ। ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮੋਹ ਪਿਆਰ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦੇਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਕੁੜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਰੋਜ਼ਮੇਰੀ ਸੀ, ਰੰਗ ਗੋਰਾ ਨਿਛੋਹ। ਜਦ ਪਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੰਗ, ਨਸਲ ਤੇ ਵੱਡਾ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ। ਪਹਿਲੀ ਤੱਕਣੀ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿਚ ਕਾਲੇ, ਕਣਕਵੰਨੇ ਤੇ ਗੋਰੇ ਸਭਨਾਂ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵਸਦੇ ਹਨ।

1962 ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਲਈ ਪੇਲੇ ਫਿਰ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜਿੱਤ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੇਲੇ ਦੇ ਗੋਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਸੀ। 1965 ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਰੋਜ਼ਮੇਰੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਲਿਆ ਤੇ ਹਨੀਮੂਨ ਮਨਾਉਂਦਿਆਂ ਯੂਰਪ ਦਾ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਕੀਤਾ। 1966 ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਖੇਡਣ ਲਈ ਉਹ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੀ ਟੀਮ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਿਆ। ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਮੈਚ ਉਸ ਨੂੰ ਖਿਡਾਇਆ ਨਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹੀ ਮੈਚ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੀ ਟੀਮ ਹਾਰ ਗਈ। ਪੇਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਹਾਰ ਦਾ ਬੜਾ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਉਹਨੇ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਹਾਰੀ ਤੇ ਇਸ ਹਾਰ ਦਾ ਬਦਲਾ 1970 ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਲਿਆ। ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਤੇ ਇਟਲੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੋ ਦੋ ਵਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜਿੱਤ

ਉਹ ਮੈਚ 18 ਜੁਲਾਈ 1971 ਨੂੰ ਯੂਗੋਸਲਾਵੀਆ ਵਿਰੁੱਧ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਲੱਖ ਅੱਸੀ ਹਜ਼ਾਰ ਦਰਸ਼ਕ 'ਫੀਕਾ ਫੀਕਾ' ਦਾ ਰਾਗ ਅਲਾਪ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ, ਪੇਲੇ ਰੁਕ ਜਾ। ਉਹ ਮੈਚ ਦੋ ਦੋ ਗੋਲਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਮੁੱਕਾ। ਪੇਲੇ ਨੇ ਹੰਝੂਆਂ ਭਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਉਪਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦਾ ਚੱਕਰ ਲਾਇਆ। ਉਹ ਬਾਹਾਂ ਲਹਿਰਾਅ ਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ-ਬੱਧੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਕ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਉਹਦੇ ਮਾਣ ਵਿਚ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਤਾੜੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੋਰ ਵਿਚ ਪੇਲੇ ਦੇ ਹੰਝੂ ਹੋਰ ਵਹਿ ਤੁਰੇ। ਉਸ ਨੇ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਦੀ ਪੀਲੇ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਜਰਸੀ ਲਾਹੀ ਜੋ ਮੁੜ ਕੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਾਉਣੀ। ਉਸ ਜਰਸੀ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਵਗਦੇ ਹੰਝੂ ਪੂੰਝੇ ਜੋ ਖੁਸ਼ਕ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਹੋਰ ਧਾਰੇ ਧਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਸ ਮੈਦਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਮੁੜਕੇ ਨਾਲ ਸਿੰਜਿਆ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਸਿੰਜਦਾ ਸਟੇਡੀਅਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਉਦਨ ਸਟੇਡੀਅਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਪੇਲੇ ਦੇ ਹੰਝੂ ਵਗੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਉਹਦੀ ਮੌਤ ਉਤੇ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਫੁੱਟਬਾਲ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਹੰਝੂ ਵਗ ਰਹੇ ਹਨ।

'ਦਸ ਕਿੱਲੇ ਆਉਂਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ, ਸੋਹਣੀ ਸਨੱਖੀ ਤੇ ਚੰਗਾ ਦਾਜ ਦੋਣ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਟੱਬਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾਈ' ਸਾਡੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ। ਜੀਤੇ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਜਿਹੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

'ਬੀਬੀ ਜੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤਾਂ ਮੈਥੋਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੈਗੇ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਦੀਆਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਫਰਮਾਇਸ਼ਾਂ ਉਵੇਂ ਦੀਆਂ ਨਖਰੇ ਬੜੇ ਕਰਦੀਆਂ ਰੋਟੀ ਟੁੱਕ

ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ

ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਹ ਨੁੱਕਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਉੱਥੇ ਦਾਜ ਦੋਣ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਦੇਣਗੇ। 'ਲੈ ਦੱਸ ਰੋਟੀ ਟੁੱਕ ਮੈਂ ਆਪ ਕਰਲੂੰ... ਤੂੰ ਏਦਾਂ ਦੀ ਨੂੰਹ ਲੱਭ ਕੇ ਦੇ ਕਿ ਲਾਗੇ ਸਾਗੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਹੋਵੇ।' ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਸਿੱਦੇ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਘਰਵਾਲਾ ਕਹਿੰਦਾ, 'ਬਾਹਲਾ ਲਾਲਚ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕੋਈ ਸਾਦੇ ਘਰ ਦੀ ਸਾਦੀ ਤੇ ਸਿਆਣੀ ਧੀ ਵੇਖ ਜੋ ਪਿਛਲੀ ਉਮਰੇ ਆਪਣੇ

ਲੱਕ ਹੇਠਾਂ ਸਿਰਗਾਣਾ ਤਾਂ ਰੱਖੇ... ਜਿੱਦਾਂ ਦੀ ਨੂੰਹ ਤੂੰ ਭਾਲਦੀ ਆਪ ਪਕਾ ਪਕਾ ਖਵਾਉਂਦੀ ਫਿਰੇਗੀ!' 'ਹੁੰ ਖਵਾਉਂਦੀ ਫਿਰੂ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਆਪੇ ਕਰਨਾ ਜਦੋਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਈ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਸੋਹਣੀ ਸਨੱਖੀ ਸਾਂ ਆ ਤੇ ਤਾਡੇ ਟੱਬਰ ਨੇ ਮੇਰੀ ਮੱਤ ਮਾਰ ਛੱਡੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਡੁੱਲ੍ਹ ਡੁੱਲ੍ਹ ਪੈਦਾ ਸੀ ਮੇਰਾ ਨੂਰ...'

ਸਿੱਦੇ ਕੰਨੀ ਝਾਕਦਾ ਉਸਦਾ ਘਰ ਵਾਲਾ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦਾ ਅਗਾਂਹ ਹੋ ਤੁਰਿਆ! ਸਮਾਂ ਲੰਘਿਆ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਬੜੇ ਹੀ ਸਾਉ ਜਿਹੇ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਦੱਸ ਪਾਈ, ਕੁੜੀ ਬੋੜੇ ਪੱਕੇ ਰੰਗ ਸੀ ਪਰ ਫੱਭਤ ਤੇ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਪੂਰੀ ਸੀ.. ਪਰ ਸਿੱਦੇ ਦਾ ਨੱਕ ਤੇ ਬਾਹਲਾ ਉੱਚਾ ਸੀ, ਉਹ ਥਾਂ ਸਿਰ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਪਿਉ ਨੇ ਸਿੱਦੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਾ ਚੱਲੀ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਮਗਰੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਆਇਆ, ਕੁੜੀ ਵੇਖਣ ਗਏ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਪਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਲਾਏ ਮੇਕਅੱਪ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਾਹਵਾ ਸ਼ੌਕੀਨਣ ਆ। ਸਿੱਦੇ ਨੂੰ

ਸੂਰਤ ਤੇ ਸੀਰਤ

ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਲੱਭ ਗਿਆ ਹੋਵੇ... ਉਹ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਈ! ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਮਾਂ ਤੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਨੂੰ ਕੁੜੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਲੱਗਦੀ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਪੜ੍ਹੀ ਏ ਤੇ ਮੈਂ ਸਿੱਧਾ ਸਾਦਾ ਬੰਦਾ ਆਪਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੋਚ ਲਈਏ।' 'ਲੈ ਦੱਸ ਕਰਦਾ ਕੀ ਐ ਕੁੜੀ ਵੇਖ ਨਿਰੀ ਹੂਰ ਪਰੀ, ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਤੇ ਉੱਤੇ ਅਗਲਿਆਂ ਦਾਜ ਵਿਚ ਗੱਡੀ ਵੀ ਦੇਣੀ, ਮੇਰੀਆਂ ਤਾਂ ਰੱਬ ਸਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਸੁਣ ਲਈਆਂ। ਆਜੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਕੇ ਬੁਰੇ ਲੱਗੀਦਾ ਅੱਡ ਹੋ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ!' ਪਿਉ ਪੁੱਤ ਦੀ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਚੱਲੀ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਿੱਦੇ ਦੀ ਨੂੰਹ ਦੇ ਸੁਹੱਪਣ ਦੇ ਚਰਚੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ, ਸਿੱਦੇ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਫੁੱਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਾ ਰਹੀ ਉੱਤੇ ਦਾਜ ਵਿਚ ਆਈ ਗੱਡੀ ਨੇ ਤਾਂ ਸੋਨੇ 'ਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਜੋੜੀ ਕਦੇ ਕਿਤੇ ਕਦੇ ਕਿਤੇ ਘੁੰਮਣ

ਜਾਂਦੀ ਪਹਿਲੇ ਇੱਕ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਤਾਂ ਠੀਕ ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਘਰਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ, 'ਮੈਂ ਖਿਹਾਂ ਸੁਣਦੇ ਹੋ ਜੀ ਏਨਾਂ ਜਵਾਕਾਂ ਨੇ ਕੀ ਪਖੰਡ ਫੜਿਆ ਰੋਜ਼ ਦਿਹਾੜੀ ਤੁਰੇ ਰਹਿੰਦੇ, ਤੇਲ ਦਾ ਖਰਚਾ ਏਦੇ ਪੈਕੇ ਦਿੰਦੇ ਆ, ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਕਿਤੇ ਗੁਰਦਿਆਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ!' ਸਿੱਦੇ ਦਾ ਪਤੀ ਚੁੱਪ ਚੁਪੀਤਾ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਬੋਲਿਆ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਨੂੰਹ ਪੁੱਤ ਫਿਰ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸਿੱਦੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ... ਤੇਲ ਮੁਫਤ ਦਾ ਨਹੀਂ ਆ, ਭਾਅ ਤੇ ਅਸਮਾਨੀ ਚੜ੍ਹੇ ਪਏ ਆ ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਡਾ ਪਖੰਡ ਫੜਿਆ ਰੋਜ਼ ਦਿਹਾੜੀ ਤੁਰੇ ਰਹਿੰਦੇ, ਬਹਿ ਜੋ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਘਰੇ। ਅੱਗੋਂ ਨੂੰਹ ਬੋਲੀ 'ਜੇ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਤੇਲ ਨਹੀਂ ਪਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਮੰਗੀ ਕਾਹਤੋਂ ਸੀ!' ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਸੁਣ ਸਿੱਦੇ ਉਥੇ ਸੀਲ ਪੱਥਰ ਹੋ ਗਈ। ਨੂੰਹ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵੀ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਕਾ ਕੇ ਨਾ ਖਵਾਈਆਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਸ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ, ਲਿਸ਼ਕਣ ਪੁਸ਼ਕਣ ਤੇ ਟੋਹਰ ਟੱਪਾ ਕੱਢਣ ਨਾਲ ਹੀ ਮਤਲਬ ਸੀ। ਸਿੱਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀਂ ਬੁਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਸਿੱਦੇ ਦੇ ਸਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਦਾ

ਵਿਆਹ ਸੀ ਅਗਲਿਆਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਚੁੰਨੀ ਚੜਾ ਨੂੰਹ ਘਰ ਲੈ ਆਂਦੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਮਗਰੋਂ ਜਦੋਂ ਸਿੱਦੇ ਸਕਿਆਂ ਦੀ ਨੂੰਹ ਵੇਖਣ ਗਈ ਤਾਂ ਸੱਜ ਵਿਆਹੀ ਨੂੰਹ ਹਸੂੰ ਹਸੂੰ ਕਰਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨਾਲ ਸੱਸ ਲਈ ਚਾਹ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਆ ਰਹੀ ਸੀ... ਸਿੱਦੇ ਤੁਰੀ ਆਉਂਦੀ ਵੇਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨੂੰਹ ਨੇ ਚਾਹ ਰੱਖੀ ਤੇ ਸੱਸ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਏ ਇਹ ਉਹੀ ਕੁੜੀ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਸਲੇਰੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਸਿੱਦੇ ਨਿੰਦ ਕੇ ਛੱਡ ਆਈ ਸੀ! ਜਦ ਸਿੱਦੇ ਕੋਲ ਆਈ ਤਾਂ ਨੂੰਹ ਨੇ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੁੱਛਿਆ। ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਦੇ ਦੀ ਗਵਾਂਢ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਪੁੰਨ ਕੀਤੇ ਜੋ ਏਨੀ ਚੰਗੀ ਧੀ ਮਿਲੀ ਏ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਹਸੂੰ ਹਸੂੰ ਕਰਦੀ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਰੋਣਕ ਲਾ ਰੱਖਦੀ। ਨਾਲੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਭੈਣੇ ਸਾਡੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਏ! ਏਨਾ ਸੁਣ ਸਿੱਦੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ 'ਤੇ ਬੜਾ ਪਛਤਾਵਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਹ ਸਮਝ ਗਈ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਸੂਰਤ ਦਾ ਸੀਰਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ।

ਵੱਡੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਤੇ ਉੱਚੀ ਇਨਸਾਨ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ -2

ਕਲਮਾਂ ਵਾਲੀਆਂ

ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਲੇਖਿਕਾਵਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਪਾਤਰ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਬਾਰ ਮਰਦ ਲੇਖਕ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ...”

ਉਹਨੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਵਿਚਾਲਿਉਂ ਟੋਕ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਦੀ ਸਮਝ ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਏ। ਮਰਦ ਕੀ ਤੇ ਔਰਤ ਕੀ। ਦੂਰ ਕੀ ਜਾਣਾ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਲਉ। ਚਗਲ, ਵੱਤਰ, ਦੀਵੇ ਵਾਂਗ ਬਲਦੀ ਅੱਖ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੁਣ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਯਾਦ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸ ਮ ਝ ਦੀ, ਸ ਮ ਡੀ ਅ ਾ ਬ ਹੁ ਤੀ ਅ ਾ ਕ ਹ ਾ ਣੀ - ਲੇਖਿਕਾਵਾਂ ਨੇ ਔਰਤ ਦੇ ਮਨ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ
ਫੋਨ: +9180763-63058

ਵਿਚ ਏਨਾ ਡੂੰਘਾ ਉੱਤਰ ਜਾਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਖਾਈ ਹੈ।”

ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਕੀ ਕਹੇ ਕਹਾਣੀ’ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ 25 ਕਹਾਣੀਆਂ ਚੁਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਠਕੀ ਪੜ੍ਹਤ ਕੀਤੀ, ਸੁਖਵੰਤ ਦੀ ‘ਜਿਉਣ-ਜੋਗੇ’ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨੀ ਠੀਕ ਲੱਗੀ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਉਹਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਕੰਨੀ ਉਤਲੀ ਇਕ ‘ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ’ ਵਸੋਂ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੁਆਲੇ ਬੁਣੀ ਸੀ। ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮਲਬੇ ਦੇ ਢੇਰ ਪਏ ਹਨ ਤੇ ਬਚਾ ਕੇ ਲਿਆਏ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਭਾਂਡੇ-ਟੀਡੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਰੋਣ-ਪਿੱਟਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਸੁਰੂਆਤੀ ਸਦਮੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਕੇ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਉਂ ਸੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਂਤਿਆਗੋ ਸਿਰਜਣ ਵਾਲੇ ਹੈਮਿੰਗਵੇ ਵਾਂਗ ਸੁਖਵੰਤ ਦਾ ਮੱਤ ਸੀ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ!

ਉਹਦੀ ਕਹਾਣੀ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ, ਉਹਦੇ ਆਧਾਰ ਸਮੇਤ, ਉਸ ਤੱਕ ਪੁਜਦੀ ਕਰਨੋਂ ਨਾ ਖੁੰਝਦਾ। ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਹਦੀ ਹਰ ਕਹਾਣੀ ਹੀ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ! ਉਹ ਆਖਦੀ, “ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਵਜੋਂ ਮੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਫਜ਼ ਮੈਨੂੰ ਉਤਸਾਹ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਹੋਰ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰੇਰਦੇ ਨੇ।” ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਰੁੱਝਿਆ-ਉਲਝਿਆ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਉਹਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਨਾ ਲਿਖ ਸਕਿਆ। ਉਹਦੀ 4 ਅਪਰੈਲ 2003 ਦੀ, ਸਕੂਲੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਮੱਧਮ ਪੀਲੇ ਜਿਹੇ ਲਕੀਰਦਾਰ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਤੇ ਲਾਲ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਹੋਈ, ਚਿੱਠੀ ਆਈ। ਇਹ ਉਹਦਾ ਹੁਬਹੂ ਉਤਾਰਾ ਹੈ:

“ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ, ਭੁੱਲਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ। ਆਸ ਏ ਆਪ ਕੁਸ਼ਲ ਮੰਗਲ ਹੋਵੇਗੇ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿੱਟਰ ਗਏ ਲਗਦੇ ਹੋ। ਕਦੀ ਕੋਈ ਖਤ ਪਤਰ ਨਹੀਂ, ਹੱਲਾ-ਸ਼ੇਰੀ ਨਹੀਂ... ਮੇਰੇ ਜਿਹੀ ਗ਼ਰੀਬਣੀ 'ਤੇ ਆਪ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਅਹਿਸਾਨ ਏ ਤੁਸਾਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ... ਤੇ ਮੈਂ ਮੂਰਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੀਮਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਗਵਾਏ... ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਮੈਂ ਆਪ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦੀ ਹਾਂ... ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਹੋ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਮੁੜ ਕੇ ਮੈਂਨੂੰ ਕਲਮ ਫੜਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ... ਪੁਸਤਕ 'ਵਿਹੜਾ' ਭੇਜ ਰਹੀ ਹਾਂ 'ਗਲਪ-ਕਾਵਿ'... ਸਦਾ ਸਦਾ ਸੁਭਚਿੰਤਕ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ”

ਮੈਨੂੰ ਉਹਦੇ 'ਗ਼ਰੀਬਣੀ' ਸ਼ਬਦ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਨਿਸਚਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਉਹਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਮੇਰੇ ਫੋਨ ਨਾਲ ਅਸਹਿਜ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।

ਹਰ ਰਚਨਾ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਨੁਹਾਰ ਬਾਰੇ ਉਹਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਨਕਲ ਆਪ ਹੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਵੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ

ਪਿੰਡ ਪਿਥੇ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬਹੁਤੀ ਹਯਾਤੀ ਮੁਲਕ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਲੰਘਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਿਸਾਲੀ ਲਿਖਾਰੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਪਲੇਠੇ ਨਾਵਲ 'ਇਹ ਜਨਮ ਤੁਮਹਾਰੇ ਲੇਖੇ' ਨਾਲ ਇਕੋ ਡਗੇ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਲੁੱਟਣ ਵਰਗਾ ਕ੍ਰਿਸਮਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਢੇਰ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਢੇਰ ਹੈ ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹੀਰੋ-ਮੋਤੀਆਂ ਵਾਂਗ ਪਰੋਈਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਲਸਰੂਪ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਹਨ ਅੰਦਰ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਲਹਿ-ਲਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ 'ਕਲਮਾਂ ਵਾਲੀਆਂ' ਨਾਂ ਹੇਠ ਭੇਜੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਲੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਲੜੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲੜੀ ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਪੂਰ ਵਿਚ ਉੱਘੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਹਨ।

ਦੁਹਰਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇ, ਉਹਦੇ ਰਚਨਾਤਮਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਸੋਮੇ ਸੁੱਕਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਲਿਖਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਕੋਹਲੂ ਦਾ ਬਲੁਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਖੋਪੇ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਪੈੜਾਂ ਉੱਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹੇ।

ਉਹਦੇ ਬਹੁਤੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ, 'ਜਿਉਣ-ਜੋਗੇ' ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਸਭ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਚੀਰਦਿਆਂ ਜਿਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਢਹਿੰਦੀ ਕਲਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਚੁਫੇਰੇ ਹੋ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਨਾਇਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਬਹੁਤੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਜਾਬਰ ਹਾਲਤਾਂ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਨਹੀਂ ਟੇਕਦੇ। ਮੇਰੇ ਚੁਫੇਰੇ ਉਹ ਬਹੁਤੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹੋ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਬਣਦੇ ਸਨ। ਭੁੱਖਾਂ-ਬੁੜਾਂ ਕਟਦੇ ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਮਾਣਦੇ। ਖਹਿੰਦੇ-ਟੱਕਰਦੇ ਪਰ ਮੌਕਾ ਪਏ ਤੋਂ ਇਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਸੰਤਾਲੀ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦਾ ਦਰਿਆ ਲੰਘੇ, ਚੁਰਾਸੀ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦੇ ਛੱਪੜਾਂ ਵਿਚ ਨਾਤੇ, ਫੇਰ ਵੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਚਾਹ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਕੁਕਨੁਸ ਬਣ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸੁਆਹ ਵਿਚੋਂ ਨਵਾਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ। ਜੇ ਲਹੂ ਦੇ ਦਰਿਆ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜਿਉਣ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਡੱਬ ਸਕਦੇ ਹੁੰਦੇ, ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਕਦੋਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦਾ ਖੁਰਾ-ਖੋਜ ਮਿਟ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ।” ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਮਾਣ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਲੋਕ ਆਖਦੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੋਮਾ ਦਸਦੀ!

ਉਹਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਜ ਚੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਅਗਲਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸਵਾਲ ਉਹਦੇ ਨਿਭਾਅ ਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਸਹਿਜਤਾ ਬਾਰੇ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ, “ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਵਿਗਵਲੇਵੇਂ ਸਿਰਫ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪਾਏ ਮੈਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ। ਮੈਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਲਾਬਾਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਮੇਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਥੋਂ ਬਣਦਾ!”

ਦਿਲ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਲੇਖਕ ਲਈ ਦਿਲ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਹਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, ਦਿਲ ਜਜ਼ਬਾਤ ਦਾ ਆਲੂਣਾ ਏ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ। ਰਚਨਾ ਨਿਰੋਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਲੇਖਕ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੋ ਕੇ ਕੋਈ ਗੱਲ, ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਹ ਚੰਗੀ ਰਚਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਬੁੱਧੀ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਮਹਿਸੂਸ ਜਜ਼ਬਾ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੁੱਧੀ ਲੇਖ ਲਿਖ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਆਲੋਚਨਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਹਾਣੀ, ਨਾਵਲ, ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਸਿਰਜ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਦਿਲ ਦਾ, ਜਜ਼ਬੇ ਦਾ ਕੰਮ ਏ।

ਇਕ ਵਾਰ ਰਚਨਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਵਿਚਕ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਈ। ਉਹਨੇ ਮੇਰੀ ਕਹਾਣੀ 'ਕੁੱਤਾ ਤੇ ਮਨੁੱਖ' ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਿਰਫ ਏਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ, “ਅੱਛਾ, ਅਮੀਰਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਹੀ ਲੁੱਚੇ ਤੇ ਕੁਕਰਮੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ...” ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੰਨ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ। ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਂ ਅਮੀਰਾਂ ਲਈ ਕਾਲਾ ਰੰਗ ਤੇ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਲਈ ਚਿੱਟਾ ਰੰਗ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ।

ਉਹਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਬੀਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇਕ ਘਟਨਾ ਸੁਣਾਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਲੇਖਕ-ਆਲੋਚਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਾਧਾਰਨ ਪਾਠਕ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵਿਚੋਂ ਚਾਚੇ ਦੀ ਥਾਂ ਲਗਦਾ ਉਹ ਬੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਪਰ ਸੀ ਸਦਾ-ਸ਼ਰਾਬੀ। “ਘਰ ਵਾਲੀ” ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਖਵੰਤ ਦੀ ਉਹ ਕਹਾਣੀ 1965 ਵਿਚ 'ਆਰਸੀ'

ਵਿਚ ਛਪੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਕ ਔਰਤ ਦਾ ਰੋਣਾ-ਧੋਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਰਹਿੰਦ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਲਈ ਪਿੱਛੋਂ ਆਏ ਤਾਂਗੇ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਉਹ ਕਹਾਣੀ ਪੜ੍ਹ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਚਕ ਵਾਲੇ ਉਪਰੋਕਤ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਹੀ ਬੋਲਿਆ, “ਪੜ੍ਹੀ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਕਹਾਣੀ। ਅੱਛਾ, ਮਰਦ ਜ਼ਾਲਮ

ਮਾਫ਼ੀਆ ਰਾਜ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ, ਇਹ ਨੂਰ ਜੀ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਸੀ। ਉਹਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਅਕਾਦਮੀਆਂ, ਆਕਾਸ਼ਵਾਣੀ, ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਬੀਤਦਾ ਸੀ। ਤਿੰਨੋਂ ਗੁਪਤ ਨਾਂਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਨਾ ਉਹਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫੇਰ ਉਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਜਿਉਰੀ-ਮੈਂਬਰਾਂ

ਹੁੰਦਾ ਐ ਤੇ ਔਰਤ ਮਜ਼ਲੂਮ। ਪਰ ਕੁਤੀਏ ਸੁਣ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੰਜ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤੂੰ ਅਜੇ ਦੁਨੀਆ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ, ਜ਼ਾਲਮ ਔਰਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਬੀਬੀਆਂ ਰਾਣੀਆਂ ਬਣ ਕੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇ।” ਤੇ ਉਹ ਠਹਾਕਾ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਸ ਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦਾ ਮਖੌਲ ਉਡਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਤੇ ਭਲਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਸੁਖਵੰਤ ਦੀ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਗੇਤੀ ਆਈ ਮੱਤ ਇਹਦੇ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਆਈ।

ਇਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਸਬੱਬ ਬਣਿਆ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਇਨਾਮ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਜਿਉਰੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਜੋ ਸੂਚੀ ਜਿਉਰੀ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਗਈ, ਉਸ ਵਿਚ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਕਨਵੀਨਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਚੱਲਿਆ ਕਰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਬੂਬ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਇਨਾਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਘਟਨਾ ਨੇ ਅਕਾਦਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੇਮ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਨਵੀਨਰ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸੰਬੰਧੀ ਹਰ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹਦਾ ਕੰਮ ਜਿਉਰੀ ਅੱਗੇ ਇਨਾਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਗਜ਼-ਪੱਤਰ ਰੱਖ ਕੇ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦਸਖਤਾਂ ਵਾਲੇ ਕਾਗਜ਼ ਲੈ ਲੈਣਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਜਿਉਰੀ ਦੇ ਇਹ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦੀ ਆਮ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚੋਂ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਾਹਰੋਂ ਹੋਇਆ ਕਰਨੇ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਗੁਪਤ ਰਹਿਣੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਬਾਕੀ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਹੀ ਲੱਗਿਆ ਸੀ।

ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਇਨਾਮਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰਫੇਰ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਚਲਦਾ ਸੀ ਪਰ ਜਿਸ ਨੂੰ

ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਂਦਾ। ਕਈ ਬਿਚਾਰੇ-ਬਿਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਤਾਂ ਜਿਉਰੀ-ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਤਕ ਕੰਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਏਡੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਕਨਵੀਨਰ ਤੋਂ 'ਹੁਕਮ ਆਕਾ' ਪੁਛਦੇ ਹਨ।

ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਕ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸਨ, ਸਾਊ, ਤੇ ਘੱਟ-ਬੋਲਤੇ ਸੱਜਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੀ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬੀਬੀ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਸੀ। ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨੂਰ ਨੇ ਸਿੱਧਾ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਲਗਦਾ ਸੀ, ਜੇ ਬਾਕੀ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਉਹਦੀ ਇਕ ਨਾਲ ਤਾਂ ਗੱਲ ਤੈਅ ਹੋ ਹੀ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਇਕ-ਇਕ ਕਰ ਕੇ ਕਦਮ ਕਿਵੇਂ ਚੁੱਕਣੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ, ਬੀਬੀ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਵੀ ਉਹਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਗੁਣ-ਗਾਨ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਮੂਰਖ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, ਗੱਲ ਬਣ ਗਈ! ਫੇਰ ਉਹਨੇ ਅਚਾਨਕ 'ਪਰ' ਦੇ ਬਰੇਕ ਲਾ ਦਿੱਤੇ, “ਪਰ ਉਹ ਇਕ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰ ਗਈ, ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਉਹਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛਪੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ।”

ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਉਂ ਤਾਂ ਉਹ ਲੇਖਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਪੁਸਤਕ ਛਪਵਾਉਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਪੁਸਤਕ ਜੋਗੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਤਾਂ ਅਨਛਪੇ ਖਰੜੇ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।”

ਉਹ ਬੋਲੀ, “ਇਹ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਣੇ ਕਿ ਕਿਉਂ ਪਾਈਆਂ, ਪਰ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ!”

ਮੇਰੇ ਫੇਰ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆਂ ਨੂਰ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ

ਕੀਤੀ, “ਬਲਜੀਤ ਠੀਕ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।”

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਅਗਲਾ ਕਦਮ “ਚਲੋ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਾਂ ਦੇਖ ਲਉ... ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਾਂ ਦੇਖ ਲਉ...” ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਨਾਟਕ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਨੂਰ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਆਇਆ, “ਹਲਵਾਰਵੀ ਦੇਖ ਲਉ।” ਦੂਜੇ ਦੋਵੇਂ ਝੱਟ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ। ਤਦ ਮੈਨੂੰ ਨੂਰ ਜੀ ਦੀ ਕਨਵੀਨਰ ਵਜੋਂ ਬੇਤਾਕਤਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ 'ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਕਨੀਕ' ਦੀ ਸਮਝ ਆਈ। ਉਪਰੋ ਬੰਦੇ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦੀ ਦੱਬ ਕੇ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ 'ਪਰ' ਲਾਉ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਮਿਥਿਆ ਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ, ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਕਰੋ। ਉਸੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਮੇਰਾ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਇਸੇ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ।

ਮੈਂ ਕਸੂਤੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਫਸ ਗਿਆ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਮੈਂ ਹਲਵਾਰਵੀ ਨੂੰ, ਪੁਰਾਣਾ ਮਿੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜਮੇਰ ਤੋਂ ਸੁਖਵੰਤ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਚੰਗੇਰਾ ਲੇਖਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਟਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਫੈਸਲਾ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਤੇ ਕੌਮੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਬਿੰਬ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣੀ। ਮੈਂ ਹਾਮੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ। ਸੋਚਿਆ, ਚਲੋ, ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਇਨਾਮ-ਜੇਤੂਆਂ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਹਲਵਾਰਵੀ ਚੰਗਾ ਹੀ ਹੈ। ਦੇ ਕੁ ਇਨਾਮ-ਜੇਤੂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆਂ ਅਗਲਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਪੁਛਦਾ ਹੈ, “ਉਹ ਵੀ ਕੁਛ ਲਿਖਦਾ ਹੈ? ਹੱਦ ਹੋ ਗਈ! ਅੱਜ ਸੁਣੀ ਹੈ ਉਹਦੇ ਵੀ ਕੁਝ ਲਿਖਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਤੇ ਇਨਾਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ!”

ਕਈ ਵਾਰ ਕਮਾਲ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਉਥੇ ਹੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਦੋਂ ਭਸੀਨ ਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਰਟਰੀ, ਸਨ। ਸਨਿਮਰ ਸੱਜਨ ਸਨ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿੱਠਤ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ। ਮੇਰਾ ਕਦੀ ਅਕਾਦਮੀ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਮਰਾ ਰਾਹ ਵਿਚ ਉਸੇ ਬਰਾਂਡੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਮੈਂ ਮਿਲਣ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਹੱਥ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ ਮੁਸਕਰਾਏ, “ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ? ਹੋ ਗਿਆ ਹਲਵਾਰਵੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ?”

ਮੈਥੋਂ 'ਹਾ' ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਬੋਲੇ, “ਚਲੋ, ਹੁਣ ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਵੀ ਆ ਜਾਉ ਤੇ ਫੇਰ ਜੇ ਸਭ ਕੁਛ ਠੀਕ ਰਿਹਾ, ਕਨਵੀਨਰ ਵੀ ਬਣ ਜਾਉ।”

ਮਗਰੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਭੇਤੀ ਤੋਂ ਇਸ ਕੂੜ-ਨਾਟਕ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਝਾਕੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਹਲਵਾਰਵੀ ਨੇ ਨੂਰ ਲਈ ਕੀ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤੇ ਫੇਰ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਕੀਹਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਪੁਆਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤੇ ਕੀਹਨੂੰ ਕਦੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇਨਾਮ ਦੁਆ ਕੇ ਉਹਤੋਂ ਕਦੋਂ ਕਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਇਨਾਮ ਲਈ ਵੋਟ ਪੁਆਈ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਫੈਲਵਾਂ ਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਸੀ ਇਹ!

ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਮੈਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਸੁਖਵੰਤ ਨਾਲ ਗੱਲੋਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ, “ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਛਪੀ ਹੋਈ ਕੋਈ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ।”

ਅਜਮੇਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਮਗਰੋਂ ਇਨਾਮ ਮਿਲ ਗਿਆ ਪਰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੋਲ ਝੂਠ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਇਕ ਬੜੀ ਜਾਨਦਾਰ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਕਦਾਰ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਸੁਖਵੰਤ ਦਾ ਇਨਾਮ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਕਬੀਰ ਜੀ ਦੇ ਦੋਹੇ “ਦੂਰ ਪੜੋਗੇ ਜਾਇ” ਵਾਲੀ ਹੋਈ ਤੇ ਉਹ ਨੂਰ ਦੇ ਚਲਾਣੇ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਇਸ ਗ਼ੀਤ ਕਾਰਨ ਬੇਇਨਾਮੀ ਹੀ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਈ। ਨੂਰ ਤਾਂ ਚਲਿਆ ਗਿਆ, ਬਾਕੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਦੀ ਪਾਪ-ਬੋਧ ਜਾਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ!

ਨੂਰ ਨੇ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਇਨਾਮ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਰਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖਿਆ, ਉਹਦਾ ‘ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ’ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਮਾਰਿਆ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਆਓ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋਈਏ!

ਨਵੇਂ ਸਾਲ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਤਿੰਨ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਖੇ ਇਕ ਕੈਂਪ ਲਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਕੈਂਪ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਵਿਚ ਯੋਗ, ਮੈਡੀਟੇਸ਼ਨ, ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਉਸਾਰੂ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਇਹ ਸਭ ਪੂਰੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਨਿੱਤ ਨੇਮ ਕਰ ਬੈਠੀ ਤਾਂ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰ ਕੇ ਪੰਗਤ

ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ
ਫੋਨ: +91 98728 60488

ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਵਾਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੇ ਆਹਮੋ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠਿਆਂ ਦੇ ਸਾਡੇ ਜੋੜੇ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ। ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ ਤੋਂ ਆਈ ਔਰਤ ਸੀ। ਅਸੀਂ 3-4 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਸ ਗੁਣ ਤੇ ਔਗੁਣ ਦੱਸਣੇ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋਏ ਸਾਂ। ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਮਾਰਨੀ ਬੜੀ ਔਖੀ ਲੱਗੀ। ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇਣੇ ਸਨ ਕਿ 'ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੈਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਤੇ ਔਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ।' ਇਨਸਾਨ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੁਜਿਆਂ ਦੇ ਗੁਣ ਜਾਂ ਔਗੁਣ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਹੀ ਬਿਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਦੁਜਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਣ ਹੀ ਗੁਣ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਜ਼ਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਉਹ ਰੱਬ ਨੂੰ ਉਲ੍ਹਾਮੇ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਤੁਲਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੁਜਿਆਂ ਨਾਲ ਕਰ ਕੇ ਕਹਿਣਗੇ- 'ਚੱਬਾ! ਫਲਾਣੇ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਸੁਹਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ... ਫਲਾਣੇ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਹੁਸਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ... ਫਲਾਣਾ ਲਿਖਦਾ ਬੜਾ ਸੁਹਣਾ ਹੈ... ਫਲਾਣਾ ਗਾਉਂਦਾ ਬੜਾ ਸੁਹਣਾ ਹੈ... ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਗੁਣ ਦੇ ਦਿੰਦਾ!' ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰ ਬੰਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਗੁਣ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ- ਬੱਸ ਲੋੜ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਦੀ। ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋ ਮੁਰਤਾਂ ਰੱਬ ਨੇ ਇਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਉਸ ਮਹਾਨ ਕਲਾਕਾਰ

ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰੀਏ... ਜਿਸ ਨੇ ਹਰ ਬੰਦੇ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਇਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਵੀ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵੱਖਰੇ... ਉਂਗਲਾਂ ਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਣ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਮੁਰਖ ਕਰੋ ਜਾਂਦੇ ਬੰਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਗੁਣ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਗੁਣ ਹੀ ਗੁਣ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੁਜਿਆਂ ਵਿਚ ਔਗੁਣ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹਰ ਬੰਦੇ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਹੀ ਕੱਢੀ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਕਦੇ ਕੋਈ ਕਮੀ ਦਿਖਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਉਹ ਜਿਸ ਮਹਿਫਲ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਣਗੇ, ਆਪਣੀ ਨਾਂਹਵਾਚਕ ਸੋਚ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸ ਵਿਚ ਕਮੀਆਂ ਜਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਲੱਭਣ ਵਿਚ ਹੀ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ 'ਈਗੋ' ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੀ ਲੱਚਦੇ ਹਨ- ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਹ ਹਰ ਮਹਿਫਲ ਵਿਚ, ਹਰੇਕ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਠੋਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਤੇ ਦੁਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਂਹਖਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਭਾਸ਼ਣ ਕਲਾ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਕਲਾ ਨੂੰ ਉਹ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਹਾਮੀ ਬਣਾਉਣ, ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰੇ-ਵਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਖੂਬੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਲਾ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 'ਈਗੋ' ਨੂੰ ਠੋਸ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਿਅਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਉਂਗਲ ਕਰਨੀ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵੱਲ ਹੈ ਸੌਖੀ, ਅੰਦਰੋਂ ਤਾਂ ਹਰ ਬੰਦਾ ਕਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ - 'ਜੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਦਲੋ, ਸਮਾਜ ਆਪੇ ਬਦਲ ਜਾਏਗਾ'। ਸਮਾਜ ਤਾਂ ਇਕ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸੁਖੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸੁਖੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਹੀ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਘਰ ਲੱਗੇਗਾ:

ਸੁਖੀਏ ਕਉ ਪੇਖੈ ਸਭ ਸੁਖੀਆ ਰੋਗੀ ਕੈ ਭਾਣੈ ਸਭ ਰੋਗੀ॥ (ਅੰਗ 610)
ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਾਡੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਸਾਡੇ ਬੋਲਾਂ ਜਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪੜ੍ਹਨ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੋਤਾ ਜਾਂ ਪਾਠਕ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਕਾਇਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪਰ ਜਿਉਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇ

ਮਨ ਤੋਂ ਉਤਰ ਜਾਏਗਾ। ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ: ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਤੂ ਅਕਲਿ ਲਤੀਫੁ ਕਾਲੇ ਲਿਖੁ ਨਾ ਲੇਖੁ॥ ਆਪਣੇ ਗਿਰੀਵਾਨ ਮਹਿ ਸਿਰੁ ਨੀਵਾਂ ਕਰਿ ਦੇਖੁ॥ (ਅੰਗ 1378)
ਜੇ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋਈਏ, ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ, ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰੀਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਪੁਣ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਕ ਵਧੀਆ ਇਨਸਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਚੰਗੇ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕੁਰਾਹੇ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਰੋਲ ਮਾਡਲਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ, ਸਤਿਕਾਰ, ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਸਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ

ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਕੁੱਝ ਗੁਣ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੇ ਜੀਨਜ਼ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੁੱਝ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਿਹਨਤ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ (ਸਾਰੇ ਨਹੀਂ) ਦੋਗਲੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਸੀਂ ਦਿਖਾਵੇ ਦੇ ਧਰਮੀ ਬਣਦੇ ਹਾਂ, ਕਦੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ, ਕਦੇ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਵਤਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੇ

ਕਦੇ ਆਪਣੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਆਪ ਕਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵਾਹ ਵਾਹ ਕਰਾਉਣੀ, ਸਾਡੀ ਆਦਤ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਅਸਲ 'ਚ। ਬਾਹਰ ਦੀ ਗੱਲ ਛੱਡੋ, ਇਹ ਦੋਹਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨਿਭਾਈ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਗਲਤੀ ਕਰ ਕੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਸੌ ਦਰਜੇ ਚੰਗੇ ਹਨ, ਜੇ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ 'ਤੇ ਝੱਟ 'ਸੋਰੀ' ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਚਾਈ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਲੋਹਾ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੁੱਝ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਲੋਕ, ਸਾਰੀ ਕੌਮ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਗ਼ਲਤ

ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਠੀਕ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਸ਼ੋਅਰ ਕਰ ਕਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਗੁੱਡੀ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਈ! ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਉਹ ਵੀਡੀਓ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਿਆ ਕਰੋ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦਾ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਮਾਣ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਬੁਰਾਈ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਅੱਗੇ ਵੰਡਣ ਨਾਲ ਤਾਂ ਬੁਰਾਈ ਹੋਰ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਆਓ! ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਈਏ। ਦੁਜਿਆਂ ਵਿਚ ਕਮੀਆਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਆਪਣੇ ਔਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੀਏ। ਸਾਡੀ ਆਤਮਾ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਗਲਤ ਹਾਂ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੁੱਧੂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਹੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸਾਡਾ ਸ਼ੈਤਾਨ ਮਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਬਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਸ਼ਾਂਤ ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਕੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਣੇਗੀ ਜੋ ਸਹੀ ਰਾਹ ਦਿਖਾਏਗੀ। ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਕਥਨ - ਹਮ ਨਹੀ ਚੰਗੇ ਬੁਰਾ ਨਹੀ ਕੋਇ॥(ਅੰਗ 728) 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰੀਏ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮਾੜੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਗਿਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਗੁਣਾਂ ਲਈ ਤੇ ਦਾਤਾਂ ਲਈ, ਉਸ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰੀਏ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰੀਏ। ਜੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ, ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਬੋਲ ਜਾਂ ਜਾਣੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਲਤੀ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਿਲ ਦੁਖਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਖਟਾਸ ਆ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਬੇਦਾਵੇ ਪਾਤ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਖਿਆ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਸਾਲਾਂ ਬੱਧੀ ਕਿਸੇ ਲਈ ਰੰਜਿਸ਼, ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪਾਲ ਕੇ ਕੁੜੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ? ਜਿਸ ਦਾ ਭੈੜਾ ਅਸਰ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਖਿਆ ਮੰਗਣਾ ਤੇ ਖਿਆ ਕਰਨਾ ਦੋਵੇਂ ਗੁਣ, ਜਿੱਥੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਬੰਮੂ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਨਰੋਆ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਣ ਵਿਚ ਵੀ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਪੜਚੋਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ, ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ-ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਨ ਦੇ ਵਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਆਪਾਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ ਜੁਟ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਗੁਣਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆ ਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੰਗੇਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚੋਂ, ਇਹ ਸਾਡਾ ਪਹਿਲਾ ਸਫਲ ਕਦਮ ਹੋਏਗਾ!

ਵੱਡੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਤੇ ਉੱਚੀ ਇਨਸਾਨ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ -2

(ਪਿਛਲੇ ਸਫੇ ਦਾ ਬਾਕੀ)
ਇਸ ਨੀਚ ਕੰਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਜਸਬੀਰ ਭੁੱਲਰ ਤੋਂ ਜਾਣੋ ਜੋ ਉਹਨੇ 4 ਜੂਨ 2016 ਨੂੰ ਹੋਏ ਸੁਖਵੰਤ ਦੇ ਚਲਾਣੇ ਦੇ ਸੋਗ ਵਿਚ 19 ਜੂਨ ਦੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਲਈ ਲਿਖੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹਨੇ ਲਿਖਿਆ: "ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਨਾਟਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵੇਲੇ ਵੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੁਹਿਰਦ ਮੈਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਨ। ਮਾਫੀਏ ਟੋਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬੰਦਾ ਪਿੱਛੇ ਪੈਦਾ ਜਾਪਿਆ ਤਾਂ ਟੋਲੇ ਦਾ ਸਰਗਨਾ ਉਠ ਕੇ ਖਲੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਖਲੋਤਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਓਡਾ ਹੀ ਸੀ. ਜੇਡਾ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਉਹਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਚੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਖਤ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਤਾਂ ਫਲਾਣੇ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਲਵੋ ਭਾਵੇਂ।' ਉਸ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿਚ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਧਮਕੀ ਵੀ ਸੀ। ਸਦਾਰਤ ਕਰ ਰਹੀ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬਾ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੈਸ਼ਾਨੀ

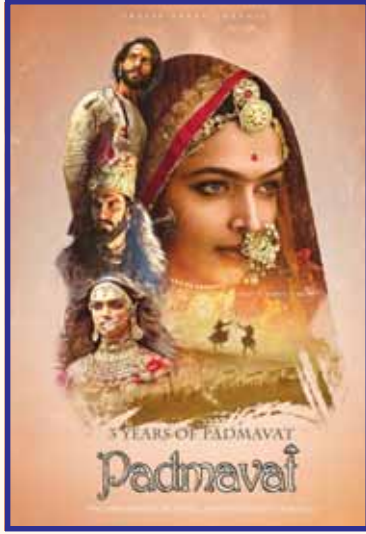
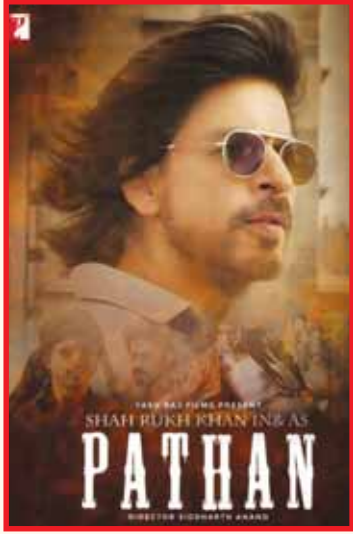
ਦੀਆਂ ਲਕੀਰਾਂ ਉਜਾਗਰ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਫਲ ਪੈ ਗਏ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਦੇ ਨੌਗੇ ਦਾ ਇਹੋ ਇਕੋ-ਇਕ ਵੱਡਾ ਇਨਾਮ ਸੀ। ਜੇ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਬੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਸੁਖਵੰਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਣਾ!...ਉਹ ਜੋ ਇਨਾਮ-ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਚ ਇਨਾਮ ਲਈ ਚੰਗਾ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਉਸ ਮਾਫੀਆ ਟੋਲੇ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹ ਇਨਾਮ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।" ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖੋਟੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਵਿਦਵਾਨ, ਆਲੋਚਕ, ਚਿੰਤਕ ਤੇ ਹੋਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ-ਕੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਮਨੁੱਖ ਵਜੋਂ ਕਿੰਨੇ ਨੀਵੇਂ ਡਿੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ! ਇਨਾਮਾਂ ਤੋਂ ਵਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੁਖਵੰਤ ਦੀ ਕਲਮੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਜੇ ਕੋਈ ਵਾਕਿਫ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਸਬੀਰ ਨੇ ਉਸੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਕਹਾਣੀ-ਕਲਾ ਦਾ ਸਾਰ-ਤੱਤ ਵੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: "ਉਹ ਵੱਡੀ ਲੇਖਿਕਾ ਸੀ, ਪਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੇਖਿਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲੇਖਿਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰਬਾਂ-ਤਕਸੀਮਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀ। ਉਹ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਾਫੀਏ ਟੋਲੇ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹਾਂ ਪਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ।

ਲਿਖਣ-ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਭਲਾ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਕੰਮ! ਲਿਖਣਾ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਲਈ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਫ਼ਕੀਰ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਧੂਣੀ ਰਮਾ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ੀ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਤਪ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਤਪ ਨੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਧੜਕਦੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਨੇ ਲਿਖੀਆਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਲੇਖਿਕਾ ਨੇ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਉਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖਣੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਖਵੰਤ ਸਮਝਦੀ ਸੀ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਦਾ ਹੀ ਹਾਸਲ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਰੂਹ ਤੱਕ ਉੱਤਰਨਾ ਆਉਂਦਾ ਸੀ।" ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਵਾਲੇ ਇਨਾਮ ਸੰਬੰਧੀ ਉਸ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਸੁਖਵੰਤ ਦੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਗੁਨਾਹਗਾਰਾਂ ਲਈ ਮੇਰੀ ਗਿਲਾਨੀ ਘਟੀ ਨਹੀਂ। ਮੇਰਾ ਅੱਜ ਵੀ ਮੱਤ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਉਹਦਾ ਇਨਾਮ ਖੋਹਣ ਕਰਕੇ ਸੁਖਵੰਤ ਦੀ ਯਾਦ ਤੋਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਮਾਫੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਗੁਨਾਹ ਕਰ ਕੇ ਕਿਸੇ ਪਾਪ-ਬੋਧ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਿਉਂ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਧੰਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ! ਪਰ ਸੁਖਵੰਤ ਆਪ ਕਿੰਨੇ ਵੱਡੇ ਦਿਲ ਵਾਲੀ ਤੇ ਦੁਜਿਆਂ ਦੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ

ਵਾਲੀ ਸੀ, ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨਾਲ ਹੋਏ ਇਸ ਧੱਕੇ ਤੇ ਧੋਖੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮੈਂ ਇਕ ਲੇਖ ਵਿਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਥੋਂ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਰ ਕਈ ਥਾਈਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਚਿਰ ਮਗਰੋਂ ਤਰਸੇਮ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵੀਹ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾ ਲਈ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨੇ ਸੁਖਵੰਤ ਦਾ ਇਨਾਮ ਖੋਹੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਲਿਆ। ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਉਹਨੇ 'ਕਲਾ-ਸਿਰਜਕ' ਵਿਚ ਛਪਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਸੁਖਵੰਤ ਨੇ ਪੜ੍ਹੀ ਤੇ ਉਹਦੀ 12 ਅਪਰੈਲ 2008 ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਚਿੱਠੀ ਆਈ। ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹੈਰਾਨ ਵੀ ਕੁਝ ਵਧੇਰੇ ਹੀ। ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲਿਖਿਆ ਮੰਨਣ ਵਾਸਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨੇ ਚਿੱਠੀ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਊ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ 'ਭੁੱਲਰ ਸਾਹਿਬ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਵੀਰ ਭੁੱਲਰ' ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਅਜੀਬ ਤਾਂ ਲਗਿਆ, ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੇਂਡੂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤਦਿਆਂ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਭੁੱਲਰ ਭਾਈ ਆਖ-ਲਿਖ ਦਿੰਦੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਅੰਤ ਉੱਤੇ ਪੁੱਜਿਆ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਸਲ ਹੈਰਾਨੀ ਉਥੇ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਚਿੱਠੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ "ਆਪ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਸੁਖਵੰਤ ਮਾਨ" ਲਿਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਉਹਨੀਂ ਦਿਨੀਂ 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਵਿਚ ਛਪੇ ਮੇਰੇ ਕਿਸੇ ਲੇਖ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸੰਖੇਪ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ

ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸੇ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਅੱਖਰ-ਅੱਖਰ ਇਉਂ ਸੀ: "ਵੀਰ ਭੁੱਲਰ, ਆਸ ਏ ਰਾਜੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੇ। ਤੁਹਾਡਾ ਲੇਖ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ 'ਚ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਖੁਬਸੂਰਤ ਖੋਜ ਹੈ। ਕਲਾ ਸਿਰਜਕ ਮਿਲਿਆ। ਤਰਸੇਮ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਆਪ ਦਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਵਾਚਿਆ... ਲੱਗਿਆ ਇਹ ਗੱਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਏ, ਪੀਠੇ ਦਾ ਕੀ ਪੀਹਣਾ... ਦਾਨਾਈ ਇਸੇ 'ਚ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਲਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਮਾਂ 'ਤੇ ਸਫੈਦੀ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਇਸ ਸਾਰੇ ਘਟਨਾ-ਕ੍ਰਮ ਦਾ, ਕੋਈ ਰੰਜਸ਼ ਨਹੀਂ, ਗਿਲਾ ਨਹੀਂ... ਬੀਬੇ ਵੀਰ ਬਣ ਕੇ ਹੁਣ ਇਹ ਕਿੱਸੇ ਨਾ ਛੋੜੋ। ਆਸ ਏ ਗੁਰਚਰਨ ਹੁਣੀਂ ਠੀਕ ਹੋਣਗੇ। ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ। ਸਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਤੇ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਚਾਹੀਦੀ ਏ। ਖੁਸ਼-ਖੁਸ਼ਾਈ ਰਹੋ। ਆਮੀਨ ਆਪ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਸੁਖਵੰਤ ਮਾਨ" ਮੈਂ ਸਦਾ ਹੀ ਉਹਨੂੰ ਜਿਸ ਰਿਸ਼ਤਿਊ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕਦੀ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝੀ, ਉਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਉਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਗਈ ਸੀ! ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਫਲਕਾਉਣ ਲਈ ਇਹੋ ਕਾਫੀ ਸੀ। ਪਰ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਜੋ ਵੱਡਤਣ ਉਹਨੇ ਉਹਦਾ ਹੱਕ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਲਘੂ-ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਸੀ, ਉਹਨੇ ਉਸ ਦੂਰ ਬੈਠੀ ਸਾਹਮਣੇ ਮੇਰਾ ਸੀਸ ਝੁਕਾ ਦਿੱਤਾ! ਉਹ ਠੀਕ ਹੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਵੀ ਵੱਡੀ ਸੀ ਤੇ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਉੱਚੀ ਸੀ! (ਸਮਾਪਤ)

ਫਿਲਮ 'ਪਠਾਨ' ਹੁਣ ਸੈਂਸਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ

ਖੱਬਿਓ: ਸੈਂਸਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਪਠਾਨ', 'ਪਦਮਾਵਤ', 'ਉਤਤਾ ਪੰਜਾਬ', 'ਲਿਪਸਟਿਕ ਅੰਡਰ ਮਾਈ ਬੁਰਕਾ' ਅਤੇ 'ਮੁਹੱਲਾ ਅੱਸੀ' ਦੇ ਪੋਸਟਰ।

ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਆਫ ਫਿਲਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (ਸੀ.ਬੀ.ਐੱਫ.ਸੀ.) ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਪਠਾਨ' ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗਾਇਆਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਫਿਲਮ ਸੀ.ਬੀ.ਐੱਫ.ਸੀ. ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਖਰੀ ਉਤਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਬਤੌਰ ਨਾਇਕ ਅਤੇ

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਹੋਰ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ

ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 'ਪਦਮਾਵਤ', 'ਉਤਤਾ ਪੰਜਾਬ', 'ਲਿਪਸਟਿਕ

ਅੰਡਰ ਮਾਈ ਬੁਰਕਾ', 'ਮੁਹੱਲਾ ਅੱਸੀ' ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ

ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਆਫ ਫਿਲਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕੱਟ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਫਿਲਮਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇਣੀ ਪਈ।

ਉੱਚ ਫਿਲਮ 'ਪਠਾਨ' ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਤਵਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਅਸਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਇਕ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਅਤੇ ਨਾਇਕਾ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਣ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਕਿ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਉਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਦਰ ਵੀ ਡੱਕੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਬੰਧਿਤ ਕੇਸ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਸਾਫ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਬੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਖੁਬ ਅਫਵਾਹਾਂ ਵੀ ਫੈਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦੀਪਿਕਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਜੇ.ਐਨ.ਯੂ. ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਦੀਪਿਕਾ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬੱਸ ਹਿੰਦੂਤਵਵਾਦੀ ਇਸੇ ਗੱਲ ਤੋਂ ਖਰਾ ਹਨ।

ਆਮਨਾ ਕੌਰ

ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਣ ਬਤੌਰ ਨਾਇਕਾ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੀ.ਬੀ.ਐੱਫ.ਸੀ. ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਪ੍ਰਸੂਨ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯਸ ਰਾਜ ਫਿਲਮਜ਼ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ 'ਪਠਾਨ' ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਅੱਗੇ ਮੁੜ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਫਿਲਮ 'ਪਠਾਨ' ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਗਾਣਾ 'ਬੇਸ਼ਰਮ ਰੰਗ' ਵੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਤੱਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੀਤ ਵਿਚ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਣ ਨੂੰ ਭਗਵਾ ਬਿਕਨੀ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਸਿਸਟਮ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ: ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ

ਸੀਨੀਅਰ ਅਦਾਕਾਰਾ ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਂਗ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਫਿਲਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਥਾਂ ਖੁਦ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫਿਲਮ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸੀਨ ਕੱਢੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਦਿਆਂ ਫਿਲਮ 'ਪਠਾਨ' ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦਾ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਸਿਸਟਮ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ 30 ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਥਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ 30 ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਫਿਲਮ ਵਿਚੋਂ ਕਢਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 30 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂਆਂ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਸਟਮ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਖੁਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਸੀਨ ਫਿਲਮ 'ਚੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸੀਨ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਉਹ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਉਮਰ ਵਰਗ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਦਾ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਸਿਨੇਮਾਟੋਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ-1952 ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹੋਵੋ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਦਿੱਕਤ ਆਉਣੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀ।"

ਅਦਾਕਾਰਾ ਭੂਮੀ ਪੜਨੇਕਰ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸਾਲ

ਅਦਾਕਾਰਾ ਭੂਮੀ ਪੜਨੇਕਰ ਨੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮੈਕਸਿਕੋ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਹੈ। ਭੂਮੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸੱਤ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਹੁਣ ਇਹ ਬ੍ਰੇਕ ਲਈ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਕਰੋਨਾ ਕਾਰਨ ਲੱਗੀ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ

ਡਿਜ਼ਨੀ+ਹੋਟਸਟਾਰ 'ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸੀ। 18 ਜੁਲਾਈ 1989 ਨੂੰ ਜਨਮੀ ਭੂਮੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਿਲਮੀ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਾਲ 2015 ਵਿਚ ਫਿਲਮ 'ਦਮ ਲਗਾ ਕੇ ਹਈਸ਼ਾ' ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਦੇਖ ਕੇ ਸਭ ਨੇ

ਉਂਗਲਾਂ ਦੰਦਾਂ ਹੇਠ ਲੈ ਲਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਅਦਾਕਾਰਾ ਜਿਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਫਿਲਮ ਹੋਵੇ, ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਮੋਟੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਿਵੇਂ ਨਿਭਾਅ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ

ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਕਮਾਈ ਅਤੇ ਕਲਾ, ਦੋਹਾਂ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਕਮਾਯਾਬ ਰਹੀ। ਇਉਂ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਉਮਦਾ ਅਦਾਕਾਰਾ ਮਿਲ ਗਈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਲਈ ਭੂਮੀ

ਨੂੰ ਫਿਲਮਫੇਅਰ ਦਾ ਸਰਵੋਤਮ ਅਦਾਕਾਰਾ (ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ) ਇਨਾਮ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭੂਮੀ ਪੜਨੇਕਰ ਨੇ ਕਈ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ 2017 ਵਿਚ ਆਈ ਫਿਲਮ 'ਟਾਇਲੈਟ: ਏਕ ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਾ' ਤੋਂ 'ਸ਼ੁਭ ਮੰਗਲ ਸਾਵਧਾਨ' ਅਤੇ 2019 ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਬਾਲਾ' ਤੇ 'ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਔਰ ਵੋਹ' ਨਾਲ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਵੱਲ ਵਧੀ। 2019 ਵਿਚ ਹੀ ਆਈ ਫਿਲਮ 'ਸਾਂਡ ਕੀ ਆਂਖ' ਵਿਚ ਚੰਦਰੋ ਤੋਮਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਬਦਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਫਿਲਮਫੇਅਰ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਬਣਾਈਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜੋਹਰ ਦਿਖਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ 'ਡੌਲੀ ਕਿੱਟੀ ਔਰ ਚਮਕਤੇ ਸਿਤਾਰੇ' (2020) ਅਤੇ 'ਬਥਾਈ ਹੋ' (2022) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਭੂਮੀ ਪੜਨੇਕਰ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸਤੀਸ਼ ਪੜਨੇਕਰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਮੰਤਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਂ ਸੁਮਿਤਰਾ ਤੰਬਾਕੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਤੀਸ਼ ਦੀ ਮੂੰਹ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਮਿਤਰਾ ਨੇ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਭੂਮੀ 16 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਯਸ ਰਾਜ ਫਿਲਮਜ਼ ਨਾਲ ਬਤੌਰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਦਾਕਾਰਾ ਬਣ ਗਈ।

ਕੁਦਰਤ ਕੌਰ

ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਫਿਲਮ 'ਗੋਵਿੰਦਾ ਮੇਰਾ ਨਾਮ' ਵੀ ਭੂਮੀ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਅਨੁਭਵ ਸਿਨਹਾ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਭੀੜ', ਅਜੈ ਬਹਿਲ ਦੀ 'ਦਿ ਲੇਡੀਕਿਲਰ', ਸੁਧੀਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੀ 'ਅਫਵਾਹ', ਗੌਰੀ ਖਾਨ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਭਕਸ਼ਕ', ਮੁਦੱਸਰ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਮੇਰੇ ਹਸਬੈਂਡ ਕੀ ਬੀਵੀ' ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜੇ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ।

ਭੂਮੀ ਪੜਨੇਕਰ ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਫਿਲਮ 'ਗੋਵਿੰਦਾ ਮੇਰਾ ਨਾਮ' ਕਾਮੇਡੀ ਫਿਲਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਖੇਤਾਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਕਰਨ ਜੋਹਰ ਨੇ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਦਾਕਾਰ ਵਿੱਕੀ ਕੌਸ਼ਲ ਅਤੇ ਕਿਆਰਾ ਅਡਵਾਨੀ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਹ ਫਿਲਮ 16 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰੁ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਟਰੋ॥
ਨ ਡਰੋ ਅਰਿ ਸੋ ਜਬ ਜਾਇ ਲਰੋ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਅਪੁਨੀ ਜੀਤ ਕਰੋ॥

ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਪੰਥ ਦੇ ਵਾਲੀ ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀ ਦਸਮੇਸ਼
ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀ
ਕੁਲ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ

ਕੋਟਾਨਿ ਕੋਟਿ ਵਧਾਈ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਈ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ
ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਲੜਾਈ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਂਗ
ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲੜੀ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰੇਕ
ਲੜਾਈ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਅਤੇ ਜੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੀ।

ਨਵਾਂ ਸਾਲ 2023 ਮੁਬਾਰਕ

ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸੂਰਜ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ
'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਕਰੇ।

ਮੇਜਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਝੱਜ (ਸ਼ਿਕਾਰੋ)
ਫੋਨ: 847-330-1421

ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ (ਸੱਤੀ) ਭੱਠਲ
(ਸ਼ਿਕਾਰੋ)

ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ
(ਸ਼ਿਕਾਰੋ)

**Major Gurcharn Singh Jhaj
Jaidev Singh Bhattal & Sukhraj Singh Takher**

SANT BABA PREM SINGH JI SPORTS CLUB SOUTH BEND INDIANA

Happy New Year !

Happy New Year !

ਅਸੀਂ ਆਸ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਨਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਸਾਲ ਹੋਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਵਧੇ ਫੁੱਲੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਹਕੀਕਤਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਣ ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਸਕੂਨਮਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਵੇ।

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੱਲੂਆਂ
(ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਪ੍ਰਧਾਨ)

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਸਮੂਹ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀ, ਨਿਆਸਰਿਆਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ।

ਅਰਦਾਸ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਕਲਗੀਧਰ ਪਿਤਾ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਵਰਤਾਉਣ। ਪੰਥ ਵਿਚ ਪਈ ਹੋਈ ਦੁਬਿਧਾ ਅਤੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦੂਰ ਹੋਣ। ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ਸਾਜਿਆ ਪੰਥ ਖਾਲਸਾ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਉਚੇ-ਸੁਚੇ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਵਾਕ, “ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਮਿਲਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਦੁਬਿਧਾ ਦੂਰਿ ਕਰਹੁ ਲਿਵ ਲਾਇ॥ ਹਰਿ ਨਾਮੈ ਕੇ ਹੋਵਹੁ ਜੋੜੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੈਸਹੁ ਸਫਾ ਵਿਛਾਇ॥੧॥” ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਇਕ ਝੰਡੇ ਥੱਲੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਿਥਪਾਲ ਸਿੰਘ ਘੋਤੜਾ
(ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਪ੍ਰਧਾਨ)

ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖੁਲੀਲ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਕਾਰੋ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਬੀ (ਸਲੇਮਪੁਰ)

ਬਬਲੂ ਬੈਂਥਨ ਹਾਰਬਰ

ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲੱਭਾ

ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਡੀ

ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ

ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਲੱਖਾ

ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ

ਵਿੱਕੀ ਸਿੰਘ ਉਚਾ ਪਿੰਡ

ਗੁਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਿੰਕੂ

ਜਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਿੰਕੂ

ਅਜੇਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੀਰਾਂਪੁਰ

ਨਿਰਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿੰਕੀ

ਸਮੂਹ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਸਾਊਥਬੈਂਡ (ਇੰਡੀਆਨਾ) ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਕਬੱਡੀ ਮੇਲਾ 24 ਜੂਨ 2023, ਦਿਨ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਬੱਡੀ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਫਸਵੇਂ ਮੈਚ ਹੋਣਗੇ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖੁਲੀਲ 269-861-1800, ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਲੱਖਾ 574-210-0213